

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 33

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE: Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, 10. in 11. februarja 1940

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Senzacionalna odkritja v Parizu

**Rezultati preiskave v sovjetskem trgovinskem zastopstvu — Potrdilo z najvišjega mesta
Sklep o prekinitvi s sovjeti načelno že sprejet — Italijanski komentar**

PARIZ, 10. februarja. Havas. Francoska vlada je odbila protest sovjetskega poslanika in njegovo zahtevo, da se vrnejo dokumenti, ki so bili zaplenjeni o drilki preiskave v sovjetskem trgovinskem zastopstvu v Parizu. Preiskava je bila utemeljena in zakonita ter je dokazala, da je služilo omenjeno zastopstvo komunistični in sploh sovražni propagandi v Franciji. Služba, ki jo je opravljalo, ni bila namenjena samo Sovjetski zvezi in Kominterni, ampak tudi Nemčiji, kar znova dokazuje, da je vsa sedanja komunistična propaganda v svetu najtesnejše povezana z nemško in je sploh težko ločiti kaj izvira s sovjetske in kaj z nemške strani.

DALADIERJEVA IZZJAVA

PARIZ, 10. februarja. Havas. Na večerajšnji seji parlamenta je min. predsed. Daladier odgovoril na interpelacijo zaradi preiskave v sovjetski trgovinski izpostavi in dejal, da je dokazala iz najdenih listin, da je vršila službo v korist nemške politične policije in špijonaže. Pod sovjetsko zaščito se je skrivala nemška Gestapo. Poslanec Blum je na seji zahteval razpravo o poteku vojne in raznih drugih vprašanjih in se zavzel za tajno sejo. Pri glasovanju je glasovalo za njegov predlog 262, proti pa 227 poslancev. Po izidu glasovanja je bila tajna seja, na kateri je Daladier poročal med drugim tudi o sklepih vrhovnega vojnega sveta in odnošajih do Sovjetske zveze.

NAČELNI SKLEPI ŽE SPREJETI

RIM, 10. februarja. Stefani. Preiskava

v sovjetskem trgovinskem zastopstvu v Parizu in dopust moskovskega veleposlanika Naggyara dokazujeta, da prihaja jo sovjetsko-francoski odnošaji v kritičen stadij. Zato se v francoskih političnih krogih dobi razpravlja o vprašanju, ali je že napočil trenutek za dokončno prekinitve odnošajev s Sovjetsko zvezo ali ne. Dopisniki italijanskih listov v Parizu zatrjujejo v zvezi s tem, da je bil med francosko in angleško vlado že dosežen načelen sporazum, in sicer na zadnji seji vrhovnega vojnega sveta v Parizu. Toda Francija stoji na stališču, da se ta sporazum takoj izvede, dočim zahteva Anglija še odgoditev. Iz tega sledi, da obstajajo med Parizom in Londonom v vprašanju Sovjetske zveze še vedno taktični razločki. V Parizu naglašajo, da bi utegnili odlašanje postati usodno za

Finsko in bi eventualna poznejša efektivna pomoč prišla prepozno. Toda tudi angleško javno mnenje ni za odlašanje in je bil zadnji Chamberlainov govor v parlamentu, v katerem je govoril neodločno in nejasno o pomoči Finski, sprejet z razočaranjem. Iz okolice Chamberlaina izjavljajo, da gre za zelo delikatne zadeve in o njih ni mogoče javno razpravljati. Zato se pričakuje, da bodo dana potrebna zadevna pojasnila na posebni tajni seji parlamenta, kakor se je to zgodilo v Parizu.

FRANCOZI PROTI SOVJETOM

MILAN, 10. febr. Po izjavi, ki jo je podal Herriot predstavnikom portugalskega tiska in v kateri je obsodil nastop sovjetske vojske proti Fincem, prinaša »Popolo d'Italia« komentar, v katerem naglašajo, da so besede predsednika francoskega parlamenta gotovo prišle iz srca vsega francoskega naroda. Vsa Francija čuti, kako je Herriot z obsodbo sovjetskega napada na Finsko govoril v njenem imenu. Toda, zdaj nič ne pomaga, obsojati. Zgodovina bo pokazala, da so vodje demokracije nemalo krivi vseh sramoteni, ki jih mečejo zdaj sovjeti

LEON BLUM

Evropi. Poziv Herriota, da naj si zavezniki z vsemi naporji prizadevajo, dvigniti demokratska načela narodov v smislu pravičnega človečanstva, velja v marsičem demokratskem družabnem redu, ki zdaj, ko je prepozno, zaman pretaka solze.

Vsi sovjetski napadi še vedno brez uspeha

Mannerheimova črta ni prebita, toda finska moč se naglo izčrpava — Sovjeti izgubili od začetka do zdaj 644 tankov, 331 letal, 1550 konj, 63 poljskih topov, 20 traktorjev in okoli 200.000 mož

HELSINKI, 10. februarja. Exchange Telegraph. Uradno se demantirajo v tujini razširjene vesti, da so sovjetske čete prebile Mannerheimovo črto. Na uradnem mestu pa nasprotno ne taje, da se Finci ne bodo mogli več dolgo upirati brez tuje pomoči. Včeraj je bil preko helsinške oddajnice naslovljen na svet apel, v katerem je rečeno med drugim: »Mi potrebujemo pomoči, in to tako naglo, kakor je le mogoče!«

LONDON, 10. februarja. Exchange Telegraph. »Ako pomoč iz tujine ne pride hitro, ni izključeno, da bodo sovjetske čete kljub vsej hrabrosti Fincev ostale zmagovalke,« je dejal Walter Citry, zastopnik sindikalne zveze, po svoji vrnitvi iz

Finske. »Angleška vlada je storila za Finsko že veliko, toda še vedno dosti premalo.«

OGROMNE SOVJETSKE IZGUBE

STOCKHOLM, 10. febr. Havas. Posebni dopisnik »Stockholm Tidningen« javlja s karelijske fronte: Ofenziva, ki so jo začeli sovjeti, ni bila usmerjena samo na del fronte med Summo in Hatjaladenjärviem, nego tudi na frontni odsek med Kirkojärviem in Punsijorkijem. Vsi napadi so bili brezuspešni. Sodijo, da so sovjeti izgubili od začetka bojov po en bataljon na dan. Včeraj je padlo 2000 sovjetskih mož. Finci so zaplenili 21 tankov. Ker so sovjeti tudi ob Ladoškem jezeru izgubili 19 tankov, jih pogrešajo zdaj že

40 v dveh dneh. Posebno močan je bil sovjetski napad pri Tajpalu, kjer so predrl 60 metrov pred finske postojanke. Po izkušali so napasti Mannerheimovo črto od strani, medtem ko so močno pritiskali na sprednji del fronte. V sektorju Pasuri je padlo 700 sovjetskih vojakov in uničenih je bilo 12 tankov. Finci so prepričani, da bodo sovjeti ofenzivo še nadaljevali. Na severu so živahne akcije pri Merikajärviu. Dopisnik trdi, da so Finci po uradnih ugotovitvah uničili od začetka vojne doslej 644 tankov, 331 letal, zaplenili pa 1550 konj, 63 poljskih topov in 20 traktorjev. Blizu 40 tankov bodo lahko uporabljali Finci za svoje akcije. Tri sovjetske vojne ladje so bile potopljene, ena

podmornica je zadela na mino in se potopila: Računajo, da so sovjeti od začetka vojne izgubili 200.000 ljudi.

BOJI NA SEVERU

ROVANEMI, 10. febr. Posebni dopisnik Reuterja, ki se mudi na finskem severu poroča: Računa se, da so imeli sovjeti v hudem spopadu s Finci pri Kuhmaaji na osrednjem delu severne fronte 2000 mrtvih in ranjenih. Boji se bijejo že ves teden in še vedno niso končani.

OSLO, 10. febr. Reuter. Finske patrulje so na po sovjetih okupiranem ozemlju nad Salmijärviem in pri rudnikih niklja napadli sovjetske pozicije.

SOVJETSKO POROČILO

MOSVA, 10. febr. Poročilo leningrajskega vrhovnega poveljstva javlja, da se boji na Karelski ožini z nezmanjšano ostrino nadaljujejo. Zavzetih je več novih postojank in je sovražnik potisnjen nazaj. Letala so neprestano obstreljevala sovražne vojaške objekte.

Rooseveltova akcija za mirovno posredovanje

Dne 17. t. m. odpotuje v Evropo posebni odposlanec, ki naj preuči možnosti za uvedbo akcije za sklenitev premirja in miru

WASHINGTON, 10. febr. DNB. Zunanji minister Hull je zastopnikom tiska izjavil, da bo pomočnik zunanjega ministrstva Sumner Walles odpotoval 17. t. m. z italijanskim parnikom »Rexom« v Italijo. Po razgovorih z italijansko vlado bo potoval Walles v Pariz, Berlin in London. Obisk sv. očeta ni predviden. Predstavnik Roosevelta pri Vatikanu, Taylor, bo prav tako potoval z »Rexom«, vendar je to le naključje. Walles bo vzel s seboj sodelavca, ki mu bo pomagal pri posvetovanjih. Bivanje Wallesa v Evropi ne bo omejeno. Vlade, kamor bo pomočnik potoval, so bile že prej vprašane, če so pripravljene sprejeti odposlanca USA. Z ozirom na sovražnost, ki vladajo v svetu in posledice, ki jih te imajo za nevtralne države, so se začeli diplomatski posveti za ponovno zagotovitev svetovnega miru. Ti stiki bodo razširjeni na vse nevtralne države. Na koncu je Hull nagla-

sil: »Poudariti moram, da ne gre tu za že izdelane načrte, temveč za pogajanja s ciljem, da se doseže zdrav mednarodni gospodarski sistem, ki naj istočasno zmanjša oboroževanje. Pogajanja se lahko razširijo na vse vojskujoče se države. Stiki z nevtralnimi državami se pa bodo izločili od sedanjega potovanja Sumner Wallesa.«

WASHINGTON, 10. febr. DNB. Ob priliki potovanja Sumner Wallesa v Evropo, ki ga je napovedal Roosevelt, je tukajšnji tisk naglasil, da pomeni to dejstvo senzacionalen dogodek. En del tiska vidi v tem napore za mir, drugi meni, da želi Roosevelt še dalje ostati na predsedniškem mestu in še v tretje kandidirati. Hoče biti nepogrešljiv pri pogajanjih z vojskujočimi se državami. V zvezi s tem opozarjajo na nedavni govor podtajnika Barleta, ki je očitno po nalogu Hulla in Roosevelta objavil pripravljenost USA, da

z ameriškim zlatom podpro svetovni mir in pomagajo k upostavitvi vrednosti mednarodne valute. Znano je, da je Barlet ostro kritiziral verajsko mirovno pogodbo in jo obeležil kot krivca sedanjih napetih razmer.

LONDON, 10. febr. Reuter. »Daily Te-

legraph« komentira potovanje Sumnerja Wallesa v Evropo in pravi med drugim: Ves svet ve, da se Velika Britanija in Francija bojujeta za mir. Naš vladar je lani opozoril voditelje sovražnih držav, da britanski imperij ne bo odložil prej orožja, dokler ne bo Evropa osvobodjena nevarnosti, ki ji grozi s strani osvajalcev. Francoski prezident je dodal, da je boj za mir zasnovan na pravičnosti in osvobojenju zaslužjenih narodov v Evropi. Noben državnik obeh držav ni nikoli izjavil ničesar, kar bi nasprotovalo temu stališču.

Deklaracija o postopanju s Poljaki

LONDON, 10. februarja. Havas. Na poučnem mestu izjavljajo, da bosta francoska in angleška vlada izdali skupno deklaracijo o nemškem postopanju na Poljskem, v kateri bosta opisali politiko izkoreninjanja Poljakov ter naslovili na Nemčijo odločen opomin, da bodo po končani vojni krivci teh dejanj kaznovani, sistem germanizacije Poljske pa bo uničen. Ta deklaracija bo po vsej priliki objavljena v obeh parlamentih v priložnosti 14 dneh, kakor tudi po radu. Polj-

ska vlada pa pripravlja Belo knjigo, v kateri bo prikazala dejansko nemško postopanje s Poljaki. Knjiga bo dokazala, da je vse tisto, kar je bilo doslej objavljeno svetovnem tisku, še daleč izpod dejanske resnice.

Borza. Curih, 10. febr. Devize. Beograd 10, Pariz 10.05%, London 17.74%, Newyork 446, Milano 22.51, Berlin 187.75, Praga 5.50, Sofija 3.30, Budimpešta 80, Bukarešta 3.35.

Maribor, 10. februarja.

Kot zadnji argument v zunanje-političnih debatah sodobnosti slišimo navadno: »Stvari moramo presojati najprej kot Slovani!«

Na to stališče se danes postavi častiljivi gospod, ki je že davno pred prvo svetovno vojno sanjaril o bodočnosti slovanstva na svetu, prav kakor mlajši »progresist«, ki je sicer živo nasprotje prej omenjenega gospoda.

Pri gledanju na slovanstvo moramo strogo ločiti dveje: slovanstvo v teoriji in slovanstvo v praksi. Nikogar menda ni, ki bi zanikaval pomen krvne in duhovne sorodnosti slovanskih narodov. Sicer se je našel pri Bolgarih in tudi Hrvatih tenek sloj ljudi, ki bi rajši bili samo Tatari ali pa Gotti, vendar se jim tega ni posrečilo dokazati. Bolgari imajo res mongolsko primes, prevladuje pa pri njih zdaleč slovanski element. S tega zreljšča sploh ne moremo na pot, ker bi takoj zašli v rasno teorijo. Kakor je antropologija dokazala, so rasno čisti danes na svetu kvečjemu še divji narodi Avstralije, Fugijci in Bošimani, ki živijo v peščenih puščavah, kamor zlepa ne zaide bela noga.

Slovanski narodi so si kolikor toliko krvno sorodni, a še bolj duhovno. Vendar začnemo tu preradi pretiravati. Ali ste že slišali n. pr. Francoza in Španca, da sta govorila o latinstvu? Ali pa Nemca in Šveda o germanstvu?

Slovanstvo pri nas ni bilo nikoli samo duhovno sorodstvo — rasne teorije slovanski narodi niso sprejeli in odpade argument poudarjenega krvnega sorodstva — ampak neka notranja potreba, zavest, da so na svetu še narodi, ki nas nočejo samo izkoriščevati, kakor nas je skoro tisoč let izkoriščeval tujec, temveč nam hočejo iskreno pomagati, da se otresemo tujcev ter skupaj z njimi postanemo močni. Bodočnost je slovanska, tako mislimo in tako govorimo.

Čisto nekaj drugega pa je slovanstvo v praksi. Carska Rusija, ki je bila prav tako imperialistična kakor je sodobna (Finska, Dardanele itd.), je poznala predvsem pravoslavce; za neortodoksne Slované so se zanimali le nekateri ruski učenjaki, ki so začeli v letih Vrazovega ilirizma obiskovati nepravoslavne Slované ter jih je bilo nekaj tudi pri nas, v Mariboru, Ljubljani in celo v Framu. To je bil njihov znanstveni užitek, kakšno pa je bilo slovanstvo uradne Rusije, ki se je žrtvovala za pravoslavne Slované, nepravoslavne pa puščala v nemar (nas, Hrvate, Čehe in Slovake), ali celo zatirala (Poljake), smo videli v podpisu londonskega pakta.

Vsa zadnja leta smo imeli priliko gledati, kakšno je bilo slovanstvo v praksi. Najprej so Čehi pustili na cedilu Poljake, nato ostali Čehe, kasneje Poljaki Čehi in končno sovjeti Poljake, Čehi in Slovake. Kaj je vzrok naši »razočaranosti«? Predvsem napačna miselnost, da urejajo države svojo politiko po antropoloških načelih. Države so egoistične in gredo le za svojimi koristmi!

Prav tako čudovito se sliši argument, da ena slovanska država ni pomagala drugi, ker je le-ta imela nenaroden režim. Tu je vprav potrdilo državnega egoizma! To je pa tudi res, da poljski polkovniki niso čutili slovansko, kakor ne čutili sovjetski komisarji. Pozabljamo pa vendarle vedno, da so bili poljski polkovniki eno, poljski narod pa čisto nekaj drugega. Prav tako preradi pozabljamo, da so sovjetski komisarji eno, ruski narod pa drugo. Sicer je res, da so v današnji Rusiji že precej prišli naprej. Lenin je l. 1918, v pismu ameriškim delavcem še negiral pojem domovine; danes sovjeti priznavajo domovino, samo da je to sovjetska domovina, ne ruska.

Nadalje, če že jemljemo zglede, namesto pri Dancih, Švedih ali Norvežanih, ki so si znali urediti življenje brez viškov bogastva in siromaštva, pri slovanskih narodih, potem si rajši izberimo češkega, ki je bil že na najboljši poti, da si ustvari pravo demokracijo, ki bi bila tudi zahodnim velesilam lahko vzor!

Naše slovanstvo ne sme imeti zgledov v zatiranju enega naroda po drugem. Zatiran je vedno majhen narod in mi smo tak narod. Naše slovanstvo mora biti demokratsko, ker drugače niti slovanstvo ne bo!

Rr.

Velika nesoglasja v Sovjetski zvezi

LONDON, 10. febr. Exchange Telegr. Po poročilih iz Moskve so nastali v vodstvu Sovjetske zveze resni spori o nadaljnji politiki. Dočim zahtevajo voditelji Kominterne in mladi komunisti aktivno in bojovito zunanjo politiko, se Stalin in voditelji vojske temu upirajo in stoje na stališču, da je treba najprej počakati na razvoj dogodkov na zahodu. V primeru, da tudi novi napori na Finskem ne bodo uspeli, so Stalin in njegovi ožji pristaši sklenili izvesti novo čiščenje, katerega žrtve bodo sedaj postali voditelji Kominterne, ker vodijo operacije proti Fincem kot komisarji njihovih ljudi. Tudi

gledé nemškega posredovanja baje v sovjetskem vodstvu ni soglasja. Klub demantiranjem z nemške strani se namreč v Moskvi priznava, da se Nemčija trudi, da bi se vojna na Finskem čimprej in kakor koli likvidirala, ker zavira sovjetske dobave nemški industriji in vojski. Sovjetsko vodstvo je odklonilo nemško posredovanje pred vsem zaradi tega, ker upa, da bo do 23. t. m. strolo finski odpor z neprestanimi napadi, ki naj Fince izčrpajo in izmučijo. S to zmago naj bi se povečala proslava obletnice ustanovitve rdeče vojske. Ako te zmage do 23. t. m. ne bo, bi zato utegnil nastati nov položaj.

Med Anglijo in Francijo ni razločka

MONAKOVO, 10. februarja. DNB. Minister Frick je imel včeraj govor na zborovanju uradnikov. Med drugim je dejal: Stojimo pred veliko preizkušnjo moči v zunanji politiki. Na tem področju javnega življenja se bojujejo proti nam vse tiste sile, ki smo jih leta 1933 premagali v naši notranji politiki. Boj, ki se zdaj bije, ni lahak, toda bojoviti duh narodnega socializma nam daje zagotovilo, da bomo zmagali. Anglija je brez potrebe začela vojno, Francija se ji je pa pridružila. Pri tej priliki je videl ves svet, da sovražstvo v Franciji proti nam ni nič manjše od sovražstva v Veliki Britaniji. Zato bomo mi enako nastopali proti obema. Nam je že stoletja znan ta duh sovražstva in zavisti, ki noče dopustiti, da bi Nemčija prišla do svojih pravic. Naši sovražniki so hoteli ponoviti igro iz svetovne vojne in zasejati razdor med vodjem in narodom. Toda nemški narod ni bil nikdar bolj složen in enodušen, nikdar bolj po-

vezan kod danes pod vodstvom Adolfa Hitlerja. Ker niso dosegli razdora med vodjo in narodom, so nasprotniki izpovedali svoje vojne cilje, ki so prežeti sovraštva. Oni pravijo, da želijo mir. Toda da bi se sklenil takšen mir, kakor si ga oni želijo, bi morali pristati na to tudi njihovi nasprotniki. Mi pa dobro vemo, za kaj gre, zato pa smo sklenili svoje vrste in ves nemški narod je vstal kot en moč, da brani sebe in domovino. Mi vemo, da se ta boj mora dokončati, ampak dokončal se bo z nemškim mirom. Noben tritelj kompromis ne more zamenjati trajnega mira. Vojna se mora končati z nemškim mirom t. j. trajnim in pravičnim mirom, kjer bo vsak narod dobil svojo pravico in življenjski prostor, ki mu pripada. Mi smo mlad narod in naše prebivalstvo stalno raste. Zato imamo pravico zahtevati, da se tudi nam da prostor na soncu.

Zavezniki so pripravljeni na napad

PARIZ, 10. febr. Havas. Francoški listi razpravljajo o rezultatih prvih petih mesecev vojne in objavljajo zlasti mnenja svojih strokovnjakov. Tako piše »Petit Parisien«, da ni mogoče odrekati veljavnosti Hitlerjevi izjavi v njegovem zadnjem govoru, ko je dejal, da je Nemčija izkoristila zadnje mesece za izpopolnitev svoje oborožitve v takem obsegu, kakor nasprotniki niti misliti ne morejo. Verjetno je celo, da je Nemčija zgradila še močnejše tanke in boljše zavarovane, kakor so bili oni, ki jih je poslala za časa državljanske vojne v Španijo. Zgradi-

la je gotovo tudi take, katerih namen je rušiti ovire v Maginotovi utrdbeni črti. Prav tako so Nemci prav gotovo posvetili posebno pažnjo izpopolnitvi svojega letalstva, zlasti tistega, ki ga bodo uporabili za boj proti pehotni vojski. Vstop letal v vojno proti pehoti bo predstavljal nedvomno novost v moderni vojni tehniki. Toda na vse to so mislili tudi zavezniki, in Nemci bodo pri svojem napadu našli pred seboj prav tako najboljši material in najboljšo četo. Francoška vojska je popolnoma koš nemški.

Obletnica vatikanske suverenosti

RIM, 10. febr. Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Dne 11. t. m. bo potekla 11. obletnica pomirjenja med Vatikanom in Kvirinalom. V teku let se je pokazala velika važnost sporazuma, posebno še, ko vse določbe funkcionirajo v točnem redu. Mussolini je že svoj čas naglasil, da je v interesu Italije, če more sv. oče izvesti določbe lateranskega pakta, ki odgovarjajo neodvisnosti katoliške cerkve. Isto načelo je naglasil že kardinal Gasparri l. 1926 v pismu, ki je bilo za osnovo sporazuma. Zagotovljena je bila ne le teoretična, nego tudi stvarna neodvisnost svete stolice. Vse od 1871 do

1929 ni vodila Italija nikakih suverenih dejanj proti Vatikanu. Z lateranskim sporazumom je bila ta suverenost ponovno potrjena. Sveta stolica razpolaga s suverenim ozemljem 44 ha. Mussolini je naglasil, da je Vatikansko mesto dovolj obsežno za veliko misijo, ki jo vrši katoliška cerkev v svetu. Kakor je Italija priznavala vatikansko suverenost, prav tako se je Rim iznebil vsakršne hipoteke Vatikana. Pesimistične napovedi ob velikem zgodovinskem dejanju pred 11 leti so izginile, italijanski narod je zaradi tega pomirjenja lahko ponosen.

Angleški rušilec potopil dve podmornici

LONDON, 10. febr. Reuter. Admiralitet javlja, da je angleški rušilec uničil dve nemški podmornici. Ni običaj, da daje admiraliteta taka poročila, toda v tem primeru je treba naglasiti, da je rušilec uničil podmornici med napadom na trgovinske parnike in spremstvo vojnih ladij. BERLIN, 10. febr. DNB. Med včerajšnjim poletom nemških izvidniških letal nad Severnim morjem sta bila razen več ladij potopljena tudi dva angleška patrolna čolna. Skupna tonaža včeraj potopljenih ladij je znašala 15.000 ton.

Gafencovo poročilo o Beogradu

BUKARESTA, 10. febr. Rador. Ministrski svet je imel pod predsedstvom Taresca sejo, na kateri je poročal zunanji minister Gafencu o položaju v zvezi z rezultati beogradske konference. Gafencu je v ekspoziciji naglasil, da je Balkanska zveza v Beogradu ponovno manifestirala solidarnost in željo vseh članic po pri-

srečnem sodelovanju. Predsednik vlade je poudaril popolno zadovoljstvo romunske vlade zaradi zaključkov v Beogradu in naglasil aktivnost, ki jo je imel na konferenci Gafencu. Svet je nato pretresal aktualna vprašanja.

Hitler odpotoval iz Berlina

KODANJ, 10. februarja. Exchange Tel. Po sem dospelih poročilih je vodja in državni kancelar Nemčije Adolf Hitler odpotoval iz Berlina. Njegovo sedanje bivališče zaradi njegove osebne varnosti javnosti ne sme biti znano.

TOPNIŠKI BOJI NA ZAHODU

PARIZ, 10. febr. Stefani. Uradno francosko vojno poročilo pravi: Vse večja topniška aktivnost na obeh straneh, zlasti med Moselem in Sarro. V spopadih patrolj na obeh straneh več ranjenih.

Mariborska napoved. Prevladovalo bo oblačno vreme. Ponekod bo snežilo. Včeraj je bila največja toplota 5,4, danes najnižja -0,5, opoldne -0,2. Padavin je padlo za 1,6 mm.

Domači zapiski

Konferenca Hrvatov SDS iz Beograda, Srema in Vojvodine

Po prihodu v Beograd se je senator Vilder sestel z ministrom dr. Srgjanom Budisavljevičem. Popoldne je bila konferenca Hrvatov, pristaev SDS iz Beograda, Srema in Vojvodine. Navzočni so bili med drugimi minister dr. Budisavljevič, dr. Milan Kostić, Sava Selenić, dr. Duda Bošković, dr. Rajko Gjerina-nović, Vilder in Juraj Gašparac.

Nič strahu pred močnejšim!

»Za narod kakor vsako živo bitje velja zakon prirode, da mu ni obstanka brez boja za življenje, brez volje in moči, da brani svojo zemljo od vsake tuje, sovražne sile. V večni, včasih krvavi tekmi sebičnih nacionalnih in imperialističnih interesov se more narod obdržati in napredovati le tedaj, če je v njem globoka vera v vrednost in sposobnost lastnega življenja ter je prežet z voljo, braniti življenje pred tujim vsiljivcem. Narod, ki se pregreši proti zakonu svojega življenja, ki zastruplja svojo dušo s sumničanjem o sebi in strahopetnostjo pred močnejšim, izgublja čast in pravico do neodvisnega, svobodnega življenja.« (Dr. H. Krizman, »Varaždinske Novosti«)

Adam Pribičević se seli

Bivši predsednik SDS in ugledni prvak stranke se bo s Kosova preselil v Batajnico, kjer je kupil majhno posestvo in bo tudi tam obdeloval zemljo. Na novem posestvu hoče biti bliže političnemu razvoju in v stalnem stiku z ostalimi prvaki SDS.

Borci za vidovdansko ustavo

»Nauk, ki so ga Srbi dobili iz lastne zgodovine, nam vелеva, da je nevarno menjati dosedanje smer državne politike kraljevine Jugoslavije. Zato smo nepokolebljivi borci za sporazum od 1. dec. 1918 in za vidovdansko ustavo. Vsako izpremembo smatramo katastrofalno za srbski narod in Jugoslavijo,« pišejo »Srpske Narodne Novine«.

Trenja v Demokratski stranki

»Hrvatski dnevnik« prinaša uvodnik o trenjih v Davidovičevi Demokratski stranki in pravi med drugim, da »je potem, ko se je Dragoljub Milovanović, odvetnik iz Kragujevca, zahvalil na članstvu izvršnega odbora, izključen zdaj še drugi član odbora dr. Dragomir Ikončić. Oba sta občutila, da sedanja politika DS, ki jo dirigira trojica Groh - Vlajić - Boža Marković, ni koristna za stranko in ne jači ideje sporazuma. Milovanović in Ikončić imata za seboj veliko število pristavev, zato pomeni izstop uglednih politikov velik udarec za DS. Že davno se je govorilo o tem, da je dr. Ikončić poleg starega Davidovića najspodobnejši prvak stranke, ki bi lahko imel prvo besedo v organizaciji. Če se bodo radikalni zedinili v enotno stranko, se nima Demokratska stranka nadeti dobrih časov. S kakšnim geslom naj gredo med narod, če so podminirali sporazum, za katerega so se leta in leta zavzemali?«

Poplava »velikih Hrvatov«

»Razni »veliki Hrvati« se javljajo naenkrat v tolikšnem številu, da je človeku neugodno približati svoje hrvatstvo. Ambiciozni karieristi, prevaranti, narodni lizuni in licemerji, kričasi in demago-gi lazijo na dan kakor glista po dežju in se plazijo po naši lepi zemlji. Vsi bi hoteli ogoljufati naivne ljudi, povzpeti se na grbo naroda in izkoristiti njegovo zupanje za svoje osebne interese.« (»Glas Naroda«).

Za povišanje uradniških plač

Bana dr. Šubašića je obiskala deputacija stanovskih uradniških organizacij v državni in samoupravni službi ter mu predložila resolucijo z zahtevo, da se da vsem javnim uslužbencem enomesečna plača kot prva pomoč za »rabavo najnujnejših potrebščin. Doklade naj se povišajo sorazmerno podražiti življenjskih potrebščin. Ukine naj se zakon, ki ovira svobodno organiziranje uradništva v svrhu zaščite stanovskih interesov ter vrne javnim nameščencem stalnost v službah.

„Samoprevara“ da, toda v taboru g. V. S.!

Vladimir Kreft

Pod tem naslovom je nedeljsko »Jutro« z dne 4. februarja priobčilo uvodnik gospoda V. S. »Jutro« pravi, da ga je priobčilo na uvodnem mestu zato, ker se mu zdijo izvajanja v članku tehtna in splošno veljavna; zaradi tega je smatrati, da se s člankom strinja tudi vodstvo politične skupine, ki ji pripada »Jutro«.

Vsebina članka »Samoprevara« se nanaša na delo slovenskih opozicijskih demokratičnih skupin. Pisec skuša dokazati, da te opozicijske skupine nimajo stvarnih pogojev za obstanek in jim ob koncu svetuje, da bi bilo pametneje, da se skušajo politične reforme v Sloveniji doseči z dosedanjimi, že znanimi političnimi grupacijami. Pri tem seveda misli na skupino dr. Kramerja, ki ji sam pripada in katere politično delo se že precej let vrši v okviru Jugoslovanske nacionalne stranke.

Skoraj odveč bi bilo odgovarjati na ta članek, ki nikakor ni izraz objektivnega gledanja na slovensko politično življenje. Toda upoštevajoč načelo »Clara pacta boni amici«, odgovarjam. Svoja izvajanja bom podredil stvarnemu mišljenju, ki vlada na slovenskem podeželju in katerega vzrok je iskati v dosedanjem nepravilnem vršenju slovenske politike.

Brezobzirna borba med klerikalizmom in liberalizmom v Sloveniji je bila fakična borba za oblast, katere prevzem je imel dva glavna cilja: zadovoljiti na ta ali oni način ožje pristaše vladajoče skupine ter uporabiti vsa razpoložljiva sredstva za uničenje nevarnega političnega nasprotnika. Razumljivo je, da je takšna borba pozabljala na rešitev važnih gospodarskih, socialnih in kulturnih vprašanih, v kolikor pa so ta bila rešena, so bile rešitve preveč površne.

Ljudstvo s tem delom ni moglo biti zadovoljno. Spoznalo je, za kaj v resnici gre, danes razočarano in nezaupljivo gleda okrog sebe in išče izhoda. Sicer ljudstvo še trenutno svojega bridkega spoznanja preveč glasno ne pove, zaupa pa ga prijatelju, o katerem je prepričano, da ne bo nesel njegovih izjav na višje mesto.

Slovenski narod še tudi ni pozabil na številne neupravičene premestitve slovenskih uradnikov, ki so morali iz Slovenije samo zato, ker n. pr. niso bili pristaši JNS, četudi so bili v vršenju svoje službe neoporečni. Siromašni prebivalec na deželi se še dobro spominja na delitev koruze: ve, da je ni dobil, ker je bil recimo politično nezanesljiv. Njegov sosed pa, ki je bil koruze manj potreben,

jo je dobil, ker je bil zvest pristaš vladajočega režima. Ljudje se še dobro spominjajo, da je bilo potrebno za podelitev podpore ali sprejema v službo predložiti verodostojen politični »curriculum vitae«, da je bila vložena prošnja ugodno rešena. Itd.

Ako k temu političnemu delu v Sloveniji še dodamo centralistično ureditev države in z njo v zvezi gospodarsko politiko centralne vlade v škodo Slovencev, se ne moremo čuditi, da je takšno delo povzročilo reakcijo pri širokih množicah slovenskega naroda in da smo se tudi mladi javni delavci odločili stopiti v politično areno z geslom: politično delo izključno podrediti gospodarskim, socialnim in kulturnim potrebam slovenskega naroda. Stvarnih razlogov za to odločitev je bilo torej precej, vsekakor več, kakor leta 1905, ko je stopil tudi g. V. S. v javno življenje.

Vemo, da mnogim ni prav, da smo se pojavili na politični pozornici in da bomo poizkušali vse, nas onemogočiti. To nam ne jemlje poguma, ker vsak začete bil, je in bo težak. Le skoraj neverjetno se nam zdi, da nekateri nočejo in nočejo priznati, da so grešili zlasti zato, ker so imeli dovolj možnosti, da vplivajo na zakone, ki so se izdajali, ter da ustvarijo

znosno politično življenje v Sloveniji, pa tega niso storili. Gospod V. S., vi živite torej v samoprevari; politika Vaše skupine ni vodila k ljudstvu, nego od ljudstva in Vi se tega nočete zavedati. Ako ne verjamete tem besedam, Vam priporočam, da greste med ljudstvo in sicer kot preprost in neznan popotnik; takrat boste prisiljeni priznati, da je ljudstvo nezadovoljno z Vašim dosedanjim delom.

Naša pot se gradi na izkušnjah preteklosti, ima močno gospodarsko, socialno in kulturno osnovo. Njen končni smoter so jasno začrtali že Janže Novak, brata Radiča, Aleksander Stamboliski in ostali predhodniki ideje, ki ji danes mi utiramo pot v slovensko življenje.

Odgovor na vsa ostala razmotrivanja v članku gospoda V. S., kakor, koliko komu pripada slovenske mladine, koga bo dalo praktično življenje v nič, itd., prepuščamo bodočemu toku slovenskega narodnega in državnega javnega življenja. Na kraju še dostavljamo:

Naš prihod v politično areno je konstruktivnega značaja in mi smo vedno pripravljeni sodelovati z vsemi onimi, ki so za pošteno in iskreno delo v dobrobit slovenskega naroda, bodisi da so tega ali onega političnega prepričanja. Mi tudi trdimo, da bo ustvaritev tega sodelova-

Vzgoji svojega otroka tako, da zjutraj, zlasti pa zvečer čisti zobe!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

nja uresničila misel slovenske sloge, ki je nam Slovencem prav v teh časih nujno potrebna.

V tem smislu naj bi se tudi preusmerilo delo politične skupine, ki ji pripada gospod V. S. in mi vsi smo prepričani, da bo tak njihov korak rodil le dobre sadove.

Velika zmota o „samoprevari“

France Gerželj

Priznati je treba, da nam naši očetje niso šli nikdar na roko, da nas niso nikdar vzgajali, kako bi s pridom uporabili svoje moči za svojo ožjo domovino in za človeštvo. Vzgjajali so nas samo k enemu: kako bi si v naših očeh pridobili nekritično vero, da je bilo vse njihovo delo najbolj pravilno in edino zveljavno. Vzgjajali so nas k brezskritični pokorščini, z obljubo, da nas bodo nekoč pripustili k skledi. Ni nam bilo potrebno misliti, tudi ni bilo potrebno pripravljati se, da bomo sami kdaj vodili usodo Slovenije. Izbrali so se oni, ki so verno sledili željam in stremljenjem očetov, ki skratka niso nikdar mislili. Ti so bili določeni, da prevzamejo dediščino po svojih očetih. Upornega sina pa je treba pregnati, razdediti ga je treba. — Miško Kranjec, »Ko škranec zapoje«.

Ugleden in preizkušen javni delavec s severa, gospod V. S., je v »Jutrovem« uvodniku od 4. t. m. naslovil s »Samoprevaro« na nekatere skupine slovenske mlade politične generacije očetovsko lekcijo. Kočljiv in nevaren, izredno nevaren ventil je s tem spet odprl. In prav je storil. Naj se stvari le razčistijo, da ne bodo več dušile našega javnega življenja. Saj je docela prirodno, da si imajo očetje in sinovi kaj povedati, kar naj čuje ves narod. Zlasti danes, ko je slovenska stara politika v zatonu, na koncu, ko je planilo čez njo novo življenje in je že tudi narod spoznal, da se na starem in »preizkušenem« kolovozu udarimo vedno globlje. Naj se le razkadijo

zatohle megle, da bodo obzorja spet jasna in bo mogla tudi zadnja slovenska vas videti, da ne živimo več v dobi pred 35 leti in ne računamo več v stari, ampak novi valuti, ne več z goldinarji in kronami, ampak z novimi dinarji!

Pridig in lekcij smo mladi vajeni. Saj smo tako rekoč od njih živeli. Priroden odnos so med očetom in sinom. Med staro in mlado generacijo. Tako je v kmetijski in mestni hiši, tako je v politiki in javnem življenju. Močno pa se ti odnosi zaostrijo, kadar stopi vprašanje dediščine v neodložljiv stadij. Sin napada, oče se brani. Koliko tragedij poznamo s slovenskega podeželja, kadar gre za »prevzem grunta«. Te težave so večne, ker

so življenjske. In do zadnje možnosti bo oče glasno ali na tihem sumil sina, da je še »nezrel«.

Brez težav zato tudi v politiki ne gre. Zlasti slovenski ne, ki ima neko prav posebno lastnost: kdor je v sedlu, si očitno domišlja, da je do smrti intubiran na tem mestu. Edini sposoben in zmožen, da vodi in vlada. Kam je ta lastnost pripeljala slovensko javno življenje in slovensko politiko, ni treba še posebej poudarjati v potankostih. Slovenska politika je v krizi. Brez krvi je, brez duha, brez povezanosti z ljudstvom, brez odgovornosti za usodo vsega naroda. »Dolgočasna igra, ko sta se v beograjskih centralah menjavali dve enakovredni politični garnituri, ki sta s takim načinom obe slabili moralno moč slovenstva in države«, kot pravi Edo Kocbek v »Dejanju«. Po 20 letih samostojnega državnega življenja tragična bilanca za slovenski narod!

Kdor je vodil slovensko politiko v rajni Avstriji, ta isti jo je vodil vse doslej. Toda kakšna razlika med takratno dobo

Ali je potrebno, da JNS še obstaja?

Kaj pravi o JNS njen ustanovitelj? — Izvleček iz zadnjega govora pok. dr. Milana Srškića, soustanovitelja JNS, l. 1936 v Sarajevu

V nedeljskem »Jutru« je priobčil V. S. (Vekoslav Spindler) uvodnik, v katerem poziva mlajše politike, naj vstopijo v stare grupacije (JNS) in naj ne snujejo novih. Ker spada JNS še v likvidacijsko maso 6. januarskega režima, se nam zdi potrebno, da priobčujemo na tem mestu — na pobudo Jutrovega uvodničarja V. S. — nasprotno stališče, ki ga je zavzel Sa. — nasprotno stališče, ki ga je zavzel M. Srškić, ki je najbolj avtentičen vir in najbolj merodajen faktor za pravilno mnenje o ustanovitvi in obstoju JNS. Govor pok. dr. Srškića, ki ga je imel l. 1936 na Veliko noč v Sarajevu, se v izvlečku glasi:

Šestojanuarski režim po besedah pokojnega kralja in po delu njegovih nosilcev ni prišel kot cilj nego kot izjemna prehodna mera kot sredstvo za doseg zdrave demokracije. Prav zato je prišlo po polnih treh letih do ustavnega življenja s pristavkom, da se kasneje preide na normalni demokratični in parlamentarni režim.

Ker je bilo delovanje vseh strank 6. januarja 1929 ukinjeno, v ustavnem režimu pa se ne more niti predstavljati političnega življenja brez strank, so pričeli zbirati narodne mase v Jugoslovanski nacionalni stranki.

Razumljivo je, da je tako velika organizacija zaradi različnih gledanj posameznikov na aktualne probleme in zaradi prejšnje strankarske preteklosti nosila v sebi klico raznorodnosti in nesloge. Vse te razlike so se blažile samo s po-

sredovanjem blagopokojnega kralja, ki je s svojo veliko avtoriteto odredil končoveljavne smernice dela.

Nesrečni dogodek v Marseilleu, s katerim smo izgubili velikega vladarja, nam je iztrgal tudi tisto ogromno avtoriteto, ki je bila glavna moralna opora tedanjemu avtoritativnemu režimu. S tem trenutkom je nastalo vprašanje, ali naj se takoj preide na demokratsko življenje, ker je znano, da avtoritativni režim brez prave avtoritete, ki daje moralno podlago, navadno preide v režim najbolj surove samovolje in v orgije oligarhijske klike.

Prvi faktor stranke je odredil smernice našega bodočega političnega življenja v pravcu čim hitrejši vrnitve k demokraciji. Toda izvrševalci njegovih namer v režimu z 22. decembra 1934 (Jevtić) so njegove namere napačno izvajali. Ko bi bilo treba preiti na demokracijo, so oni izjemni avtoritativni režim, ki ga je vodila kraljeva avtoriteta, zamenjali z režimom najstrašnejše samovolje malega števila osebnosti. Na mesto demokracije je prišel režim posameznikov, ki so v svoji brezumnosti in razposajenosti razpisali petomajске volitve brez programa, brez načrta in zbirali okoli sebe družbo brez vsake idejne skupnosti.

Namesto da bi izoblikovali organizacijo, ki bi z razčiščenjem svojih vrst in

adaptiranjem svojega programa v duhu današnjega časa lahko ohranila stik stare in nove dobe in koristila kot važen činitelj pri zbiranju vseh ostalih političnih aktivnosti k sodelovanju, so 22. decembra 1934 sprejeli vprav one ljudi, ki so opalovaževali prehod na normalno stanje. Namesto demokracije je prišel jugofašizem, toda z zelo majhnim in nepomembnim vodjo.

S tem in takim svetom, ki se je, na žalost, združil v skupno strankarsko organizacijo, smo mi dva svetova. Mi se moramo javno desolidarizirati. Če me vprašate za mnenje, ali je potrebno, da JNS še obstaja in ali sem njen član, Vam lahko na to odgovorim, da JNS kakor je danes, nima pogojev za obstoj in da že od Jevtićevega režima dalje nisem več njen član!

JNS je bila ustvarjena kot instrument za avtoritativni režim v času, ko je bilo stvarno in formalno delovanje vseh bližnjih strank ustavljeno. Ona je to svojo nalogo z vso častjo in slavo izvršila. Ona bi mogla imeti svoj *raison d'être* v današnji dobi, ko ni več one velike avtoritete, ko se ta režim ne izvaja in ko ni zaželen in ko je treba preiti na čisto, če bi bila takoj za 9. oktobrom 1934 izvršila temeljito razčiščenje svojih vrst in izločila vse, kar ni nikoli pravilno doumelo njene naloge in če bi bila predela in ustvarila program, prikojen

novim razmeram, da se usposobi za sodelovanje z drugimi strankami.

Takšna kakršna je danes, predstavlja JNS nesodobnost in ovira normalizacijo naših političnih razmer. Ustvarjena je bila za druge razmere. Treba je, da se sedaj vsakdo svobodno zbira okoli matice, iz katere je politično vzklik in zrasel.

S svojim obstojem deluje danes samo kot nevarna nalezljiva bolezen za druge. Vsakdo misli, da zmore še danes to, kar je zmogel pokojni kralj v času izjemnega režima. Vsakdo misli, da je še danes lahko brez težkih notranjih pretresljajev ustvarjati stranke kakor kakšne kemijske kombinacije od najrazličnejših in nedružljivih elementov, pa zato med zmedenim in brezglavim ljudstvom zbira pristaše, išče na hitro roko zaveznike zaradi oblasti, ustvarja partijske fuzije brez vsake idejne in programske skupnosti.

Kdor iskreno želi čisti demokratski red in zahteva rešitev vseh velikih političnih, ekonomskih in socialnih problemov, ki jih je sedanost neodložljivo postavila na dnevni red, ta ne želi več umetnega ustvarjanja strank od zgóraj in prozelitskega odjemavanja pristašev drugim s pomočjo oblasti, ta bo pustil, da se državljani svobodno opredelijo za svoje politične prijatelje. Namesto umetnih strank bo povezal v medstrankarskem sodelovanju tudi ugledne politične osebnosti, da bo lahko najti v današnjih težkih časih pravilno rešitev za vse probleme.

Prvi pogoj za mirno in normalno politično življenje je pustiti, da se proces previranja in obnavljanja izvrši v vseh strankah mirno in nemoteno.

in današnje. Takrat smo bili v trdovratni in sentimentalni obrambi, poslej bi morali biti kot državni narod v napadu ustvarjanja, narodna celota, ki se v državni skupnosti zaveda svojega izpostavljenega položaja, svoje usode, ki je ni mogoče porazdeliti na tabore in je noben tabor ne more in ne sme vzeti v političen zakup, ne da bi s tem oslabil vitalne sile naroda kot celote. Dvajset let je bil pod starim političnim vodstvom narod isto kot stranka, stranka prav za prav še več, kot vemo iz izkušenj. Dve stranki sta mu sedli na hrbet in ga željnega prepeljavali čez vodo. Zdaj ena, zdaj druga. Kaj skupna gospodarska, socialna, kulturna vprašanja? Kaj skupna usoda, težak položaj, kaj celota? Po starem pojmovanju je Slovenec veljal le toliko, kolikor je bil strankar. Čim bolj zagrizen, čim bolj žolčen strankar je bil, tem večja je bila njegova veljavnost. Taka politična vzgoja je nujno morala pripeljati slovensko politično življenje v težko krizo. Narod se je, nešteto krat razočaran, nezaupljivo umaknil v kot, od koder je pasivno gledal na brezumno politično početje.

Mladih pa vseh teh 20 let ni bilo? Rasli so, se vzgajali in opazovali početje očetov. Cela generacija mladih. Toda le malo jih je prišlo v življenje s celo hrbtenico in kritičnim duhom. Večina je utonila v starih razmerah. Očetna politična vzgoja jim je zlomila tilnike in uklenila svobodnega duha. Vzgoja, ki je prinesla vsemu narodu neocenljivo škodo! Saj g. V. S. metode take vzgoje bržčas niso neznane. Le naj z menoj vred pomisli na vse sedanje in bivše studente in akademike, ki so morali od svojih ravnih hrbtenic in svobode duha mnogo, mnogo koncidirati svojim očetom, ker bi sicer pri knjigi in studiju brez kruha morali propasti. In pomisliva še na pomočnike, pa na vajence, pa na uradnike itd. Namesto da bi očetje vzgajali iz sinov moč, so vzgajali strahopetce, kimavce, prilizovalce. Skratka, strankarje brez politične etike in morale. Namesto da bi bila narodu politika sredstvo, s katerim bi si odgovorno in svobodno ravnal svojo usodo, so iz nje napravili strankarsko deklo. Kaj čuda, če je danes v narodu beseda politika najbolj diskreditirana beseda. Narod je bil taki politiki le objekt, predmet, kakor je bila predmet tudi mlada generacija. Narodne mase še danes niso politično vzgojene. Imamo sicer na tisoče volivcev, toda prav malo politično vzgojenih Slovencev. In kdo je tega kriv? Odgovor je lahak.

V veliki zmoti je g. V. S. s svojo »Samoprevaro«, ko odreja mladi slovenski generaciji upravičenost novih političnih vidikov, pod katerimi je nastopila v javnem življenju. Zdi se mu, da nastop mladih ne prinaša nič novega, da je desorganiziran in maloštevilen, neenoten ter brez določenega cilja, postavljena načela pa samoprevara. Ne da bi se spuščali v podrobnosti, moremo ugotoviti, da je vprav narobe. V dobi zavožene slovenske politike je zrasla mlada generacija, ki gleda na sodobno problematiko s povsem drugačnimi očmi kot njeni očetje. Čigavi pogledi so pravilnejši, o tem ni vredno izgubljati besed. Preko krive očetne politične vzgoje se je mladina le dokopala do jasnejših pogledov in samostojnosti. Tej mladini narod ni predmet politike in strankarstva, ampak subjekt, s katerim vse stoji in pade. Usoda naroda kot celote je tej mladini prva zapoved, o kateri ni debate. In če je mladina ugotovila, motreč politiko svojih očetov, da je borba med »klerikalizmom« in »liberalizmom« usodno razdvojila narod ter nevarno zmanjšala njegovo odporno življenjsko silo, potem je bilo njeno opozorilo, da je treba s temi političnimi metodami enkrat za vselej prenehati, logična in neizbežna posledica. Seveda je treba poudariti, da to opozorilo ni veljalo samo gospodu V. S. in njegovemu taboru, ampak obema tabo-roma.

Toda očetje, ki jim je škodljiva politika drobljenja slovenskega naroda prešla že v kri in bodo menda z njo živeli do poslednjega diha, mladega opozorila ne morejo razumeti. Saj tudi kmetijski oče ni mogel razumeti in ne preboleti udarca, ko mu je pričel sin orati na njivi z novim plugom in po novih metodah! Naj ne bo zato g. V. S. v skrbeh. Mladi ve-
mo, da take operacije niso enostavne in

Kmetijski upori na Slovenskem

Težkoče oblastev zaradi okuženih

Josip Mravljak / Kaplan, „slovenski Cicero“, ki je podplhoval upornike

IN POSLEDICE?...

Gospodarska škoda, ki so jo utrpeli naši kraji, je bila neizmerna. Na njenih posledicah je trpela vsa dežela še par let. Saj je samo vojaška pomoč stala vlado 26.674 fl (ali preko 5 milijonov dinarjev); koliko pa je soldateska napravila še druge škode! Mnogo graščakov je tudi prosilo deželno vlado za podporo pri obnovi gradov in svojega gospodarstva, tako Herberstein za Slivnico in Fram, Schratlenbach za Prebold in drugi. Ali in koliko so podpore prejeli, ni znano.

VII. MANJSI UPORI XVII. STOLETJA.

Medtem ko so bili vsi dotedanji upori sad dolgoletnega sovraštva podložnikov proti svojim tlačiteljem, nimajo naslednje vsaj več samo tega značaja. Gre ali za prestrogo izvajanje novih predpisov ali za nezadovoljstvo z duhovščino ali kaj podobnega.

Krajevno omejeni manjši nemiri so bili 1644 v fari St. Peter pri Kunspergu in proti ostrovskega župnika.

Leta 1646 je bila večja kmetijska revolta v vasi Spodnji Polskavi. Vzrok nemirov so bili strogi ukrepi proti kužnim boleznim. Kakor znano, sta bili pri nas najhujši kužni leti 1646 in 1680. Pravijo, da je umrlo 1646 samo v celjski četrti nad 10.000 oseb za kugo. Da se prepreči širjenje te bolezni, je bilo treba podvzeti posebne zdravstvene ukrepe zlasti izolacijo in zastraženo okuženih krajev. V to svrhu so najeli stanovi posebno letočo stražo 60 mož, ki je bila na zahtevo

dominijev poslana v take kraje, kjer so se kmetje upirali vladnim ukrepom. Tudi so dobila deželna sodišča v Celju, Ptuj in Slov. Bistrici poseben nalog, da morajo imeti svoje hlapce vedno pripravljene za pomoč tej četi, kjer bi bilo treba.

NEMIRNA POLSKAVA IN SLIVNICA

Gotovo je prišlo tudi drugod do manjših trenj, najhujši pa so bili izgredi na ozemlju dominijev Polskave in Slivnice. V vasi Spodnji Polskavi je prišlo do pravega kmetijskega upora, zaradi katerega je moral vzeti tamkajšnji župnik nase ostre očitke brezbrčnosti in pasivnega zadržanja. Upor se je kazal zlasti v tem, da so kmetje s silo odgnali pred vasi postavljene stražnike-mušketirje in zažgali dve čuvajnici. Kot najhujša puntarja se imenujeta Urh Jenko in Jakob Tregule iz graščine Rače. Hodila sta od hiše do hiše, od vasi do vasi in pozivala kmete na posvetovanja in na napad na vojake.

»SLOVENSKI CICERO«

Zelo napeto je bilo v območju dominija Slivnica v vseh Terničih in Dobravi. Tu se je poostrišlo razmerje, ker je bilo prepovedano, za kugo umrle pokopati na pokopališču. Župnik je bil proti razjarjeni množici brez moči in bi se mu bilo slabo godilo, ki bi se bil branil storiti to, kar je ljudstvo zahtevalo. Razen tega je še kaplan potegnil s kmeti in jih podpihoval. To potrjuje tudi naslednja zgodba. Ko je sedel stanovski komisar Hohenwart pri grofu Herbersteinu na slivniškem gra-

du pri zajtrku, so mu nenadoma javili, da hočejo kmetje iz Ternič pravkar pokopati okuženega mrtveca na pokopališču. Komisar je dal svojim ljudem nalog, da takoj zajamejo pogrebce z mrtvecem vred. Kaplan pa je kmetom nasvetoval, da brž izkopljejo plitko jamo, položijo vanjo mrtveca in

PFAFF
ŠIVALNI STROJI

TAVČARJEVA 7. TELEFON 2687

naigrebejo nanj zemljo; to so tudi storili. — Da so takšna postopanja le pospeševala širjenje kuge, je jasno. Zato je vlada poslala omenjeno četo 60 mušketirjev, z njimi pa tudi izkušnega pridigarja Filipa Terpina, ki je dobil pozneje priimek »slovenski Cicero«. 14. decembra je prišel Hohenwart v graščino Polskavo (v vasi Sikole, Stražgonjce in Pongerce, obč. Cirkovce) in tu je dosegel Terpin z ognjevitim govorom popoln uspeh: puntarji so celo obljubili, da se ne bodo več stražam zoperstavljali, ampak hočejo celo pomagati pri zapori okuženih vasi. Popoln uspeh so dosegli mušketirji tudi v Orehovi vasi, Dobrovcih, Šmarjeti in drugod. Poročilo ugotavlja, da leži del krivde tudi na gosposkah, ki premalo uvažujejo in izvršujejo predpise vlade.

UPOR L. 1650

Stiri leta pozneje, 1650, je zopet zavrelo med slivniškimi podložniki. Bili so nezadovoljni z župnikom magistrom Janezom Raiauerjem, ker je zahteval previsoko štolnino, ker ni daroval predpisanih maš in ker je zahteval za običajne maše pretirane zneske (1 fl = 200 din!) in je bil nevoljen, če je prevzel kaplan kakšno opravilo. In še druge pritožbe so imeli. S temi pritožbami je šla deputacija k studenjski priorki kot zaščitnici župnije, prosejo jo, da posreduje in odstavi neljubega župnika, ker ga občina ne mara; ako ne, bi se mu utegnili pripetiti kaj neprijetnega. V samostanu navzoči župnik je pritožbi v vseh točkah ugovarjal, nakar je priorka označila postopanje kmetov »ein Freventliche begern und muetwillige conspiration«.

Se nadaljuje prihodnjo soboto!

Ideolog hrvatskega kmetijskega gibanja

(OB OBLETNICI SMRTI DR. ANTE RADICA).

V članku »Bilanca hrvatske kmetijske hiše« v III. letniku »Doma« je prikazal Ante Radić težko kmetijsko življenje takoj: »Koliko delaš — vpraša Radić kmeta — a koliko užiješ? Ali sploh čutiš, da se preveč mučiš in premalo užiješ? Ali si sit gladi, žeje in vročine? Ali čutiš, da bi rabil okrepčila, pa ga nimaš? Ali se zavedaš, da si slab in bolan samo zato, ker se preveč mučiš in premalo užiješ? Ali vidiš — z eno besedo — da imaš nekaj, vključ temu pa se moraš pehati skozi življenje, ti in tvoja žena in tvoji otroci, ki so že v materinem telesu občutili stradanje ter umirali pred rojstvom? To je tvoje življenje«.

Zato se mora kmet boriti za boljše in lepše življenje. Ali kmet ne bo tega dosegel, če bo ostal takšen, kakor je bil takrat, ko je Ante Radić začel z delom. Zato stremi Ante Radić za tem, da kmeta vzdrami ter da ga usposobi za borbo z onimi — močnejšimi in naprednejšimi — ki ga vladajo in izkoriščajo. Vzporedno s tem mora kmet tudi na polju znanosti napredovati tako, da bo mogel izkoristiti dognanja sodobne znanosti. Zato Radić navaja k temu, da po svoje misli, ga vprašuje, če bo kaj izgubil s tem, če se bo naučil vsak dan nekaj novega.

lahke, da je pa nož pravilno zastavljen, o tem ne dvomimo, ker poznamo razpoloženje naroda in vemo, kaj narod hoče. Če se že na podeželju vprašujejo kmetje, kakšen smisel ima, da je eden klerikalec, drugi liberalce, pač ne rabimo bolj jasne dokaza za ugotovitev, kako je slovenska politika v očitnem nasprotju z razpoloženjem in potrebami ljudstva. Bilanca 20 letnega življenja v samostojni državi, ki jo delamo sedaj, ko stojimo tik pred banovino Slovenijo, pa nam v statistični luči kaže, kaj se pravi voditi politiko s stališča stranke in ne s stališča celokupnega naroda. Kar številke pogledite, dr. Gosar in drugi so nam z njimi obilno postregli. Videli boste, da je narod kot celota zmožen samostojnega življenja. Imeti pa mora samostojno skupnostno politiko, ki podreja interese strank življenjskim interesom celote! In

ga naganja, da gre iz svojega kota, da se ogleda po svetu in da se izbrusi v dotiki z drugimi, s svetom. Če ne bo napravil tega, se mu bo zgodilo kakor Kitajcem, ki so se ogradili s zidom: tujec mu bo odnesel izpred nosa poln lonec ter ga še ošvrknil po nosu...

Lahko je izboljšati življenje neznatni manjšini med ljudstvom, recimo šolani gospodi. Treba je samo zvišati plače, izboljšati delovne pogoje, jih zavarovati za bolezen in starost, in oskrbeti družino s pokojnino po hraniteljevi smrti — pa je vprašanje rešeno. Kako pa se naj izboljša življenje kmeta, ki bo nosil na svojih plečih zvišanje teh plač?

Kmet ne more ničesar pričakovati od vsega tega? Zato mora izvojevati, da se bo država uredila po njegovih potrebah, kar pomeni, da se morajo rešiti vsa družabna, politična, posebno pa gospodarska vprašanja tako, da se zaščitijo sadovi njegovega dela, da denar v njegovih rokah ne izgubi velik del svoje vrednosti zaradi tega, ker borze diktirajo na eni strani cene njegovim produktom, na drugi strani pa morejo zahtevati fabrikanti za izdelke, ki jih rabi kmet, kolikor hočejo.

mlada generacija si je v tej točki edina, čeprav gospoda V. S. moti, da ni vsa zbrana pod enim klobukom. Čas praktične preizkušnje še ni prišel, česar mi nismo krivi.

Koncentracija in ne drobljenje bi morala biti parola, pravi g. V. S. Soglašamo. Malo bolj nerodna pa je želja o koncentraciji v starih kolikor toliko utrjenih političnih grupacijah. Jasno sicer ime »kolikor toliko utrjene politične grupacije« ni povedano, z ozirom na organ, kjer je ta želja izšla, pa docela jasno. Stvar okusa je, če se dandanes še kdo poteguje za koncentracijo pod tako firmo. Pojdite in vprašajte narod, pa boste spoznali. Mar mislite, da narod nima pameti in spomina. Okvir, ki so mu ga s silo nadeli, proti njegovi volji, naj bi ga še naprej tiščal k tlom? Pojdite in vpra-

šajte narod. Mi smo spoznali in ugotovili, da hoče narod sam iz sebe ustvariti svojo formacijo in koncentracijo. In po tem se ravnamo. Grupacija pa, ki je slovenski narod reducirala na stopnjo navadnega plemena zato, da je lahko gospodarila nad narodom, je izgubila vsako moralno pravico kakršne koli koncentracije. Narod bo šel mimo nje. In če lahko kdaj da tudi sin svojemu očetu pameten nasvet, potem naj mu ga da sedaj, svetujoč mu, naj se vsaj častno umakne in ne zavira prirodnega razvoja! Moralno pa je mlada generacija brez dvoma notranje tako trdna in tako močne hrbtenice, da za drobcene drobtine ne bo izdala naroda in sklonila hrbta zato, da bi očetje še naprej vodili politiko, ki je v očitno škodo naroda kot celote.

Katastrskim upravam primanjkuje moči

Kapar San Joze v Medmurju

Poskus maščevanja nad izvoljenko

Ker je bil predsednik premeščen kot

Podružnica v Križevcih, v osrčju bogatega Murskega polja, je zato priredila lepo prireditve, katere čisti dobiček je namenjen za prispevek h gradnji šole pri Sv. Treh kraljih.

Borba za kostanjêvo senco

V hiši omenjene gostilne se vrši gostilniška obrt že 100 let, vendar je prostor tik ob cesti tako omejen, da je zelo težko gostom nuditi udobnost. Med hišo in cesto je komaj prostora 3 m v širini. Na tem mestu je pred 70 leti vsadil takratni gostilničar divji kostanj. Senc tega drevesa so ves čas, skozi desetletja,

Spet izplačilo naše zavarovalnine

Uprava »Večernika«.

Drava in Mura naraščata

VINSKI SEJEM V LIUTOMERU

n Trgovci z belim blagom so se pojavili v Zagrebu. Te dni je izginilo več deklic v starosti od 14 do 18 let. Policija vodi energično preiskavo.

Občina pa ima tem več dohodkov, čim več je gostov. Zato mora že v lastnem interesu skrbeti za dobrobit svojih davkoplačevalcev.

Maribor

Popravite krivice našim vojnim oškodovancem

V zadnjem času se vedno pogosteje čujejo govornice, da bo plačana vojna škoda slovenskim in hrvaškim državljanom Jugoslavije in da je osnutek zakona že predložen ministrskemu svetu v formalno odobritev.

Smatramo, da je dolžnost cele naše javnosti, da posvetimo temu vprašanju več pozornosti kot doslej. Zlasti pa se moramo mi Slovenci kot Hrvati zavedati vsaj sedaj, da je rešitev tega vprašanja zadeva nas vseh in vseh Prečanov, ki so bili v zakonu o ratni šteti iz leta 1922 kratkomočno prezrti. Ne gre za to, kdo je to zakrivil, da je takrat naša država dala štiri in pol milijarde dinarjev za plačilo vojne škode prebivalcem predvojnih pokrajin Srbije in Črne gore ter Srema, ker to je bilo povsem v redu in pravično! Nam gre za to, da je par tisoč družin takrat tudi prijavilo svojo škodo, da so ti državljani z enakimi pravicami, kot ostali, in da so Ti Slovenci in Hrvati iz Goriške, Trsta, Istre, Koroške in Dalmacije večinoma taki, ki jih je vojna gospodarsko upropastila. Vsa ta škoda znaša okoli šestdeset milijonov din, kar je v primeru v štiri in pol milijardami komaj en odstotek! Za plačilo amutete tega dolga, ki znaša 142 milijonov, prispevajo prebivalci slovenskih in hrvaških pokrajin letno najmanj toliko, da bi z enim letnim obrokom bila ta škoda plačana!

Zato je pozdraviti borbo vojnih oškodovancev in njihovega odbora v Mari-

boru, ki vrši to neprijetno nalogo že od l. 1924.

Včerajšnje predavanje, ki ga je priredil tukajšnji odbor v okviru društva Jadran-Nanos v Narodnem domu je bilo zato zelo dobro obiskano. Poročevalec dr. Fornazarič je podal natančno sliko zadeve ter razvoja vprašanja do danes. Zlasti je poudaril, da je sedaj tako pri odločujočih faktorjih v Beogradu, kot v Ljubljani ter v Zagrebu zelo mnogo razumevanja. Tudi banska uprava v Ljubljani nudi vso pomoč. Zlasti pa so vojni oškodovanci z veseljem sprejeli vešč, da je sedanji minister socialne politike dr. Budisavljevič pripravil končni

osnutek uredbe o likvidaciji in izplačilu vojne škode našim oškodovancem, ter da ga podpirajo pri tem delu z vso močjo podpredsednik vlade dr. Maček in finančni minister dr. Šutej, tako, da je upravičeno upanje na skorajšnji sprejem uredbe v ministrskem svetu.

Vendar je predavatelj povsem pravilno zaključil svoje obširno poročilo s trditvijo, da bo zadeva šele takrat urejena zadovoljivo in popravljena velika krivica, ko bodo vojni oškodovanci prejeli plačilo. Dotlej pa je potrebna nadaljnja borba in zaupanje v pravično stvar, predvsem pa vsestranska pomoč naše javnosti.

Zborovanje Angleškega kluba

V klubskih prostorih je bil včeraj 18. občni zbor Angleškega kluba v Mariboru, ki ga je vodil predsednik prof. dr. Kotnik. V zanimivem poročilu je omenjal uspešno delo v preteklem letu ter obžaloval odhod agilnega člana društva, uprave g. Odon Šorlija. Ob slovesu se mu je iskreno zahvalil za nemurno in upešno sodelovanje pri lepem razvoju Angleškega kluba. Sledila so poročila tajnika prof. g. Kosa, blagajnika prof. g. Bogoviča in knjižničarja g. Gnuška, ki so pokazala zelo lepe uspehe klubovega delovanja na sešerni meji. Najvažnejši dogodek v pretekli poslovni dobi je bil vsekakor an-

gleški počitniški tečaj, ki je res vzorno uspel in je našel odmev tudi v tujem svetu, saj so bili udeleženci tudi iz Anglije. Največ zasluga za ta tečaj imajo prof. dr. Kotnik, dr. Rapotec, Odon Šorli, Gnušek in prof. Gruntar, kakor tudi ravnateljica »Vesne« ga. Rapočeva. Letos so bile samo dopolnilne volitve. V odbor so bili izvoljeni gg. Jesih in Boughy in ga. Špendalova. Uspelo zborovanje je zaključil pozdravni in vspodbudni govor dr. Rapotca, ki je izrazil željo po še tesnejšem sodelovanju Angleškega in Francoskega kluba v Mariboru.

ZBOROVANJE PIVKOVIH SOKOLOV

Drevi ima Pivkova sokolska družina Sokol I občni zbor v dvorani vojašnice Kralja Petra. Zborovanje bo zelo zanimivo, saj so Pivkovi Sokoli med najagilnejšimi v Mariboru.

PREDAVANJE O PLANINAH

Sinoči je predaval na Ljudski univerzi prof. Viktor Petkovšek o naših planinah, planiski flori in o sportu v planinah. Reportažo o planinah so odlično ponazarjali zelo ostri diapozitivi. Predavatelj je žel za svoje prikazovanje in poljudno kramljanje o našem planinstvu, posebej pa še o smučarskem podvigu treh profesorjev, tako pri mladini — ki je docela napolnila dvorano Ljudske univerze — kakor pri starejših, vse priznanje.

MORAVA CIGARETE PO 10 KOMADOV

Te dni je upeljala monopolna uprava nove zavitke Morava cigaret. V škatlici je 10 komadov, kar bodo kadilci prav gotovo pozdravili. Seveda ostanejo tudi škatlice z 20 cigaretami še v prometu.

TRI LETA TEŽKE JEČE ZA 14 SLEPARIJ

Pred mariborskim okrožnim sodiščem je bil obsojen na 3 leta težke ječe in na 3.120 din denarne kazni 32 letni Stevo Vurksan iz Bihača na Hrvatskem. »Slepar velikega kalibra« je po poklicu prav za prav zidar. V Zagrebu se je oskrbel z lažno železniško legitimacijo ter se izdajal za železniškega uradnika. Vozil se je potlej z brezplačno karto II. razreda brezovlaka okrog in sleparil trgovce. Ker se je izdajal za državnega uslužbenca, so mu trgovci zapovrstjo nasedali. Kupoval je na obroke pisalne stroje, radio aparate, obleke itd., plačal prvi obrok in jih nato prodajal pa Hrvatskem.

m Ljudska univerza. O bistvu in pomenu demokracije bo govoril v ponedeljek dr. Evgen Šladović, rektor Ekonom. kom. visoke šole v Zagrebu.

m Materinski tečaj prične v sredo, 14. t. m. ob 20. v Ljudski univerzi s predavanjem: Nega in zdravje otroka. Govori ga dr. Lehen-Klemenc. Pridite žene in matere prav zaupno z različni vprašanji in željami!

m Zadržno predavanje. V torek ob 20. bo predaval g. prof. Lj. Bizjak v Ljudski univerzi o Zadržništvu in socialnem vprašanju. Po predavanju razgovor.

m Nesreča v tekstilni tovarni. Tiskarski stroj je zmečkal roko 20-letni tekstilni delavki Jožeti Lovrenčičevi iz Tomšičevega drevoreda.

Spomnite se CMD!

m Lovsko društvo Maribor vabi članstvo, da se pomožnosti v kroju udeleži pogreba preminulega člana ravnatelja g. Franca Piška, ki bo v petek, ob pol 16. uri na Pobrežju.

m Dijaška kuhinja v Mariboru. Mesto venca na krsto pok. ravnatelja Franca Piška so poslali veleposestnik dr. Kac Viktor 300, veletrgovca Miloš Oset 500, trg. zastopnik Franc Majzel 500 din.

m Zveza sobo-črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev za dravsko banovino ima v nedeljo ob pol 10. uri občni zbor v restavraciji »Novi svet« v Jurčičevi ulici.

m Zdravniško dežurstvo QUZD ima v nedeljo dr. Pogruje Stanko, Tyrševa 14-1.

m Mrakova gledališka skupina gostuje v četrtki v Narodnem gledališču v Mariboru. Gostje bodo uprizorili najnovejšo Mrakovo tragedijo: »Stari Rimljan« V Ljubljani je bilo to delo vprizorjeno že večkrat z izrednim uspehom. Režiser je avtor sam, ki je obenem tudi nosilec naslovne vloge. Mariborski kulturni javnosti je Mrakova skupina gotovo še v najlepšem spominu, saj je lanske sezono z velikim uspehom gostovala s tragedijo: »Grohar«. Vstopnice so na razpolago pri dnevnih gledališki blagajni.

m Stavbena zadruga »Naš dom« za zidanje stanovanjskih hiš v Mariboru ima v nedeljo, ob 15. občni zbor v Gambrinovi dvorani.

m Lutkovno gledališče Sokola Maribor-matice priredi v nedeljo, ob 15. igro: »Črni labod« z dodatkom.

m Rezervnim častnikom v Mariboru. V smislu dopisa komande mesta opozarjam rezervne častnike na sledeča obvezna predavanja: 11. febr. od 11. do 12. v kasarni »Vojvode Putnika«: »O modernem orožju«. 20. febr. od 20. do 22. v prostorih Ljudske univerze: »O borbah na pogozdenem ozemlju«. 27. febr. od 20. do 22. v prostorih Ljudske univerze: »O opazovalni službi«.

m Odlikovan je bil z redom Jugoslovanske krone IV. upravnika mariborskega gledališča g. dr. Radovan Brenčič.

m V avtobusu rodila. V lenarskem avtobusu so potniki bili priča veselemu dogodku. Viničarka A. Skofova iz Zamarkove je nenadoma začutila bolečine. Kmalu nato je povila krepkega dečka.

m V kamniški župniji število rojstev stalno pada. Lani se je v Kamnici rodilo 86 otrok, umrlo pa je 54 oseb. V prejšnjih desetletjih se je gibalo število rojstev med 100 in 130.

m Ostavko na državno službo je dala gospa Sonja Bezljajeva, uslužbena pri drž. tožilstvu.

m Pri državnem tožilstvu v Mariboru je imenovana Marta Simnovec, ki pride na mesto Bezljajeve.

MOSKO PERILO PO MERI
ceneno, najboljši kakovosti izdeluje
IVAN BABIČ,
Maribor, Gosposka ulica 24.

m Poročili so se v Mariboru: dr. Karel Kolarič, odvetniški koncipient, in Jelica Tušak; Jožef Krabonja, krojač, in Kristina Rutnik; Jožef Arbeiter, tov. delavec, in Neža Glavica; Franc Safran, miz. pomočnik, in Marija Mezgec; Janez Dajčar, mizarški pomočnik in Roza Robušak; Ivan Flucher, delavec in Rozalija Murko; Jožef Prelog, mesarski pomočnik, in Ida Malner; Rudolf Kobolt, učitelj, in Marija Merhar, dnevnicaška iz Prevalj; Jožef Habine, šofer, in Zofija Vivod, učiteljica od Sv. Jurija v Prekmurju; Vencoslav Grebenšek, uradnik, in Gizela Obrar, uradnica iz Ljubljane; Avgust Winkl, rudniški ključavničar, in Nežka Jug, zasebnica iz Mežice; Anton Koser, delavec, in Jožeta Filnja, služkinja, Aleksandrova 47; Anton Rozman, ključavničar, in Ivana Kolar, krojačica, Meljska cesta 93; Ivan Osredkar, uradnik, in Roza Degen, zasebnica iz Gornje Radgone; Srečko Ivajnšič, kmečki sin, in Franciška Babič, kmečka hči od Sv. Jurija ob Ščavnici; Fran Celofiga, kovač državnih železnic, Rogoza, in Angela Seveder, posestnica hči, Tezno; Jožef Perger, kotlarski pomočnik, in Franciška Skočin, služkinja, Pobrežje; Franc Gol, zavrtač državnih železnic, Mejna 43, in Marija Jontez, gostilničarka, Pobrežje; Herman Casar, trgovski pomočnik, Vojašniška ulica 7, in Katarina Skaza, tkalka, Taborska ulica 8; Leopold Goričan, krojaški pomočnik, in Bernardina Drosk, kuharica, Studenci; Franc Gangl, sodarski po-

močnik, in Terezija Zelenko, tovarniška delavka, Zgornje Radvanje; Maks Weber, tkalec, in Alojzija Koletnik, tkalka, Pobrežje; Konrad Haunik, izdelovalec klavirjev, Strossmajerjeva 5, in Danica Bačnik, zasebna uradnica, Stritarjeva 7.

* Vabilo na občni zbor društva hišnih posestnikov v Studencih, ki bo v nedeljo dne 11. februarja 1940, ob 14. uri, v dvorani gosp. Petza v Studencih.

* White Star Jazz godba igra pri Merdaušu.

* Naznanjam, da je tvrdka Jas & Lesjak, Maribor, Ulica 10. oktobra 2, prenehala obstajati. Obenem naznanjam mojim cenj. odjemalcem, da bom v kratkem odprl popolnoma renovirano, najmoderneje opremljeno trgovino in prosim, da me tudi v tem novem podjetju počastijo s svojim dobrohotnim zaupanjem. — Maks Jas.

* Manufakturst, sedaj uslužben v modni veletrgovini v Ljubljani, želi spremeniti mesto, najraje v Maribor. Ponudbe na oglasni oddelk »Večernika« pod šifro »Manufakturst«.

* Dunajski velesejem od 10.—17. marca 1940. Prijave, vprašanja, osebna ali pismena, sprejema za banovino Hrvatsko in dravsko samo častni zastopnik Dunajskega velesejma g. Josip Kulhanek, Zagreb, Illica 9. — Za potovanje je potreben vstopni vizum, katerega prejmejo obiskovalci brezplačno. Vsak, ki želi obiskati velesejem, se mora prijaviti najkasneje do 20. februarja pri gornjem zastopstvu v svrhu priprave in izdajanja vstopnega vizuma.

* Se je čas za nabavo srečk drž. razredne loterije. Zrebanje V. glavnega razreda od 10. februarja do 7. marca 1940. Milijonski dobitki so na razpolago. Kupite še danes srečko pri »PUTNIK-u«.

* Občni zbor Pogrebnege društva Krčevina bo v nedeljo 11. februarja, ob 9. v gostilni Kliček »Pri treh ribnikih«. Za člane obvezno — prijatelji društva dobro došli. Načelstvo

* Aktovka! Gospod, ki je zamenjal aktovko v vlaku dne 10. januarja, naj javi svoj naslov na ogl. odd. »Večernika«.

Kino

* Esplanade-kino. Čarobna romantična pripovedka »Veliki orek« (Winnetou), po romanu Karla Maya s Shirley Temple.

* Grajski kino. Danes Benjamin Gigli v svojem najnovejšem filmu »Melodija noči«. Prekrasno petje!

* Kino Union. Od danes pa do vključno torka »Straža ob meji«, velika drama.

* Zvočni kino Pobrežje. 10. in 11. februarja »Lord Lake«. Humor, šala, zabava.

Mariborsko gledališče

Sobota, 10. febr., ob 20.: »Cigan baron« Red C. Premiera.

Nedelja, 11. februarja, ob 15. uri: »Neopravičena ura«. Znižane cene; ob 20. uri: »Cigan baron«.

Radio

Nedelja, 11. februarja

Ljubljana: 8 Jutranji pozdrav in tambo-raški orkester; 9 Napovedi in poročila; 10 Plošče; 11 Drobiz za drobižem; 11.45 Klavirski trio; 13.02 Nedeljski koncert; 17 Kmetijska ura; 17.30 Koncert »Zarje«; 18.30 Veselje na deželi; 19 Poročila; 20 Operetni napevi; 21.15 Samospevi; 22.15 Moderni ritmi. — Beograd: 13.10 Koncert RO; 14 Godba s plošče; 18.15 Pesmi in slagerji; 21 Bolgarske narodne pesmi; 22.50 Godba za ples. — Sofija: 18 Plesna glasba; 20 Klavir in violina; 20.30 Odlomki iz operet. — Kalundborg: 21 Koncert na klavirju. — Hilversum: 20.55 Komorni orkester; 22 Plošče in lahka glasba. — Toulouse: 19.50 Kmečki orkestri; 21.20 Kino orglje; 22 Odlomki iz operet; 22.20 Valčki in glasba iz filmov. — Rim: 20.30 Simfonična glasba; 21 Verdijeva opera »Trubadur«. — Firenze: 19.30 Koncert Leharjevih del; 22 Plesna glasba. — Budimpešta: 17.15 Ciganski ork.; 18.45 Violinski koncert; 19.40 Leharjev večer; 22.10 Plesna glasba. — Dunaj: 15.30 Lepe melodije; 20.15 Komorna glasba; 20.50 Komedija. — Bukarešta: 18.15 Havajski kvartet; 19.05 Romunska glasba; 21.30 Lahka glasba. — Bratislava: 21.25 Simfonični konc.; 22.15 Klavir; 23 Ciganski orkester. — Bern: 20 Straussova opera »Elektra«.

K današnji premieri »Cigana barona«

Straussova opereta »Cigan baron«, ki bo doživela drevi na mariborskem odru novo premiero, je bila uprizorjena prvič na Dunaju l. 1885., torej že pred 55 leti, snov sama, na katero se libreto naslanja, pa izvira že iz dobe pred 200 leti, in sicer iz okolice sedaj romunskega Temišvara. Opereta, ki se približuje že bolj komični operi, spada med najboljša dela Johanna Straussa (1825—1899), sina komponista nekoč tudi pri nas tako znane »Radetzkyjeve koračnice«.

Dejanje »Cigana barona« se odigrava na nekdanjem Ogrskem okoli osebe bogatega Kolomana Zsupana kmalu po odločilni zmagi nad Turki, ko pusti temišvarski paša na begu v oskrbi stare ciganke Czipre svojo hčerko, a tudi svojo

blagajno, za katero ve le njena rednica. Toda pobegniti mora tudi bogati graščak Barinkay, kateremu zaplenijo posestva in se jih polasti zviti Zsupan. Toda odrska zgodba se prične šele z nastopom kraljevega komisarja grofa Carnera, ki ga pošlje vlada, da napravi red v osvojenem pokrajini. Z njim pride tudi glavni junak, mladi izseljenec Sandor, sin pobeglega Barinkaya, ki se je dotlej potikal okoli kot glumec. Ta odkrije Zsupanove sleparije in se z njim pogodi za ceno roke njegove hčere Arzene. Ker pa je ta zaljubljena že v Otokarja, sina svoje vzgojiteljice Mirabelle, sprejme Sandorjevo snubitev z izgovorom, da mora prej postati baron. Barinkay se zaupa ciganki Czipri, ki ima v ciganski vasi lepo hčerko Safijo, katera se takoj

zaljubi vanj in ga cigani nato izvolijo za svojega barona. Romantiko poveča tu še dejstvo, da spozna grof Carnera v Mirabelli in Otokarju pred leti ugrabljena svojca.

To je jedro stare pripovedke, katere je med cigani izsledil slavni madžarski pisatelj Jokai Mor, v operetni libreto jo je pa predelal J. Schnitzler. Straussa je tako navdušila, da je iskal dve leti med madžarskimi cigani temelje za svojo moštrsko glasbo, ki s svojo globoko čustvenostjo prevzame tudi najbolj trdega poslušalca. Gledališče je pripravilo za novo vprizoritev lepo opremo, a režiser in glasbeni vodja sta poskrbela za vse ostalo, da bo nočnejša predstava vsestransko zadovoljila.

Prirodopisna kramljanja

Od Noetove smole do prvega vrelca nafte

Mineralna olja so uporabljali za najrazličnejše namene že stari narodi

Cloveštvo bi s svojo tehniko nikoli ne doseglo tolikšnih uspehov, če bi se 27. avgusta 1859 ne posrečilo ameriški polkovnik Edwin E. Drake navrtati prvi petrolejski vrelc. Že prej so zajemali nafto s plitvih ležišč pod površjem, ali takšnih prilik je bilo kaj malo. Polkovnik Drake je pa prišel na idejo, pridobivati nafto prav tako, kakor so spravljali na dan vodo. Leto dni kasneje je vrednost izvoza nafte že dosegla 18 milijonov dolarjev.

Produkcija mineralnega olja se je v zadnjih desetletjih naglo dvignila in 1900. je dosegla množino 20 milijonov ton. Pravi razvoj se je pričel šele z motorizacijo tehnike. Tako je produkcija nafte beležila 1914 53, v letu 1930 že 150 milijonov ton!

NIČ NOVEGA POD SONCEM

Redkokatero odkritje je imelo v zgodovini tako dalekosežne posledice kakor Drakeovo, ki ni bilo slučajno, temveč rezultat umnega proučevanja načrtov. Ko je polkovnik začel z vrtanjem, so se mu ljudje smejali, danes se čudimo, da ni prišel že prej kdo na to idejo. Saj je znano, da so poznali petrolej v Mezopotamiji, Rusiji in Romuniji že v davnih dneh. Iz sv. pisma vemo, da je Noe zamazal svojo barko z asfaltom, zemeljsko smolo, ki nastaja iz kamenega olja v dotiku z zrakom. V Mezopotamiji eksplozirajo Arabci asfaltna nahajališča še danes v iste namene. Stari Babilonci, Asirci in Perzi so utrjevali obzidja mest z asfaltno mešanico. Egipčani so uporabljali petrolej za balzamiranje trupel in kot zdravilno sredstvo. Naftina sol je bila Arabcem univerzalno razkužilo proti najrazličnejšim boleznim.

NAFTA — SNOV ZA RELIGIJO

Ko je zavzel Aleksander veliki mesto Eklatado, so ga presenetili perzijski čarovniki s gorečimi produkcijami s pomočjo nafte. Nafta je v perzijskem življenju ustvarila celo religijo, sloviti Zaratuštrov kult »čistega ognja«. Še v šestem stoletju pred Kr. so romali pobožni verniki k svetiščem, ki so jih postavili nad vrečice nafte. Tovrstno čaščenje ognja se je končalo komaj po 1880, ko je ruska vlada zaprla zadnje svetišče v Surakhaniju, v neposredni bližini velike petrolejske čistilnice.

NA SV. GROBU JERUZALEMA

Arabski pisatelj Al Karafi poroča v 13. stoletju o čudežni svetilki v cerkvi sv. groba v Jeruzalemu. V prisotnosti tisočev romarjev je svetilka ob velikih praznikih zagorevala sama od sebe. Al Karafi razlaga stvar tako, da je vodila od zunaj do svetilke z nafto namazana žica, ki so jo menihi pred določenim trenutkom prižgali. Nekaj podobnega imajo še danes v muslimanskem svetišču pri Kafriju v Mezopotamiji.

PREDNICE NAŠIH PETROLEJK

Nafta kot gorivo za luč so uporabljali že stari narodi. Tako so Babilonci poili svoje brinke s primitivno očiščeno nafto že več tisoč let pred našimi petrolejkami. Svetilke kamenega olja so našli tudi med izkopaninami v Pompeji. Cesar Septimij Sever je okrog l. 200 po Kr. uporabljal kameno olje v razkošnih carigraskih kopalnicah za kurivo. Benečan Marco Polo poroča, da so v 13. stol. prenašali bakijsko nafto na velblodih po vsej srednji Aziji za razsvetljavo. Velik utis je odnesel

beneški potovalec iz Bakuja, ko je videl petrolejski vrelc, ki je bruhal na uro takšno množino zlate tekočine, da bi lahko natovorili sto ladij.

Egiptski kalifi iz dinastije Fatimidov so imeli s petrolejem posebno veselje. Njih telesna straža je bila opremljena s plamenicami na nafto, kakršno so videli potopisci še v 18. stol. v Bagdadu. Ob neki vstaji v Kairu je zgorelo 10.000 vrčev in prav toliko steklenic nafte.

ŽE NEKDAJ — ZA VOJNO!

Poznali so pa tudi uporabo nafte v vojne namene. V 8. stoletju po Kr. so imeli na trgovinskih ladjah posebno vrsto topničarjev, ki so preganjali razbojnike s pomočjo »bizantskega ognja«. Sirijski stavbenik Kalinikos je 671. po Kr. izumil posebne škropiljke, s katerimi so metali zmes kamenega olja, živega apna, soli in zemeljske smole proti sovražniku. V vodi se je mešanica vžgala in izpremenila v

eksplozivne pline. To nevarno obrambno sredstvo so uporabljali ves srednji vek tudi v trdnjavah na kopnem. Leta 915. je majhno brodoge na ta način uničilo pri Rašidu (Rosetti) skoro vse vojne ladje egiptskega kalifa.

PETROLEJSKA KRALJA

Naravno je tedaj, da se je po izkušnjah iz preteklosti industrija predelovanja nafte razvila v velike svetovne koncerne. John Rockefeller in Henry Deterding sta bila glavni gonilni sili petrolejske industrije. Velika ameriška družba Standard Oil of New Jersey razpolaga s kapitalom 36 in pol milijarde dolarjev. Samo v zadnjih letih je imela družba nad 8 milijard dolarjev dobička. Investicije znašajo 63 milijard dolarjev. Deterdingove petrolejske firme imajo sicer le 14.6 milijarde din glavnice, njih produkcija je pa prav tako pomembna kakor Standard Oil. Produk-

cija teh dveh koncernov predstavlja približno četrtino svetovnega črpanja nafte.

KJE JE NAJVEČ NAFTE

Prvo mesto v svetovni produkciji nafte zavzemajo z blizu 61% Zedinjene države, ki proizvajajo povprečno 165 milijonov ton nafte na leto. Na drugem mestu je sovjetska Rusija s 30 milijoni ton. Sledi Venezuela, ki je lani izvozila 27.7 milijona ton. Na četrtem mestu je Iran s 10 milijoni ton, slede Holandska Indija s 7.3, Romunija s 6.6, Meiko s 4.8, Mezopotamija s 4.3, Trinidad 2.5, Argentina 2 in Peru 1.9 milijona ton produkcije na leto.

OD ENE DO DRUGE VOJNE

Danes je nafta življenjski sok, brez katerega si modernega bojevanja ne moremo misliti. Ena sama velesila porabi zdaj več mineralnega olja, kakor vse vojskojoče se države l. 1918 skupaj. Svetovna produkcija nafte se je od tedaj štirikrat povečala in bo skoro dosegla 290 milijonov ton na leto. In ker je poleg Rusije Romunija s 6.6, Mehika s 4.8, Mezopotamiji ležišči mineralnih olj, ki so dostopna tudi po kopnem, je razumljivo, zakaj je vprav ta država središče političnih interesov in diplomatskih akcij v sedanji vojni.

—ine.

Kako je kmet ukanil lisico zvitorepko

V Asiagu v Italiji se je primeril dogodek, ki spominja na basni. Junaka dejanja sta bila lisica in 36letni kmet Giovanni Paoletto. Lisica se je večkrat vtihotapila v kmetov kokošnjak in kradla kuretno. Da napravi ropanju konec, se je kmet po sončnem zahodu skril blizu kurnika s puško v roki in čakal na zvitorepko. No, prav te noči je ni bilo od nikjer.

— Prišla bo gotovo! je razsodil jezni

kmet, ki je zamaž izgubil noč. Šel je spat, toda ko se je prebudil, je opazil, da ga je lisica ukanila in podavila nekaj kokoši. Zvečer je znova zlezal na prežo, toda, zgodilo se je kakor prejšnji dan. Lakomnine ni bilo, ko je pa kmet legel, mu je ugrabila spet nekaj kokot.

— Ne boš me, bomo videli, kdo je zvitorej! je sklenil kmet in poklical prijatelja. Zvečer ga je posadil na rame, oba pa

pokril z dolgo plahto in se postavil v temo na prežo. Ko sta nekaj časa stala, se je prijatelj izmuznil izpod koca in odkorakal v hišo. Kmet je ostal še dalje pod odejo in čakal.

Res! Lisica se je pritihotapila, čim je sosed zaprl vrata hiše za seboj. Menila je, da je bil to gospodar. Toda ta ji je iz skrivališča temeljito posvetil, sprožil dvakrat in upihnil tatici življenje.

Vino iz mravelj, kruh iz hroščevih jajc

Ne samo Kitajska, tudi Južna Amerika pozna neobičajne poslastice. Tako pijejo tamkaj vino, ki spravi človeka v zelo dobro voljo. Vino pripravljajo iz stisnjenih mravelj vrste Hommigas. Te žuželke pridno nabirajo med, ki daje vinu poseben okus. Druga posebnost južnoameriških sladokusev je kruh iz hroščevih jajc. V mnogih vodah so povodni hrošči Corixia v milijonih na izbiro. Jajčeca odlagajo na obrežno travo in domačini jih pridno zbirajo. Najprej jih dobro prekvasijo, pomešajo z medom in spečejo v hlebočke »haulte« imenovane. Potniki,

ki so takšen kruh pokusili, so zagotavljali, da se prav nič ne razlikuje od običajnega, belega. Kobilice, žabe, gosnice in jezevci so posebno priljubljena jed nekaterih južnoameriških domačinov.

Otamoo Indijanci jedo pogače iz blata, ki mu dodajo dišave. Prvotno so pripravljali te pogače iz rib, ki so jih pekli v blatu. Ob suši, ko je rib zmanjkalo, so pa pekli kruh iz posušenega blata. Drugi jedo spet moskite, ki jim služijo stisnjeni v biskvite v poslastico kot najboljši kaviar.

Neobičajen primer s finske fronte

Tudi železna smrt, ki jo sipajo vojaki iz svojih pušk, se večkrat pošali z ljudmi. Finski vojak Oskar Rantu je na fronti ob Karelijski ožini začutil močan sunek v rame. Kljub temu, da ni bil ranjen, ni mogel več streljati iz puške, ki je odpovedala. Ko je pregledal cev, je opazil ne navadno dejstvo. V cev se je namreč zarila ruska krogla in običajala v njej. Clovek bi dejal, da je to edinstven primer na svetu. Italijanski fisk pa poroča, da se je nekaj takšnega primerilo septembra 1918 19letnemu podčastniku Karlu Mez-

zeni na fronti na Monte Cristallu. Italijanski oddenek s strojnico se je vkopal v skalovju, nasproti so stale avstrijske čete, katerih dobri strelci so od časa do časa zadeli majhne strelne line Italijanov. Nekega dne je avstrijska krogla zadela v ozko odprtino strojne poške, ki jo je upravljal Mezzena. Strojnica je odpovedala, Mezzena pa, ki se mu ni nič zgodilo in je danes kapetan italijanske vojske, pravi, da je to dogodek, ki ga zlepa ne bo pozabil.

Organ za okus v — konicah nog

Žuželke nimajo okusa samo v ustih nego na konicah nog. Napravili so poizkus: muho so s hrptom prilepili na palico, eno izmed njenih nožic so pa pomočili v sladko tekočino. Muha je takoj stegnila rilček k tekočini, čim se ji je zmočila noga. Nekatere žuželke imajo celo izreden okus v nogah. Tako utegnejo mnogi metulji z nogami okusiti že

0.00034% raztopino sladkorja, reagirajo tedaj na tekočino, ki ima v litru vode komaj 3.4 miligrama sladkorja.

Občutljivost za okus je pri nekaterih živalih 1000 krat večja kakor pri ljudeh. Čebele n. pr. pa reagirajo na sladkorno raztopino šele, če je v litru vode 30 gramov sladkorja.

Ruska ekspedicija v Indijo bi bila nevarna za sam sovjetski režim! piše pariški »Temps«. Iz materialnih kakor političnih razlogov je dobro, če sovjetska vojska, kolikor jo sestavljajo komunisti, čim manj zapušča domači teren, ker v kmet-skem sloju nima velike zaslombe.

Premoga primanjkuje tudi v nekaterih krajih Anglije. Krive temu so prometne prilike zaradi visokega snega.

Lov za zajcem na ulicah Genove je bil pred dnevi prava senzacija meščanov. Pobegnil je v neko stopnišče, ko je prišel do vrha, se je vrnil in priletel nekemu pod noge. Ranjenega so ga ulovili, toda tržni nadzornik je dolgoušča zaplenil, češ da pripada blagu, namenjenemu za mestno prehrano...

»Strašno luč na bojevitosti sovjetski imperializem meče strahopetni napad SSSR na Poljsko po vkorakanju nemških čet v to državo!« ugotavlja v resoluciji vrhovni svet osrednje organizacije francoskih delavskih sindikatov. Po paktu Hitler—Stalin je izgubil komunizem, ki je prevladoval v organizaciji, vso veljavo v Franciji, javlja »Infran« iz Pariza.

Cerkev na tovornem avtomobilu prevažajo v gorskih krajih Zedinjenih držav, kjer imajo verniki predaleč do bližnjih vasi. Kapela na avtomobilu ima oltarček in duhovnik se prevaža od naselja do naselja, opravljajoč službo božjo.

Posode, ki se ne ohladi bodo razstavili na pomladnem lipškem velesejmu. Ob strani imajo posode votlino, ki se napolni z vročo vodo in hermetično zapre. Jed v taki posodi ostane dolgo topla.

Led na izložbenih oknih škoduje reklamam. Z delnim ogrevanjem se lahko primeri, da počti steklo. Najbolje je, imeti v izložbi ventilator, ki odstranjuje vlago. In kjer te ni, se led ne nabira na steklu.

V radio studiu: — Zdaj pa poslušajte prijetno žuborenje gorskega potočka...

Viharno morje je pomagalo Angležem do imperija

Danes je splošno znano, kolikšnega pomena je meteorologija v letalski in pomorski službi. Prehodni letni časi vplivajo z vso ostrino tudi na bojevanje na kopnem, kar vidimo v sedanji vojni. Kako usodno je pa bilo nepoznavanje vremenskih prilik v odločilnih zgodovinskih trenutkih, nam priča naslednji primer.

Angleška kraljica Elizabeta je 1587. leta obsodila bivšo škotsko kraljico Marijo Stuart na smrt. Španski kralj Filip II. je, hoteč maščevati smrt katoliške Marije, povedal vojno protestantski angleški

kraljici Elizabeti. Ne meneč se za ogromne stroške, je zbral veliko kopno in pomorsko silo. Suhozemna vojska je pod poveljstvom pariskega vojvode čakala v Calaisu, da jo s transportnimi ladjami prepeljejo na Angleško. »Nepremagljiva armada«, ki jo je tvorilo 150 ogromnih španskih galej, oboroženih s 1600 medenastimi in 1000 železnimi topovi, je imela nalogo, pregnati angleške ladje iz Kanala. Vsako špansko galejo je veslalo 300 suznjev.

Španci so bili prepričani, da v polet-

nem času ne more nastati v Kanalu nevihta, ki bi lahko škodovala njihovemu ponosnemu brodogeju. Prevarali so se, kajti čim so izpluli na odprti Atlantik, jih je zgrabil velik ciklon in vrtil galeje kakor orehove lupine po morju. Morali so se umakniti v Biskajski zaliv, od koder so odpluli šele čez tri mesece. Pred vodom v Kanal so se udarili z mnogo manjšim, pa hitrejšim angleškim brodogejem ter izgubili precej ladij. Vendar se jim je posrečilo dospeti do Calaisa in se ustati.

Zenski kotichek

K Materinskemu tečaju v Mariboru

Mariborsko žen. društvo prireja že tretje leto svoj materinski tečaj. Čemu? — Vsaka mati ima v skrbi za svojo dečo vse polno vprašanj. Že pred rojstvom otroka se ji javljajo taka vprašanja in često ne ve ne kod ne kam. Zanima in skrbi jo razvoj deteta pod srcem, v veselju in s strahom pričakuje trenutke rojstva. Potem pa se vrsti skrb za skrbjo, vpraša-

in umevno je, da hoče biti poučena o vsem današnjem življenju, zlasti pa o vsem, kar zadeva njo in njene otroke.

Svet je zajela nova svetovna vihra. Mati zre s tem večjo skrbjo v bodočnost svojih otrok. Če je vzgajanje že v urejenih časih težka naloga za mater, očeta in otroka, koliko težja je v prilikah, ki jih prinašajo strahote vojne! Kako očuvati naš mladi rod? Kaj mu moremo in moramo nuditi v takih časih?

Važne naloge čakajo ženo v bližnji bodočnosti. Smo li pripravljene na to? Matere, žene, na nas bo slonela bodočnost našega rodu, me bomo odgovarjale še poznim rodovom za sedanjí čas. Kakšen bo ta rod, kakšen naj bi bil? Telesno in duševno zdrav, krepak, pogumen, pripravljen na borbo življenja! Vprašanja in dolžnosti, o katerih bodo razpravljala predavanja letošnjega materinskega tečaja. Ne bi pa bila naloga tega tečaja popolna, če se ne bi poleg dolžnosti omenjale tudi pravice mater in žena, pravice, ki si jih moramo priboriti, če hočemo, da bo naše delo in življenje, da bodo naše žrtve za naše otroke rodile res sadove, lepe in bogate sadove za boljše bodočnost našega naroda.

nje za vprašanjem in večem strah, da-li dela in vzgaja prav ali ne. Misel, kako vzgojiti otroka dobro, v svojo dobo umevajočega, dobro mislečega, koristnega in krepkega človeka, postaja od dne do dne vztrajnejša, težja.

Žena se tudi v javnem življenju vedno bolj uveljavlja. Ona ni samo roditeljica svojih otrok. Skoro povsod stoji ob strani svojega moža, dela in služi, da preživi svojo rodbino. Zato se tudi zanima za vprašanja, ki tičejo njo in rodbino. Tako se porajajo razna vprašanja tudi tu

Nepravilno umevanje zimskega sporta

Zimski sport se je tekom zadnjih let pri nas silno razvil. Temu se ni čuditi, saj so zanj pri nas nad vse ugodne klimatične in terenske razmere. Najbolj razvita veja zimskega sporta je brezdvomno smučanje, saj se z njim bavi mlado in staro vseh slojev in obeh spolov.

Smučanje je vsekakor zelo lep, prijeten in osvežujoč sport, vendar pa ni za vsakega, ker je tudi zelo naporen in zahteva le zdravega, krepkega človeka. Kdor je

bolan na srcu ali ledvicah, bi se smučanja nikakor ne smel lotiti, ker mu ta, sicer tako zdrav sport, ne bo niti najmanj pomagal, nasprotno, lahko ga popolnoma uniči. Zato se naj nihče ne loti smučanja, kar na slepo, samo zato, ker se mu pač zdi ta sport lep. Lahko pa uniči ta sport tudi zdravega človeka, če se vrže v pretiravanje kar iz vsega početka. To prihaja posebno pri nežnem spolu kaj rado v poštev.

Prišla je pepelnica...

ostala sem devica, pravi neka naša pesem. Mogoče, da je kakšen duhovitež sestavil tudi kakšno podobno za močnejši spol, ki pa mogoče slučajno ni tako znana. No, naj bo dovolj, da vsi vemo, da je med enim in drugim spolom bilo tudi ta pust mnogo več poklicanih, nego izbranih, samo da se za ženske obeša to vedno na velik zvon, za moške pa ne, čeprav je tudi pri njih ostala marsikatera tozadevna želja neizpolnjena.

Letošnji pust pa je tudi bil nekoliko prekratek, tako da je marsikateri parček moral biti v zadnji sili oklikan enkrat za trikrat, samo, da je lahko obhajal ženitovanje še sredi smeha in radosti, plesa in norosti.

Čeprav imajo fantje hudo mušeno navado, da po pepelnici prav radi malo podražijo preostala dekleta (posebno, če že niso več v vrsti najmlajših), imajo dekleta, ki jim sv. Anton ni naklonil ženina vendarle neko korist — samo, da ta navada ni povsod udomačena. Ponekod je namreč običaj, da vsem dekletom, ki so ostala »device« pripelejo namesto ženina pod mrak pustnega torka večji ali manjši ploh (hlod, bruno) in ga tiho odložijo pred vrati ali pod oknom. Kolikor je v hiši deklet, toliko se znajde pri hiši plovov. Večja je naklonjenost, večji in debelejši so plohi. Ti plohi navadno še tekom noči izginejo v drvarnice, samo da bi ne bilo drugo jutro posmehovanja. Ta

navada nikakor ni slaba, le škoda, da ni povsod vpeljana. Posebno mestna dekleta bi je bila jako vesela, saj so drva v mestu nepopisno draga, a takšni plohi so precej izdatni.

Pa nič žalosti, če niste bili med izbranimi v tem pustu, mogoče vam pa prihodnji uresniči vaše želje — če ne drugače, vsaj glede ploha.

Kuhinja

Koroški zavitki. Napravi testo iz pol litra moke, 1 jajca in vode kakor za mehke rezance. Potem deni v kozico 2 žlici masla ali masti, četrt litra drobtin, 1 liter kuhanih ter fino zrezanih suhih hrušk, češpelj ali krljev, nekaj stolčenih klinčkov, cimeta in limonovih lupin; prilij tudi malo soka od sadja, malo sladkorja ali namesto soka par žlic smetane. Vse to prav dobro zmešaj. Potem testo razvaljaj ter razreži v štirioglate krpe, položi na vsako krpo žlico nadeva, zapogni testo čez in prav dobro stisni. Zavitke skuhaj v slani vodi ter zabeli z maslom in drobtinami.

Guljaž z rižem. Deni v kozico 2 žlici masti, in ko se segreje, 2 žlici drobno zrezane čebule; ko je ista rumena, dodaj 1 in pol kg na kocke zrezanega telečjega mesa od pleč ali prsi, potresi ga s papriko in soljo, potem pokrij, da se tako nekaj časa pari. Na že malo rumenkasto meso potresi žlico moke, malo premešaj in prideni osminko litra kisle smetane, limonove lupine in par žlic juhe. Ko se malo prevre, odlij omako z mesa, drugič premešaj, prilij približno tri četrti litra juhe, še malo posoli, zmešaj in pusti počasi vreti še pol ure, potem pa primešaj žlico zribanega parmezana. Zdaj natlači riž v lep, primeren model ter ga potem zvrni na krožnik; omako, ki si jo odliha od mesa, deni v za to namenjeno skledico ter daj zraven riža na mizo.

Strovi zavitki. Napravi testo kakor za bolj mehke rezance iz ½ l mleka, 1 ali 2 jajci in malo vode. Potem deni v kozico 2 žlici presnega masla, ½ žlice drobno zrezanega zelenega peteršilja, 3 žlice drobtin, poln majhen krožnik zdrobljenega sira, par žlic smetane, 1 rumenjak in nekaj zrn soli. Testo razvaljaj kot za rezance. Iz nadeva napravi za debel oreh velike krogljice ter jih polagaj na testo, 2 prsta od roba in prst vsakebi. Potem zagrnj testo od roba čez kroglice in dobro pritisni okrog vsake, da se testo sprime. Nato razreži s koleščkom, da dobiš posamezne zavitke, katere skuhaj v slani vodi. Kuhane pobiraj s penovko iz vode, jih polagaj na krožnik ter zabeli s presnim maslom in drobtinami.

Vrancična juha. V kozico deni 2 žlici presnega masla ali masti. Ko se speni, prideni nekoliko drobno zrezanega peteršilja in 2 žlici moke. Premešaj in prideni 1 ali 2 stlačeni in v mrzli juhi (½ l) izžvrkljaj vranci in nekoliko majerona in še 2 l juhe. To naj še malo vre. Deni potem v juho jajčne rezance ali pa narezane opocene zemlje.

Zeljna solata. Od zeljne glave olupl posamezne liste, izreži stebelca ter več listov sku-kaj trno zavij in nareži na kolikor mogoče tanke rezance. Iste potresi s soljo in kunno ter zabeli z oljem in kisom. Povrhu potresi s poprom.

Pečen puran. Odreži osnaženemu puranu vrat, noge in polovico perutnic. Potem ga podgrni zunaj in znotraj s soljo ter ga pusti par ur ležati, da se razsolí. Nato ga namaži s presnim maslom in pokrij s papirjem, ako je mlad; starega pa zavij v tanke rezine slanin in ga poveži z nitjo ter peci prav počasi 1½ do 3 ure. Medtem ga pridno polivaj. Malo prej, preden je že čisto pečen, odstrani papir ali slanino ter ga lepo zarumeni v precej vroči pečici. Nato ga razreži in lepo zloži

na krožnik. Od soka odstrani preobilno masčobo, prilij še malo juhe in s tem oblij razrezano meso. Ako je puran že precej star, tedaj ga dobro pokritega pari v kozici, in ko je mehak, ga šele peci.

Praktični nasveti

Ohranjanje kislega zelja. Kadar se začne delati na kislem zelju (kupusu) plesnoba, naj se polije po njem polagoma nakega pol litra dobrega tropinovca. To je treba ponoviti dva krat ali trikrat. Plesnoba izgine popolnoma, zelje se ohrani izvrstno in dobi jako prijeten diš in okus.

Bleščeči skrob. Zmelji v fin prah 64 gramov stearina ter ga zmešaj z 1 kg v vodi raztopljenega skroba. Zmes nato posuši in zdrobi; s tem je bleščeči skrob gotov.

Kako izboljšaš zrak v zaprtih prostorih? Da popraviš in očistiš zrak v zaprtem prostoru, postavi notri široko posodo z mrzlo vodo. Tekom nekaj ur posrka voda večji del nečistoče. Seveda taka voda nivedi pitna.

Kako odpraviš bolhe iz tal stanovanja? Kadar ribaš tla, pridaj vodi nekoliko lizola, in če to ne pomaga, malo žveplene kisline. Razpoke pa zamaži z mavčevim močnikom.

Brez težav

Steklenice, v katerih shranjuješ vino, ne postavljaj v kleti pokonci, ampak jih polagaj na pesku na stran tako, da je vrat do zamaška napolnjen z vinom. Na ta način bo vino ohranilo vedno dober okus. Seveda mora biti zamašek popolnoma snažen, ne pa n. pr. plesniv. — Kdor hoče imeti poleti šumeče vino, naj ga dene pozimi v steklenice. Tako vino bo seveda napravljalo v steklenici goščo. Ogledenčeva kislina pa napravi vino poleti jako okusno in osvežujoče.

MARIJ SKALAN:

RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI

80

»Vprašajmo v naselbino!« je vzkliknil Ramas, izpustil Joro in odhitel k govornemu aparatu. Klical je Seonijevo vilo, a se nihče ni oglasil. Potem je klical po vrsti razne znanee, a prav tako brez uspeha. Šele po dolgem trudu se mu je posrečilo priklicati zgodovinarja Multana Tananga. Sedel je še vedno v knjižnici.

»Kdo me kliče?« je vprašal učenjak. »Jaz, Ramas Rayani. Kaj se dogaja v naselbini?«

»Točno ne vem, vem pa, da je napočil konec.«

»Ali se uničevanje še ni nehalo?«

»Nasprotno, širi se z vedno bolj strahovito naglico.«

»In ljudje?«

»Mislim, da sem med zadnjimi, ki so še živi. Stropi se rušijo, hiše gorijo, naprave so že skoraj uničene. Toda knjižnica je še nedotaknjena. Samo mraz udira vanjo. Sedaj je ugasnila luč. Govorim v temi. Bliža se konec... konec... konec...«

»Multan Tanang!« je klical Ramas, toda odgovora ni več bilo. Obrnil se je k Jori in zaklical: »Tudi tam je konec. Ne

oglasi se več. To je strašno...«

Jora se je krčevito ihtel sesedla na tla.

»V letalo!« je zaklical tedaj Takur.

Ramas je dvignil ihteo Joro in jo odnesel na rokah v vsemirsko vozilo. »Zunaj je konec!« je zaklical očetu.

»To čutim tudi sam. Zato ne smemo izgubljati časa. Čudim se samo, da tu luči še niso ugasnile. To pomeni, da centrala še deluje. Odpreti moramo streho.«

»Ali to lahko storimo iz letala?«

»Ne verujem, a lahko poskusimo.«

Takur Rayani je segel po neki napravi in jo sprožil. Obenem je skozi lino opazoval streho. Ni se odprla.

»Poskušiti se moramo zunanje naprave,« je dejal čez nekaj časa opazovanja. »To bom storil jaz,« je vzkliknil Ramas in hotel skočiti iz letala.

»Stoj! Naravnaj pripravo za pet minut. Preden se odpre, moraš biti že v letalu in zapreti moramo vrata. Si razumel?«

»Sem,« je pritrdil Ramas in planil ven. Z nekaj skoki je dosegel odpiralno napravo, jo naravnal in se prav tako naglo vrnil v letalo.

»Zapri vhod!« je ukazal Takur. »Z vse-

mi varovali!«

Ramas se je lotil dela, Takur pa je med tem opazoval streho. Pričela se je odpirati, polzela je narazen, toda naenkrat je razsvetljava v delavnici ugasnila in tudi streha je obstala.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal Ramas.

»Centrala je prenehala delovati,« je odgovoril Takur.

»Ali se streha ni odprla?«

»Samo deloma.«

»Ne bomo mogli skozi?«

»Tesno bo, a upam, da bo le šlo. Ujeli smo zadnji trenutek. Samo nekaj minut pozneje in morali bi tvegati prebitje strehe z aparatom.«

»Misliš, da bi se nam to posrečilo?«

»Da, ali pa tudi ne. Bilo bi na vsak način tvegano. Kaj je pa to?«

Nad odprtino, ki je nastala v strehi, je zažarela krvavo rdeča svetloba in segla tudi v prostor okoli vozila.

»Odsvit gorečega Rayanipura...« je vzkliknil Ramas.

»Zadnji poždrav umirajoče naselbine zadnjih ljudi na zemlji...« je dejal bolj samemu sebi kakor sinu Takur Rayani.

»Zdravi dekle!« je velel sinu. Moramo jo pripraviti na sunek pri odletu. Vsi trije moramo v zmetne vreče!«

Ramas je dvignil na pol nezvestno Joro in ji pomagal v napravo, ki je preprečevala smrtno sunke ob odletu.

»Požuri se še ti!« je ukazal Takur sinu, ki je takoj izpolnil njegov ukaz. Ta-

kur sam je stopil k sprožilni za odlet in ga naravnal po uri. Potem je še sam splezal v zmetno vrečo. »Samo še pet minut časa imamo,« je dejal. Ko potečejo, se bodo sprožile gonilne sile in dvignili se bomo. Ko bo vozilo že drvelo nad zemljo, splezaj iz vreče in pomagaj iz nje dekletu. Morda si bosta zaželela pogledati še zadnjič na kraj, kjer je stala nekoč naselbina zadnjih ljudi...«

XX.

Takur Rayani ni odvrnil pogleda od ure, ki je merila sekunde in hitela z navidezno pospešeno naglico proti peti.

»Še dvajset sekund,« je vzkliknil inženir, »še petnajst... še deset... še pet... sedaj!«

Po zadnji sekundi je pod vsemirskim vozilom strahotno zagrmelo. Eksplozija je bila tako močna, da bi bila potnike v notranjosti zmrzila, ako ne bi bili zavarovani. Vozilo se je streslo, da je vse zaškripalo, a se že tisti hip tudi poglalo od tal in švignilo skozi odprto streho v višino. Takur Rayani se je izmotal iz zmetne vreče in pomagal še sinu in Jori. Naravnal je vozilo v zaželeno smer in se skozi lino ozrl nvazdol. Tudi Ramas in Jora sta se nagnila k lini. V silni globini pod seboj so zagledali ognjeno piko sredi temne površine.

»To je goreči Rayanipur...« je vzkliknil Takur.

(Dalje.)

Sah

Reorganizacija jugoslovanskega šaha

Ob priliki medklubskega matcha za državno prvenstvo med Ljubljano in Novim Sadom je bila v Novem Sadu tudi važna konferenca jugoslovanskega šahovskega saveza pod predsedstvom biv. prosvetnega ministra Stevana Čirčica. Konferenca je v glavnem razpravljala o bodoči reorganizaciji JSS. Izvedba političnega sporazuma med Hrvati in Srbi je dobila svoj odmev tudi v vrhovni organizaciji jug. šaha. Vprašanje so prvi sprožili Hrvati, ki so organizirali za svoje narodno področje HSS. Za Slovenijo to vprašanje ni več aktualno, ker je bila pri nas že prej organizirana Slovenska šahovska zveza, ki združuje vse slovenske šahovske klube. Pripravlja pa se sedaj še ustanovitev srbskega šahovskega saveza. Kljub tej okolnosti pa je konferenca soglasno sklenila, da ostane JSS še nadalje vrhovna in vsem trem zvezam skupna organizacija z reprezentativnim značajem. Posamezne šahovske zveze so sicer docela samostojne, prirejajo same svoje amaterske turnirje za naslov mojstra, medklubske tekme itd. JSS bo prirejal le finalne tekme med posameznimi zvezami, turnirje za prvenstvo države itd.

Letos poteka 20 let od ustanovitve JSS. Glavni odbor je sklenil, da bo jubilejno leto primerno proslavil. Na programu so medmestne tekme Beograd—Zagreb—Ljubljana. Meseca aprila pa bo verjetno v Beogradu ali Somboru večji turnir za naslov drž. prvaka. Ob 20-letnici bo JSS izdal tudi večjo spomenico, ki bo prikazala delo vseh šahovskih organizacij od ustanovitve do danes.

Mimo tega je glavni odbor reševal tudi vprašanje FIDE in njenega sedeža. Kot smo že poročali, je na lanskem kongresu FIDE v Buenos Airesu delegacija Paragvaja predlagala, naj se zaradi vojne stanja v Evropi prenese sedež FIDE iz Haaga v Buenos Aires. Proti sklepu je iz formalnih razlogov protestiral predsednik Rueb, ki je poslal vsem šahovskim savezom v Evropi tozadevno vprašanje. Naš savez se je solidariziral s stališčem predsednika Rueba ter osvojil stališče, naj ostane sedež FIDE še nadalje v Haagu.

Ljubljanski šahovski klub

Pretekli teden je Ljubljanski šahovski klub zaključil z občinim zborom svoj 27. poslovno dobo. Iz poročila predsednika univ. prof. dr. M. Kasala ter poročil ostalih odbornikov je bilo razvidno, da je klub v preteklem letu složno konsolidiral notranje razmere, izredno oživel ter z dobljeno tekmo proti novosadskemu klubu spet priboril klubsko drž. prvenstvo. Ob dobrem vodstvu je klub spet postal eden izmed prvih klubov v državi, navezujoč tako na slavno tradicijo iz preteklih let, ko je bila Ljubljana vselej na čelu šahovske igre v državi. LSK ima sedaj 109 članov, med njimi 21 članov mladinskega oddelka, ki predstavlja živ izvir mladosti in svežih moči, ki bodo v okviru klubskega delovanja izbrusile svoje znanje in spretnost. Za novo poslovno dobo je bil skoraj v celoti izvoljen lanski odbor, na čelu s predsednikom dr. Kasalom.

Š. Centralni šahovski klub v Ljubljani je pravkar zaključil ožji turnir, v katerem je z 9 točkami zmagal prof. Cop. Sredi meseca prične glavni turnir z 12 udeleženci.

Š. Slovenska šahovska zveza bo imela, kot nam poročajo, občini zbor 25. t. m. v Trbovljah. Zbor bi moral biti sicer po sklepu lanskega občnega zbora v Mariboru že 14. jan. t. l., pa se je zakasnil zaradi nenadnih težav, ki so nastopile zavoljo demisije nekaterih vodilnih članov glavnega odbora. Slovenski šahisti pričakujejo, da bo trboveljski zbor notranje razmere razčistil ter postavil v vodstvo zveze ljudi, ki bodo z članom poskrbeli za razvoj slovenskega šaha ter vzpodbudno povezali k plemenitemu tekmovanju in sodelovanju vse šahovske klube v Sloveniji.

Š. Flohr na Švedskem. Nekdanji češkoslovaški prvak in vele mojster Salo Flohr se že del časa muči na Švedskem. Na 32 simultankah je odigral skupno 1015 partij, dobil je od tega 835, 132 remiziral, 48 pa izgubil. Flohr se bo tudi udeležil večjega turnirja na Švedskem.

Š. V Budimpešti je bil pravkar zaključen mojstrski turnir z 12 udeleženci. Prvo in drugo nagrado sta si delila znani mojster Ladoslav Szabo in Bala. V madžarski prestolnici nameravajo prirediti v doglednem času večji turnir, na katerem bi igrali tudi nekateri naši mojstri.

STARE NOVINE SO JI PRINESLE SREČO

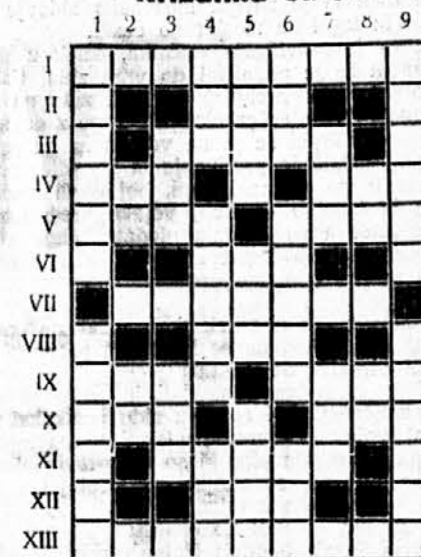
Gospodična Bealova iz Dundee na Škotskem je bila že med zarjavelimi devicami. Nekoč je v parku opazila pozabljene novine in jela listati po njih. Med malimi oglasi je iskala primerno službo zase in naletela na svoje ime. Neki odvetnik iz Edinburga je pozival miss Annie Beal, naj se takoj javi pri njem.

Bealova je presenečena hitela domov in pisala odvetniku, da nima denarja za pot. Po nekaj dneh je prišel k njej odvetnik in ji sporočil, da je umrl njen stric Mc Laughlan brez oporoke. Ker je bil vdovec brez otrok, je postala glavna dedinja velikega premoženja. Šest mesecev je zaman iskal njen naslov, naključje v parku, ko je siromašna Bealova segla po zapuščenih novinah, ji je čez noč prineslo srečo...

POLOŽAJ MULATOV V ABESINIJ

V Italiji je bil izdan poseben zakon, ki regulira odnose napram mešanecem, mulatom. Le-ti bodo odslej v položaju, ki naj jim omogoči vrnitev k njihovi domači rasi. Domačini naj reabsorbirajo mešance.

Križanka št. 64

Besede pomenijo:

Vodoravno: I. azijsko gorovje; II. jadranski otok; III. trušč; IV. finsko mesto; žensko ime; V. del telesa; koralni otok; VI. znamenje novega dneva; VII. zakletev; VIII. češko ime; IX. Ibsenova drama; svetopisemska oseba; X. žensko ime; turško ime; XI. vojaški duhovnik; XII. kraj pri Ljubljani; XIII. vrsta solate.

Navpično: 1. hrvatska reka; zdravnik; 2. oblika pomožnega glagola; zaimek; 3. del živalskega telesa; vodna žival; 4. če; del sveta; tuje moško ime; 5. cunja; žuželka; streha; 6. čutilo; bojišče v cirkusu; vprašalnica; 7. zločinec; del parnega stroja; 8. medmet; tuj spolnik; 9. severna radijska postaja; nekdanji pripadnik slov.-hrv. zbližanja.

Iz klubskega prvenstva Nizozemske

Nizozemski šahovski klubski življenja seveda ne moremo primerjati z našim. Tam je klubov kot gob, bogatih, z vsemi udobnostmi in družabno sproščenostjo. Šahovski življenje je zamenjalo kavarno ali gostilno. S sedanjo vojno sicer prihajajo skrbi in nadloge, toda iz nizozemskega časopisa posnemamo, da je šah še vedno živ ter zanimanje zanj ni prav nič opešalo. Trenutno je v teku tekmovanje za klubsko prvenstvo. Iz dosedanjih tekem je razvidno, da je borba zelo ostra. Preteklo nedeljo sta se srečala glavna favorita, amsterdamskega kluba A. S. C. in V. A. S. Dr. Euwe je član prvega, Landau član drugega. Igrala sta na prvi deski. Landau se je spet pokazal v veliki formi, v lepi kombinacijski igri, ki jo objavljamo, je porazil velikega mojstra. Klub A. S. C. pa je tudi v celoti izgubil proti V. A. S. v razmerju 3:7. Klub dr. Euweja je za letošnje prvenstvo napravil vse izgledne, za favorita pa velja Landauov klub V. A. S.

14. Damin gambit

Beli: Dr. Euwe Črni: Landau

1. d4, d5 2. e4, dxc4 3. Sf3, Sf6 4. e3, e6 5. Lxc4, c5 6. o4, a6 7. De2, b5 (običajno je 7... Sc6) 8. Ld3 (tu stoji lovcu mnogo boljše kot na b3, kar je zlasti važno za eventualno potezo a2-a4), Lb7? (boljše je 8... Sbd7 ali Sc6) 9. dxc5, Sc6 (črni ne more takoj vzeti kmeta radi 10. Lb5+) 10. a4 (z

10. a3, Lxc5 11. b4 in naslednjim 12. Lb2 13. Sdb2 in 14. Sb3 bi prišel beli v prednost, črni pa bi imel na c5 trajno slabo točko), b4 11. Sbd2, Lxc5 12. Sb3, Le7 13. e4, o4 14. Lg5 (v poštev je prihajalo 14. Td1 in pritisk na kraljevo krilo), Sfd7 15. Lxe7, Dxe7 16. e5 (potrebno, sicer dobi črni s 16... Sc55 lepe izgledne), Tfd8 (z grožnjo 17. Sdx5 18. Sxe5, Sxe5 19. Dxc5, Txd3!) 17. Tfd1? (s 17. Le4 bi beli še povečal svojo prednost), Sfd8 18. Tdcl, Sg6 19. Sc5, Sd4 20. Sxd4, Txd4 21. De3 (boljše je 21. Sxb7, Dxb7 22. De3, Tad8 23. Lf1 itd.), Tad8 22. Lxa6, La8 23. Sb3? (beli brez potrebe prepušča črnemu polje e4), Te4 24. Dc5? (če druga napaka, potrebno je bilo vsaj Db6), Dg5 25. Lf1 (sicer sledi Te1+ oz. mat na g2), Sxe5 (črni je dobil silovit napad ter grozi 26... Sf3+ ali pa Th4 z direktno akcijo) 26. Tcd1, Td8? (črni prezre naslednjo lepo možnost 26... Sf3+ 27. Kh1, Th4 28. Td8+, Dxd8 in na 29. gxf3, Lxf3+ ali na 29. h3, Txb3+ in nato Db8 z matno grožnjo) 27. Kh1, Th4 28. Td4, Th3 29. Sd2, Sf3 30. Dxt8+, Kf8 31. Sxf3, Txf3 32. Tad1, Ke7 33. Td8, Le4 34. Kg1, Th3 35. Tld7+, Kf6 36. Td8, Lg6 37. a5, Tb3 38. a6, Txb2 39. Tfd8, Df4 40. f3 De3 41. Kh1 Lh5 42. Td1, Lxf3 43. T8d3, Lxg2+ 44. Lxg2, Dxd3 45. Txd3, Tb1+ 46. Lf1, Lxf1 47. Kg2, Ta1 in beli preda.

(Glose dr. M. Euwe.)

POMENKI Z MLADINO

Igo Adamič. Z zgodbo o »grci« Preložniku si opisal kmeta, ki sedi na svojem gruntu in ga noče izročiti odraslemu sinu, ki bi si rad ustvaril danes svoj dom. Dotaknil pa si se tudi danes perečega problema, zakaj zapušča kmetijska mladina zemljo in odhaja na delo v tovarne. Ponekod je tvoj stavek še zelo razvlečen, kajti vedeti moraš in to si tudi že sam opazil, da kmetje malo govore, da so redkobesedni, da pri njih navadno ena sama beseda dosti odtehta. To besedo je potlej treba postaviti na pravo mesto. V pisanju tudi ne smeš obsojati ljudi, ampak pripoveduj docela mimogrede. Tvoje neosebno pripovedovanje pa mora biti samo močno dovolj, da zajame bralca in da bo bralec čutil, kar si hotel povedati. Upam, da se kmalu oglasiš! — Frid. Lambert. Verjamem, da si bil tisti berač na pustni torek Ti, in da Te je zadeva ganila, vendar pa je pesem neizdelana, da je še tako dobra pila ne bi izpilila. Napiši raje kraj v prozi. Lep pozdrav!

Urednik.

Ocena

Odmev, 3. Številka, katere vsebina je zelo pestra po vsebini in vrednosti, je izšla precej kasno. To pot se je predstavil St. Pahič v vezani besedi, in sicer »Materija caruje« in »Dan začelja«.

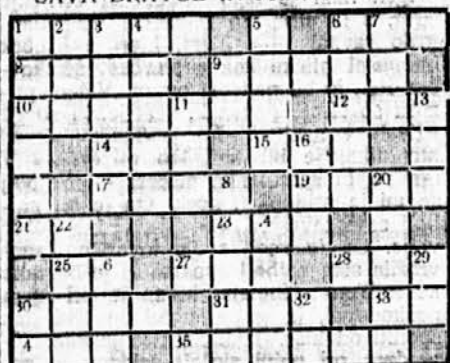
Nista me navdušili, čeprav je prva polna slavospevov materiji, šepajočih, prisiljenih rim, vsebina pesmi je prazna, to ni več pesništvo, ampak obrt! Druga poskuša ujeti v oklep svojih rim vsaj nekoliko tiste toplote in doživlja, ki ne sme biti pesniku kakšna terra incognita: opis vstajanja dneva je vse preveč površen in šablonski, da bi mogel koga ganiti. V črtici »Junaki gora« nas E. von Müller popelje nazaj v prejšnje stoletje, med Osmane in junaške hajduke, za nameček dodaja še krščansko rajo, vse skupaj pa poveže z bojem, ki ga se precej dobro izoblikuje; te opisi tiste nesrečne narave malce motijo zgolj sledi I. Adamič z doživeto socialno sliko »Človek iz ceste«, četudi s ponatisom iz »Večernika za mladino«, z dobrim čutom opazovanja, toda s premajhno oddaljenostjo od snovi. V »Materin« besedilo je nekoliko slabši, čeprav se skuša lirčno poglobljati v snov, in spor med Slavkom in sestrico Zlatko; drugače pa sta obedve psihološko zadeti. Številko

zaključuje Pahičeva črtica »Udarec«, katere vsebina je vzeta iz šolskega življenja; psihološko je še precej verjetna, kljub ponekod površnemu pisanju, namreč glede sloga in jezika, kar gotovo moti bralca. Priporočal bi mu (kakor vsem) malo več kritičnega očesa do svojih izdelkov, kajti ni vse zlato, kar se sveti. Drugače je številka prav dobra; napredek se kaže v tisku in papirju, kar je gotovo zaslug vestnega urednika St. Pahiča, četrtošolca II. drž. real. gimn. v Mariboru.

Igor Samorod.

Križanka

SAVA BRATOŽ IN FRANC KUDER

Vodoravno: 1. rimski vojskovodja; 6. številnik; 8. moško ime; 9. nedoločni zaimek; 10. oseba iz Ljudevitovega upora; 12. rastlina; 14. žensko krstno ime; 15. starogrški predlog; 17. odprtina v koži; 19. mastna tekočina; 21. nikalnica; 23. stena; 25. kralica za mesto, v katerem je bila olimpiada; 27. izdelek kiparja; 28. medmet; 30. mohamedanski bog; 31. poljsko krstno ime; 33. kazalni zaimek; 34. avarski poglavar; 35. kolonialno blago (2. sklon).

Navpično: 1. vihar; 2. pramati; 3. mesto ob Jadranu; 4. pol pri elektrolizi; 5. menjavati zrak (3. oseba); 6. zobna pasta; 7. del krznene oblačila; 9. predlog; 11. kot 12. vodoravno; 13. svetopisemska oseba; 16. predlog; 18. celina; 20. vrsta ladje; 22. šivalno sredstvo; 24. vendar (v srb.); 26. predlog; starogrški bog; 30. skrajšan veznik; 32. predlog.

Rešitev kvadrata

1. Bril; 2. rake, 3. ikro; 4. Leon.

»Večernik«

za mladino

Leto 2

Maribor, 11. februarja 1940

Štev. 6

GRČA

IGO ADAMIČ

»Kaj pa sta imela z očetom?« je vprašala mati.

»Z očetom? Eh, nič!« je odvrnil sin in sedel.

Kmalu nato je čemerne obraza prišel tudi stari Preložnik. Mati je postavila na mizo večerjo. Molče so zajemali; žlice so rožljale po glinasti skledi, luč je svetila nekam čmerikavo.

Po večerji pa so obsedeli. Mladi je buljil topo predse — v mizo, na drugem koncu je stari zamomljal nekaj o slabi luči, mati pa je pogledovala sedaj očeta, nato zopet sina. Slednjič se je dvignila in odnesla skledo v kuhinjo.

Tudi mladi, Franc, se je zganil:

»No, ste si premislili, oče?«

»Da, da, premislil, še dobro sem premislil, da sem šestdeset let garal, da sem iz nič prigaral to, kar imam. Zda bi pa rad grunt! Denarja nimam za zapravljanje, kaj?«

»Delam in delam, a ne vem za koga; bajtarji hodijo v tovarno in denar imajo! Zakaj mi ne bi dali grunta? Star sem dovolj in delati znam.«

»Aha, od dneva bi te naj plačeval, kakor dinarja, ne? Pojdi, kamor hočeš, te pojdile!«

»Oče! je zavpil mladi.

»Če ne boš delal, tudi jedel ne boš! Ne držim te, pojdile! Tam so vrata...!«

»Le imejte grunt, ne bom vam v nadlego!« je zaklical Franc in tresnil z vrati, da se je hiša stresla.

Stari je obsedel. Ni mislil tako hudo. Ali kar je rekel, je rekel.

»Za božjo voljo, poklič ga nazaj! se je oglasila žena in prišla iz kuhinje. Ali Preložnik je molčal.

Mladi Preložnik je slednjič zavil v krčmo. Bila je sobota in v krčmi je bilo

več delavcev iz tovarne. Potožil je delavcu, s katerim se je poznal iz šolskih klopi, kako je z njim doma in ga povprašal po službi, da ga spravi v tovarno. Ko je dobil službo, ni hotel stanovati več doma, ampak se je nastanil pri Kajzarjevih in hodil skupaj z drugimi delavci v tovarno.

Starega Preložnika je to jezilo, bilo pa ga je tudi sram, da hodi njegov, gruntarjev sin na »dnino« v tovarno.

»Kaj pa, če bi poslali po njega, Franc?« ga je ob pritiku nagovorila žena.

Preložnik je besno pogledal, rekel pa ni nič. Preložnica ga je razumela.

V nedeljo po maši pa se je zakasnil. Poldne je že bilo, minil je popoldan, večer, njega pa še ni bilo. Šele ob desetih zvečer se je vrnil — pijan. »Križ božji!« se je prestrašila Preložnica. To pijančevanje se je ponavljalo.

Nazadnje se je mati le odločila in odšla po sina. Komaj ga je pregovorila, da se je vrnil.

»Prišel sem, če ste si premislili, je dejal sin, ko je stopil pred očeta.

Stari je vlekčil iz pipe in se ni zganil.

»Grunt mi dajte!« je rekel sin.

Stari se je zganil in tuje ter sovražno pogledal sina. »Sem te mogoče klical? Ti tovarna ne diši več?« ga je posmehljivo zavrnil.

»Pa zapijte grunt, z materjo zaradi tega ne bova umrla!«

»Marš!« je tedaj zarjul oče.

Odslej je bil stari Preložnik več v gostilni kakor doma. Vsakomur, kdor je le hotel piti, je plačeval vino, grunt pa je lezel v dolgove. »Gozd posekam, onega v rebri in poplačam,« je mislil. Vendar ženi tega ni upal povedati. Po ovinkih je nekega jutra prišel:

Film

Tri ure v „tovarni sanj“

PRIZOR S SHERLOKOM HOLMESOM — KOŠČEK ZEMLJE, NA KATERI NAJDETE VSE KONTINENTE SVETA — EVROPSKO MESTO, KI PREDSTAVLJA VSA EVROPSKA MESTA — HISICA SHIRLEY TEMPLE IN NJENIH 10 VZGOJITELJIC

London v megli

Potem ko so igralci pozdravili svoje gledalce v Jugoslaviji, kakor je to navada, smo se poslovili ter odšli v drugi atelje. To so veliki prostori, v katerih lahko zgradijo iz kartona in platna cela mesta in cela bojišča, če jih rabijo. Tudi v filmskih ateljih nalepijo na »horizontalna« platna, ki predstavljajo nebo; samo da so ta platna visoka do 80 metrov in da so še dokaj natančno dekorirana.

V ateljeju števil 11 smo zadeli na »londonsko meglo«. Slučajno je bil odmor in sluge so izpuščali iz črevom podobnih mehov neke vrste dim, ki je zavijal kartonsko zidovje v meglo in legal na maskirano cesto.

Znova je zažvižgala piščalka, frnek z mikrofonom se je podaljšal do vrha zidu. Pred stražnico se je sprehejal vojak, k zidu pa se je pognal sivo oblečen človek s kapo z dvema rogovoma. Vrgel se je na vojaka in ga premagal. Nastalo je prerivanje in sopenje, premetavanje po platneni cesti, boj okoli samokresa in končno — uboj vojaka sredi Londona. Zadeva se je dala gledati: visok zid, nevaren skok in napet boj okoli samokresa. Tako se je zdela nam, režiser pa je bil drugačnih misli:

— Za nič! To ni nikak skok, nikakšno davljenje! Ali mislite, da se igrate na preprogi z vašimi otroki?! Se enkrat!

Prizor se začne ponavljati in se ponavlja v neskončnost. Oni revež z zidu je skakal in skakal, vojak je prenašal udarce in davljenje, oba pa sta dihala plin, ki so mu pravili »londonska megla«, se znojila ter postajala zabuhla kakor kuhana raka.

— Za nič, za nič! Se enkrat!

Glavni junak Sherlock Holmes nam je objasniti, da se snema prizor iz serije filmov o Sherloku Holmesu. On igra povsod glavno vlogo, zdaj pa snemajo znano Conan Doyleovo zgodbo o »Baskerbiškem psue«.

— Zadovoljen sem, je izjavil glavni junak in znani igralec Vasil, tokrat sem malo spremenil svojo vlogo. Do sedaj sem vedno igral vloga slabih ljudi. Oprostite, dragi gledalci, tudi jaz raje igram simpatične vloge.

Rihard Grin igra drugo glavno vlogo. Lepotec sicer zahteva, da morajo biti obzirni z njim, ali režiser se meni kaj malo za take stvari. Ko sta začela snemati Vasil in Grin prizor, ju je poslal režiser več ko desetkrat nazaj. Če bi videli, kako se je hladnokrvni Sherlock Holmes kar tresel od razburjenja in kako je bil ljubeznivi ljubimec Grin ves besen, jima pač marsikdo ne bi zavidal, vsaj te pol ure ne, ko so trajale te Tantalove muke.

— Lenobel! Kakor da bi bilo to kakšno trpljenje skočiti z zidu na gumijaste blazine, ki predstavljajo cesto! Vse te zvezde in zvezdniki bi radi, da bi jih nadomestovali z dvojniki! Ni denarja za to, prijatelji...!

Z »dvojniki« je mislil šef produkcije, da hočejo filmske zvezde in zvezdniki zamenjati v nevarnih prizorih sebe z dvojniki, ki imajo to srečo ali smolo, da so več ali manj podobni zvezdam ali zvezdnikom, ter imajo ti sočasno manjše plače.

Polurni sprehod skozi kontinente in mesta.

Sedli smo v avtomobile ter se odpeljali čez zemljišče 20th Century Foxa, na katerem so mesta in puščave, gozdovi in pragozdovi, kitajske vasi in havajska pristanišča, Pariz iz Napoleonove dobe ter Pariz in New York v najnovejših dnehi.

Foxova imetja so precejšnja. Raztezajo se v daljavi dveh kilometrov, na njih pa so zgrajeni vsi objekti, ki so potrebni za snema-

HANS MOSER

Na Dunaju bodo začeli v kratkem s snemanjem ateljejskega filma »Moja hčerka živi na Dunaju«, v katerem bo igral Hans Moser glavno vlogo. Film bo režiral E. W. Emo.

nje zunanjih prizorov. Avtomobil je vozil iz države v državo, iz kontinenta na kontinent. Če ne bi opazili tramovja za fasadami new-yorskih ulic, bi bili sporej preverjeni, da nas je doletela ta sreča, da drvimo s fantastično naglico komaj dobre pol ure iz Azije v Afriko in nazaj. Te skale in te fasade pa morajo kljub najboljši dnevni svetlobi osvetljevati z reflektorji, ki imajo milijonske moči v svetlah, da so posnetki jasni. Za minareti in nebotičniki štrlijo v nebo odri z reflektorji in mostovi za operaterje. Po ulicah pa so postavljeni spomeniki iz lepene in mavca.

Kar se tiče raznih spreminjanj smo tu zelo enostavni, pojasnjuje šef produkcije. Iz teh kulisarij napravimo vsa evropska mesta. Če hočemo Pariz, skrpamo Eiffelov stolp, za Berlin Brandenburška vrata, za Dunaj pa Prater. Spremenimo samo spomenike in naslove na kavarnah ter zamenjamo policaje, pa je — krasno! Prav lahko bo še iz tega kedaj Beograd.

Za to kulisarijo je neko indijsko mesto, kjer je bil posnet film »Ali baba in 40 razbojnikov«. Preko »Sahare« smo prišli v neki kot, kjer se snemajo vsi potopi in gusarski pokolji, zatem pa kmalu do kraja garderobe stativov in igralcev.

Hisica Shirley Temple

Za statiste je dovolj velika hiša, dolga kakor kasarna. Tu se oblačijo in slačijo, sanjajo o slavi ter o neplačanih gažah. Z zvezdami pa je drugače.

Hisica, v kateri se je mala Shirley Temple pripravljala na snemanje, je podobna hisici iz pravljice. Vse okoli nje je izdelano v eni sami miniaturni. Ograja je podobna sladkorni, cvetlice pa so takšne, kakor da bi jih narisal Walt Disney. Pred hisico je gugalnica, v kateri morajo zibati malo zvezdnico, ko ni razpoložena za potenje pod reflektorji. Poleg njene matere se suče okoli nje še kakšnih 10 guvernanti in vzgojiteljice. Prava majhna sirota...

Ali znova smo že pri straži, ki varuje »tovarno sanje« od navadnih smrtnikov, ki plačujejo danarje; da lahko vidijo podobe, ki so vse prej kakor resničnost.

Nečemu sem se pa čudil: ko sem hodil teh nekaj ur po filmskih ateljih, nisem nikjer na letel na koga, ki bi verjel, da bo »uspel na platno«. Pač, srečal sem nekega mladeniča z zvalovanimi lasmi ter z umetniškim klobukom. Bil sem nediskreten pa sem vprašal šefa, če ter zvedel, da čaka mladenič na — filmsko slavo.

Nič ne rečem, je dejal ob slovesu šef, če ste si ogledali filmske ateljeje kot novinar, ker vas kot takšnega zanimajo, ali nobenemu filmskemu navdušencu ne bi priporočal tega izprehoda.

(Iz »Politike« — Momčilo Jojič.)

GRETE WEISER (UFA)

f. Filmska diva zavarovana za 30 milijonov dinarjev za prevoz iz Amerike v Evropo. Ne-ka angleška zavarovalnica je zavarovala znano filmsko zvezdnico Magdaleno Carroll, ki je odpotovala iz New Yorka v Italijo s parnikom »Conte di Savoia« za 30 milijonov dinarjev.

f. »Vražji študentje« so dosegli v Ljubljani neverjetno lep uspeh. Zeleti bi bilo, da pride film kmalu v Maribor.

f. »Glenarvonski lisjak« se bo imenoval film, ki ga bodo začeli posnemati v Johannishalu. Film, ki ga bo insceniral režiser M. W. Kimmich, bo prikazoval epizodo iz irskih osvobodilnih bojev.

f. »Človek na stranpoti« je novi Tobis Cinema film, ki ga je režiral režiser Herbert Selpin s Hansom Albersom v glavni vlogi.

f. »Daddy« se imenuje prvi barvasti film Shirley Temple.

f. Film je draga stvar. Oktobra lani je bilo v ameriško filmsko industrijo vloženi 50 milijonov dolarjev, to je okrog 3 milijarde dinarjev. Prvo mesto je vsekakor odnesel 20th Century Fox, ki je v enem mesecu investiral za 6 filmov 7,025.000 dolarjev ali povprečno za vsaki film 70.250.000 dinarjev.

Osvobojenje komunističnega vodje Thälmann v Nemčiji terja komunistična propaganda, ki je po vestih iz Amsterdam, v rajhu še živahno na poslu.

»Roza, gozd v rebri bomo skrčili v njive.«

Zena je molčala. Slutila, je kaj hoče. Stari je zaklel.

V Preložnikovih gozdovih so zahrešale žage in zapele sekire. Stoletna drevesa so padala; po cesti pa so od jutra do večera škripali z lesom natovorjeni vozovi.

»Naš les!« je od jeze škrtal Franc, ko je gledal težko natovorjene vozove. »Za gozdom pride vinograd, nato polja, nato...« Propad domačije, ga je potrl. Navsezadnje je bil kmet ter je bil pri vezan na zemljo.

Prišla je jesen in z njo megleni dnevi. Nato je pričelo deževati in neke noči je zapadel sneg. Visok sneg je bil in se vedno je melo, ko se je pozno v noč vračal Preložnik. Bil je pijan. Gazil je in gazil ter se utrudil; noge so mu postale kakor svinec težke in naduha se ga je lotovala. Sedel je v sneg kraj ceste, da bi se odpočil.

»Odpočijem si pa krenem naprej«, si je odgovoril.

Toda nobene stopinje ni več napravil, ker je zaspal.

Drugo jutro so ga našli ob cesti, ne daleč od doma. Bil je zmružen.

»Grča je bil, grča!« so govorili kmetje, ki so ga hodili kropiti.

»Grunt bi skoraj zapravlil...« je dejal drugi.

»Sedaj bo prevzel mladi, v tovarni si

je nekaj prislužil.«

Preložnika so pokopali kakor velikega gruntarja.

Dorček se smehlja...

VLADKO KOS

Majhnega poznam fantiča z rjavimi, velikimi očmi, ki v njih vsa radost je življenja, ki v njih nedolžnost se blesti.

Veš, kadar Dorček zida v pesek, se v tihni sreči mi smehlja, zazre se včasih in zasanja, a vetra Dorček ne pozna...

Ko pa sem gedal ga pri delu, videl mnogo, mnogo sem ljudi. Ki kot otroci dom gradijo, ki se otroško veselijo in sanjajo vse dni, noči...

A Dorček bi se jokal, jokal, če bi mu veter vse podr...

V Parizu so začeli igrati nogomet šele 1891.

Svetovni nogometni cup je bil ustanovljen 1930 ter odigran na olimpiadi v Urugvaju v Montevideu.

je začelo zjutraj ob 5. uri in trajalo zvečer do 7. ure. Rudarje so pošiljali večkrat v druge rudnike.

Da so morali prisesti zvestobo, je bila ze stara navada. Leta 1711, je neki baron nadziral rudnik in opazil, da ta red več ne upošteva. Takoj je priporočal pri dvornem uradu na Dunaju, naj se ukaže upravi rudnika, da se tisti predpisi drže in točno izpolnjujejo, kar se je tudi zgodilo. Prisegalo se je potem vedno. Tudi za časa Francozov so rudarji prisegali francoskim vladarjem. Od leta 1824, do 1829, so prisego opustili, a 7. novembra 1829, je znova 152 rudarjev priseglo. Bila pa je to zadnja prisega, kajti pozneje se ni več prisegalo. Glasila pa se je:

Knapovska prisega

Sa tega volo, kir se sapotrebnu naide,

Kaj pišejo o Ingoličevih „Sirotah“?

Na anketo, ki smo jo razpisali o Ingoličevih »Sirotah«, katere so bile vprizorjene v pljuškem gledališču, se je oglašilo precej mladih gledalcev. Njih mnenja so zanimiva ter marsikaj povedo. V kolikor niso odgovori objavljeni tokrat, bodo v prihodnjih številkah.

MALEZIČ MARIJI iz I. a ugaja konec, ker se je vse tako lepo izteklo.

Nedavno je bila v pljuškem gledališču vprizorjena igra »Sirote«, ki jo je spisal g. prof. Anton Ingolič.

Igra nam je lepo pokazala življenje sirot, s katerimi so brezsrčni gospodarji grdo ravnali. — Tam, kjer je Tinček oponašal ptičke kakor slavčka, škinkavčka itd., je bil najlepši prizor. V tem prizoru so sirote pokazale veselje, ki so ga uživale v svobodi. Ko je Tinček ukanil stražnika, je bil tudi lep prizor. — V igri ne bi spremenila ničesar — Najbolj se mi je priljubil Tinček. On je bil najbolj samozavesten, vesel in vedno dobre volje. On je vodil svoje tovariše. Zasovražila sem najbolj župana, ki je bil tako neusmiljen s štefom, ki se je pri njem poškoval, in ga je hotel še tisti dan spoditi od hiše. Tudi Srakica je bila ničvredna; pri polni skrinji cekinov je podila ubogege Tinčka in nemo sirotico Tereziko prosjati.

Konec igre mi je prav posebno dopa-

uselei usaku leitu vasha Doushnost pruti svetlimu Caesarju vam na prei postaviti inu vass opiminat, de nobeden od vass se nemore u temu isgovoriti, de mu le ta Doushnost nikol ni bila naprei deršana, ki drugimu pak tudi, so she eni med vami, kateri te Persege nisu dol poloshili. Sa tega volo Bodete vi tedei oblubili inu pred vezhnimu Bogu inu usim Svetnikom Cesarji, de vi ozhete nashimu svetlimu Cesarju Franciju temu prvemu tega imena is usso vasho mozhio svesto inu is ussim Flissam slushiti, tudi per vashi Weisti to skus druge sturjeno Shkodo ali Kervizo tem zatu naprei postavlenim ublasnikom ob Zaitu naprei perneisti inu nobene od drugih Sturjene kervize ali premakneine sa Samou zhati.

(Se bo nadaljevalo!)

del, ker se je vse dobro izteklo, uboga Terezika pa je odšla med angelce.

BOROVSAK ZVONKO iz I. a bi marsikje spremenil prizorišče.

Igra mi je zelo ugajala, ker so bila vesela in žalostna dejanja. — Najbolj so mi ugajali tile prizori: ko je Tinček oponašal ptičke in ko je ukanil policaja. — Večkrat bi zamenjal na odru tla in sobo, v kateri je gospodinja umrla. Tudi mesto v katerem so sirote prosile, bidrugeče upodobil. V sobi, kjer je bila gospodinja, bi postavil na tla posteljo in ne na podstavek, kakor je bilo. Okrog bi napravil kmečko poslikano sobo, dve okenci in v levem kotu vrata. Mesto bi upodobil tako, da bi v sredi odra naslikal ulico in na straneh bi iz lesa napravil vrata in na nje bi pritril zvonce. — V igri se mi je najbolj priljubil Tinček zato, ker je bil najzibavnejši in vedno vesel. Zasovražil sem pa vaščane, ker so tako grdo ravnali z ubogimi sirotami, ki bi si gotovo kaj boljše zaslužile.

BOKSA MILENA iz III. a bi prikazala vrnitev očeta takrat, ko je bila Terezika na mrtvaškem odru.

Igra je bila dobra. — Ugajalo mi je beračenje po mestu in zabava sirot v gozdu pred kolibo. — Vrnitev očeta bi prikazala takrat, ko je bila Terezika na mrtvaškem odru. — Najbolj se mi je priljubil Tinček zaradi svoje nagajivosti in samozavesti; obenem sem zasovražila tetko, ki je tako kruto mučila ubogi siroto.

PRIMOŽIČ MARIJA iz I. a bi ohranila Tereziko pri življenju.

Igra je bila zanimiva. — Meni sta najbolj ugajala prizora: oponašanje ptičev in Slavkovo beračenje. — Tereziko bi ohranila pri življenju. — Slavko se mi je priljubil, zasovražila sem Srakico.

PAVLETIČ BOJAN iz I. b je napisal, da so bile kulise sijajno narejene.

Tudi jaz sem videl igro »Sirote«; zato bom odgovoril na Vaša vprašanja. Igra je bila zelo lepa in tudi kulise so bile sijajno narejene. — Meni so najbolj ugajali ti-je prizori: kako je Tinček rešil Slavka iz policijskih rok in kako je prestrašil Srakico. — V igri je bilo vse prav lepo in prav urejeno. Predrugail ne bi ničesar. — Najbolj se mi je priljubil Tinček. Zasovražil pa sem Srakico, Ribiča in župana.

Srebrni rudnik

Zbral in napisal Juli Simončič.

IV. Sodišče.

Kriminalne zadeve je imelo do leta 1848, tolminsko sodišče; potem je dobila Idrja samostojno mestno sodišče, ki je opravljalo tudi rudniške zadeve.

V. Zdravniki.

Do leta 1718, niso imeli v Idrji nobenega zdravnika. Šele tega leta je prišel neki izučeni pomočnik iz Dunaja v Idrjo, ki je zdravil ljudi in živino, do leta 1740, so imeli sploh zmeraj same padarje. Za kakšne težje slučaje obolenj je prišel zdravnik iz Ljubljane.

VI. DELAVSTVO.

V delovniku za idrijski rudnik je bilo zapisano, naj hodijo rudarji na delo v rudnik, kakor zmagaj na sučnem; delo se

Vedno nasmejani predsednik USA

Optimističnemu predsedniku Rooseveltu nobena reč ne more vzeti dobre volje

Kdor se bo ob teh hladnih in zameglelih večerih ustavil v Washingtonu na oglu Maryland-Avenue in Lincoln Square, bo zagledal še pozno ponoči na Capitolu dve močno razsvetljeni okni: delovno sobo predsednika Franklina Roosevelta.

»Dan bi moral trajati najmanj petdeset in šestdeset ur...« je potožil Roosevelt pred kratkim nekemu francoskemu novinarju ter s tem hotel brez dvoma ozna-

čiti vso težo svoje časti. To je tudi res: prvi mož v Ameriki, najboljši govornik, ki je zelo popularen med radijskimi poslušalci, nosi precejšnje breme odgovornosti na svojih ramenih. Predsedniški stolček ne prinaša samo časti, ampak tudi naporno delo, težave in skrb. Navsezadnje pa ni Roosevelt prevzel nikakršne rožnate dediščine. Pretekla leta so bila vse preje kakor mirna...

Ali Roosevelt se vključ vsemu temu smeje

To je, kakor vse kaže, ena izmed temeljnih potez njegove narave. Neki njegov dober znanec pripoveduje, da se je Roosevelt še najbolj smejal takrat, ko so po vseh velikih mestih neke tuje države izobešali ogromne plakate, ga risali in pisali nanje obtožbe proti njemu ter ga tako vsestransko »obdelovali«.

— Kaj si hočem? je rekel. Svet je že tak, da hoče vedno koga, ki je »vsega kriv« in nad katerim se lahko zneše. To krat sem jaz ta žrtev, drugič bo kdo drugi...

Rooseveltov smeh nalikuje veliki osebnosti, ki je nič ne teži. Srečen je, da je premagal otroški mrtvoud in da se danes lahko znova giblje. Rooseveltov smeh, za katerega so ameriški tovarnarji za zobno pasto ponujali že težke milijone, da bi ga izkoristili za svojo reklamo — izraža tipični ameriški optimizem, je izraz življenjske moči in izredne energije. Pri drugih bi mogoče ta smeh deloval prisiljeno, nenaravno, izumetničeno, pri Rooseveltu deluje iskreno, naravno in privlačno.

Neki komik je nekoč prerokoval: »Če se bo Franklin mehal smejati, se tudi Amerikanci ne bodo več smejali...«

Pred kratkim so ga vprašali, kaj bo napravil, če ga pri prihodnjih volitvah ne bodo več izvolili za predsednika.

Roosevelt je odgovoril: nasmehnil se je tako kakor se ve samo on. Vrgel je glavo nalahno nazaj, pokazal lepe, bele zobe, sklenil na trebuhu svoje skoraj malce preširoke in premočne roke in dejal:

— Takrat šele se bom lahko smejal...!

Kaj dela Evropa?

Po vprašanje je bilo na dnevnem redu pri njem vse od lanske septembrske krize. Naj ima še take nasprotnike, naj se ljudje ne strinjajo s kakšno točko njegovega programa, eno je trdno in nepobitno: kot predsednik svoje države je vedno zastopal koristi Zedinjenih držav.

Tudi se ne da zanikati, da so se pre-mnoge sodobne ameriške ustanove poro-dile v njegovi glavi in da jih je tudi sam oživil. Pri vsem tem pa je treba vedno misliti na to, da pred-

nik USA ni nikakšen — diktator. Čeprav ima pri svojem delu dokaj proste roke, vendar mu sledi pri delu cela kopica inteligentnih in častihlepnih ljudi, ki mu gledajo na prste. Vključ temu da razpolaga z veliko močjo ter njegova beseda dosti zaleže, stoji okoli njega pre-mnoge ograde, zapreke in nadzorstva.

»Človek sedi v stekleni hiši, ki se more vsak trenutek razbiti...« Te besede je spregovoril že Harding, Wilsonov naslednik v »Beli hiši« v Washingtonu.

Roosevelt pozna Evropo in njene raz-mere izvrstno. V poučenih ameriških krogih ga smatrajo za edinega, ki si more predstaviti še najboljšo podobo o Evropi, čeprav ni ta podoba vsikdar do-cela točna. Roosevelt ima posebno občutje za Evropo, »od kod« je prišla pre-mnoga kulturna misel... ter se zaradi tega zanima za vse, kar se dogaja v Starem svetu.

— Evropa je barometer za Ameri-ko... Obratno nikoli! Če hočemo boljšo bodočnost, moramo slediti Evropi ter se od nje učiti!

Pri vsakodnevnih zunanje-političnih po-ročilih razpravlja Roosevelt z državnim tajnikom Cordellom Hullom. Govorita moža navadno okoli enajstih, pa tudi sredi noči, kajti Roosevelt ne pozna ni-kakšnega omejevanja in razdelitve časa.

— Čas? je znana njegova krilatica, — tega je vedno premalo, daleč pre-ma-lo...

Skrb za oborožitev

Glavna skrb, ki ga muči pri vojnem ministrstvu je: Amerika ni oborožena kakor bi morala biti. Že septembra 1938 se je Roosevelt zaskrbljen obrnil do Woodringa, državnega tajnika za voj-sko:

— Naša armada je dobro opremljena, ali premalo šolana. Imamo sicer najmo-dernejše orožje, ali premalo smo vadili z njim. Mornarica je sijajna, vendar ni tako močna kakor bi morala biti. Vsi smo ponosni na naše zračno brodogoje, ali zračne enice bi bilo treba še po-dvojiti. Sovražni zračni napad bi nas lahko danes močno presenetil...

Ob neki drugi priliki je dejal John-sonu:

— Že od nekaj smo zelo ranljivi ter občutljivi. Pomislite na ogroženi Boston, na Chicago... Vsa naša največja indu-strija v teh središčih je docela odprta in nezaščitena.

Pravijo, da je na to Johnson jedko od-govoril:

— Ali naši bombarderji so neprekos-ljivi, nobena druga država nas ne bo tu pokosila...

— Da, da, ali teh bombarderjev bi ra-bili enkrat več, je pripomnil Roosevelt.

Po tem razgovoru se je napravilo marš-kaj, kar se seveda ni vesilo na veliki zvön, vendar pa Roosevelt še ni bil do-cela zadovoljen.

Ameriški kongres 2000 vdov

MOŠKIM JE TREBA DOKAZATI, DA SO VDOVE ŠE VEDNO ZELO IDEAL-NE ŽENE

Nedavno so imeli v Filadelfiji zelo za-nimiv kongres. Zbralo se je preko 2000 mladih in starih žena, oblečenih v čr-nino in ovitih v črne pajčolane. Prišle so na kongres vdov. Med zborovalkami so bile še zelo mlade vdove z barvanimi nohti in kokešno kratkimi krili, bilo pa je tudi precej starikešnih ženic, ki pač ne mislijo več na moža. Predsednica kon-gresa je imela zanimivo poročilo, v ka-terem je zatrjevala, da ima Amerika mnogo več vdov kakor vdovcev. Na

enega vdovca pride tam sedem vdov, iz češar zaključuje, da žene dalje žive ka-kor moške. Ugotovila je tudi, da se vdovci preje ponovno poročijo kakor pa vdove. Zborovalke so protestirale proti možem, ki odklanjajo vdove za zakon ali pa jih poročijo le, če so zelo bogate. Moškim je treba dokazati, da so vdove še vedno zelo idealne žene, ki imajo iz-kušnje iz prvega zakona, so dobre go-spodinje in hitro spoznajo vse vrline in napake drugega moža.

887 krat oženjen in 1.371 otrok

»V ŽIVLJENJU SEM DOBIL 12.831 VROČIH POLJUBOV«

V dnevniku slavnega igralca Palme-re, ki je umrl koncem preteklega sto-letja, čitamo tudi naslednje zanimive vrstice: »Izvršiti sem moral 468 umorov, 1116 tatvin, vlomov in razbojništev, pod-taknil sem 44 požarov in izvršil 253 sle-parij. Poleg tega sem 89 krat bil v kon-kurzu, 119 krat sem pobegnil z blagajno, 501 krat pa sem ponarejal oporoke, me-nice in dokumente. Bil sem tudi berač, ter sem že 118 krat beračil. Tudi rabeli sem bil v svojem življenju. Usmrtitev sem izvršil nad 24 žrtvami, 39 krat pa sem bil jetnikar. Zato pa so tudi mene samega že 1742 krat zaprli in 155 krat usmrtili. Ustrelili so me 532 krat, zabodli 211 krat in 177 krat zastrupili. Prirodne smrti zaradi starostne oslabelosti sem

umrl le 9 krat, samomor pa sem izvršil 48 krat. Prokleli so me 571 krat, blago-slovili pa samo 464 krat. Imel sem do-slej 2827 zaročenk, oženil pa sem se 887 krat. Iz teh zakonov sem imel nič manj kakor 1731 otrok. Vsega sem dobil v življenju 12.831 vročih poljubov.« Človek bi mislil, da govori norec, vendar pa je vse to doživel Palmera na gledaliških deskah. Palmera je v 25 letih nastopil 10.000 krat v 2000 različnih vlogah.

NAPIS

Gospa Rošinka je pri kamnoseku in naročila nagrobni spomenik za svojega pokojnega moža.

»In kakšen napis naj mu vklešem?«

»Morda bi bil tale primeren: Počivaj v miru, dokler se spet ne vidiva!«

— Pred nami ležijo ogromna zemelj-ska bogastva. Mislimo moramo na vse, da ne bo prepozno.

Roosevelt je mislil s tem na ogromne količine surovin, ki jih ima Amerika: na olja, železo, baker, gumi...

Prijatelji tiska

Gospa Rooseveltova je zelo odločna ženska, ne goji kdo ve kakšnih simpatij do novinarjev ter ne more nikoli razu-meti, zakaj njen mož potratil toliko časa zanje. Vsa teden namreč sprejme Roo-sevelt novinarje, obisk pa traja 3 do 4 ure. Med novinarji je Roosevelt kakor doma. S posebnim zadovoljstvom odgo-varja na radovedna vprašanja novinar-jev, čeprav je marsikatero vprašanje zelo zavito.

Znani ameriški novinar Will Harley je napisal ob enem svojih zadnjih obiskov:

— Roosevelt se še vedno smeje. Ven-dar se je nekoliko spremenil. Opreznejši je postal, manj zaupljiv... To, na kar noče odgovoriti, enostavno presliši. Te-žek čas je zresnil tudi njegov obraz. Vedno bolj se mu dozdeva, da je »jetnik v zlati kletki... orel, ki so mu pristigli peruti«, ko je zemeljska krogla začela na več straneh krvaveti...

Ali ni vzdihoval tako v »Beli hiši« že nekoč Abraham Lincoln? »Ni biti lahko ameriški predsednik. »Bela hiša« je zgra-jena iz marmorja, a marmor je hla-den...« piše nekje Lincoln.

Ali misli tudi Roosevelt na te besede? Ali se bo šele takrat iz vsega srca na-smejal, če ga pri volitvah, ki bodo to leto, ne bodo več izvolili...?

Spremembe v Pragi

Z veljavnostjo 15. t. m. se bodo pre-imenovali trije največji kolodvori v Pra-gi. Wilsonov kolodvor se bo imenoval Prag Hauptbahnhof - Praha Glavni kolo-dvor, Masarykov kolodvor bo Prag Hi-bernerbahnhof - Praha Hybernski kolo-dvor, Denisov kolodvor pa bo preimeno-van v Prag Moldaubahnhof - Praha Vi-tavski kolodvor. Uradna objava te iz-premembe poziva občanem vse občinstvo, naj se čim prej privadi in navadi novih imen.

Z vitamini proti sivim lasem

Kaj spet senzacija iz Amerike? Ni več daleč, ko ne bo več sivih las, in sivih glav. Nekateri člani newyorškega zavoda za eksperimentalno biologijo so s posku-si na podganah ugotovili, da z uporabo določenih vitaminov dlake oz. lasje ne osivijo. Brez škodljivega učinka in z uspehom so potem ponovili poskuse tudi na ljudeh. Dr. Morgan je odkril nekakšno vitaminsko sestavino, ki nastane ob de-litvi vitamina B, ki zanesljivo učinkuje proti osivelosti las. Mimo tega je dr. Morgan odkril tudi sredstvo proti nevar-ni bolezni beri-beri in revmatizmu. Od-kritja so trenutno še v okviru eksperimen-talnega proučevanja, obetajo pa, da bo zadeva kmalu dobila praktično vred-nost in uporabo.

»Grabežljivost in sebičnost sta naj-večji vzrok zlu in nesreči človeka.«

Victor Hugo.

Nedokončan ljubavni roman Napoleona

„Če bi Napoleon ne bil cesar, bi bil postal velik pisatelj“

Slavni Napoleon Bonaparte je bil tudi pisatelj. Nedavno so našli njegov še ne-dopisani ljubavni roman »Clison in Eug-e-nija«. Ko je neki odlični svetovni kritik čital ta roman, je napisal med drugim tudi tole: »Če bi Napoleona revolucija ne bila napravila za cesarja, bi bil prav gotovo postal velik pisatelj.«

Napoleona je življenje napravilo za pi-satelja in prav isto življenje je bilo tudi krivo, da je veliki vojskovodja odložil pero in pisal zgodovino z velikimi deli. Kljub temu je v njegovem nedokon-čanem romanu mnogo močnega pripo-vedništva.

»Clison in Eugénia« je roman velike-ga Napoleona in njegove nesojene izvo-ljenke Desirée Claryjeve. Roman je pi-sal kot odpuščen general, ko je prišel iz ječe, kamor so ga pahnili po padcu

Robespierrove vlade. Kot človek brez vsakih sredstev je pričel Napoleon pi-sati o svojem življenju. Clison je bil 26letni Napoleon sam, ki se je smrtno zaljubil v mlajšo trgovčevno hčerko De-sirée Claryjevo, Eugénijo iz njegovega romana.

Napoleon Bonaparte je dolgo živel eno-lično življenje brez žensk. Desirée je bila njegova prva ljubezen. Takrat je pričela tudi njegova slava, ko je kot zmagova-lec iz francosko angleške vojne prišel od kapetana do generala. Takrat je Na-poleon proslil svojega brata, ki je imel drugo trgovčevno hčerko, naj posreduje pri njenem očetu, ki je nasprotoval Na-poleonovi poroki z mlado in zelo lepo Desirée. Kako je hrepenel po svoji Eu-géniji, piše v romanu Napoleon, po de-

kletu, ki je prav tako lepa kakor časti-hlepna, prav tako očarljiva kakor ko-kezna. Nikoli ga ni osrečila z »da«, pa tudi upanja mu ni nikoli podrla. Z Ro-bespierrovim padcem je padel tudi Na-poleon in njegova velika ljubezen. Slavn-general je moral v zapor in Desiréejin oče mu je za vedno prekrizal račune. Ko se je Napoleon vrnil iz ječe, ni hotel o njem ničesar več slišati. Ves obupan je prijel za pero in pričel pisati ljubavni roman, ki ga pa ni dokončal, ker ga je zatekla revolucija, ki ga je napravila za cesarja. Takrat pa se je njegova Desirée že omožila z maršalom Bernadotom, ki je izdal Napoleona, pozneje pa je postala švedska kraljica. Slavni Napoleon Bona-parte pa je takrat doživljal veliko lju-bezen z Jozefino.

Ljubljana

Problem protidraginjske borbe

O delu in uspehih protidraginjskega odbora se pojavljajo stalne kritike. Tiškovni urad mestnega poglavarstva je zaradi tega objavil pojasnilo, kjer pravi: V prvi vrsti morajo vsi vedeti, da ogromno večino naših potrebščin uvažamo v banovino in zato pri nas tudi ne določamo cen, niti ne moremo o njih odločati. Vsa banovina z Ljubljano vred je konsument, ki občuti prav vse posledice zvišanja cen. Pri moki na pr. ne smemo pozabiti, da cene v prvi vrsti diktirajo veleposestniki in velemlinariji nekje v Banatu. Naš trgovec ima le malo besede pri določitvi cene. Potem ne smemo pozabiti, da stari zakon pri večini doblika ne loči veletrgovca z vagonskimi dobavami od detalista, malega trgovca in branjca.

V ljubljanskem odboru za pobijanje draginje so poleg mestnih strokovnjakov in zastopnika policijske uprave predstavniki trgovskih in industrijskih združenj, nabavljajnih združenj, stanovanjskih najemnikov in zdi tudi zastopnik Delavske zbornice. Vsi sklepi odbora so bili doslej soglasni in po sodbi vseh stanov in poklicev, ki so v odboru zastopani, je velika ovira uspešnega dela tudi pomanjkljivost uredbe za pobijanje draginje, po kateri je odbor le posvetovalni organ. Sedanja uredba ne ustreza pogojem za uspešnejše pobijanje draginje in za preprečitev novih dvigov cen. Odbor je prosil bansko upravo za osnutek novih uredb za pobijanje draginje in špekulacije, da bi jih pregledal ter stavil svoje predloge.

Ljubljanci pijejo kršeno vino

PRIPRAVE ZA USTANOVITEV ZAVODA ZA PREIZKUŠAVANJE VINA

Po podatkih mestnega trošarinskega urada pride na leto v Ljubljano 4.000.000 litrov vina, od tega polovico dalmatince. Kakor je ugotovilo tudi združenje gostinskih podjetij, pa popijejo Ljubljanci mnogo več vina nego ga uvažijo. Brezvestni prodajalci vina pomnože vino za 20 do 30 odstotkov z vodo. Če računamo samo 20 odstotkov vode, ki sta z

njo krščena 2.000.000 litrov nepokvarjenega dalmatince in drugega vina, izgubi država, banovina in mestna občina na davščinah okroglih 2.250.000 din vsako leto. Ljubljanski pivci plačajo na leto samo za vino prilito vodo okrog 3.200.000 din in je tako z izgubami na davščinah vred Ljubljana s krščenim vinom osleparjena za najmanj 5 in pol milijona din.

PRIZNANJE LJUBLJANSKIM GOSTINSKIM IN ŽIVILSKIM OBRATOM

V Ljubljani imamo 7 hotelov, 9 restavracij, 247 gostiln, 14 krčem in vinotocov, 17 kavarn, 51 bifejev, 13 ljudskih kuhinj, 73 pekarn, 66 mlekar in 70 drugih obratov, ki so v živili. Prenosišča nudi tujcem poleg hotelov še 7 prenočišč s skupno 158 sobami.

Mestni fizikat je v svojem obširnem poročilu naglasil, da je higiensko stanje sob v hotelih vzorno, v prenočiščih pa večina dobro. Gostinske obrate in obratovnice z živili pa je ocenil takole:

Vse obratovnice z živili so bile redno pregledovane po organih mestnega fizikata. Nedostatke so lastniki odpravljali redno v sporazumu z uradnimi organi.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Drama:

Nedelja, 11. febr. ob 15. uri: „Princeska in pastirček“. Mladinska predstava. Izv. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20. uri: „Praznik cvetočih češenj“. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Ponedeljek, 12. febr. ob 20. uri: „Tri komedije“. Red B.

Opera:

Nedelja, 11. febr. ob 15. uri: „Lumpacij Vagabund“. Izven. Ob 20. uri: „Frasquita“. Izven. Gostovanje Zlate Gjüngienac.

Ponedeljek, 12. febr. zaprt.

a Ljubljanske brivnice so higienične. Brivnice je v Ljubljani 120. Organi mestnega fizikata so izvršili 250 pregledov. V splošnem so brivnice čiste in odgovarjajo higienskim predpisom po pravilniku, ki ga je leta 1921. izdala bivša pokrajinska

oblast. Določila tega pravilnika niso več povsem sodobna in je mestno poglavarstvo že pred dvema letoma prosilo nadzorno oblast za nov pravilnik. V prošnji je bila utemeljena tudi izdaja novega modernega pravilnika o higienski ureditvi brivnic za vso državo.

a Ljubljanska privatna zdravilišča. V splošni državni bolnišnici, ki je stalno prenapolnjena in predstavlja njena razširitev zelo nujno in pereče vprašanje, je bilo lani okrog 35.000 bolnikov, na raz-

Celle

Ob obletnici Prešernove smrti

Dne 8. febr. 1849 je zatisnil v Kranju svoje trudne oči genij slovenskega naroda — Franc Prešeren. Izpolnile so se besede, ki jih je rekel materi svojih nezakonskih otrok pred odhodom iz Ljubljane v Kranj: „Moja ženka bo smrt grenka.“

Do danes je preteklo tega že 91 let in kljub veliki literaturi okrog Prešerna, njegovega dela in njegove dobe, je tu in tam še mnogo odprtih vprašanj in neresenih problemov. In en tak problem so za obletnico pesnikove smrti, v četrtek 8. t. m. zvečer reševali obiskovalci predavanj Ljudske univerze v Celju.

G. prof. Pavel Strmšek je na podlagi rokopisa Prešernove pesmi Tri želje

narjev na leto. Tej škodi moramo prišteti seveda tudi to, da kršeno vino močno kvari sloves našega glavnega mesta v tujkoprometnem ugledu.

Kakor združenje gostinskih podjetij, tako je tudi mestna uprava uvedla borbo proti točenju pokvarjenega in vodenega vina. Že lani je osebe dohodarstvenega urada in tržnega nadzorstva dobilo od banske uprave pooblastilo za sodelovanje pri vinski kontroli. Zavod za vinarstvo in sadjarstvo v Mariboru, ki preizkuša vino za vso banovino, pa je tako daleč, da to pooblastilo ne pomaga mnogo. Mestna uprava je prosila kmetijsko ministrstvo za pooblastilo, da bi nadzorstvo nad vinom opravljali ljubljanski mestni strokovni odbor za oceno vina. Nedavno je mestna uprava to svojo prošnjo ponovila z dostavkom, da je mestno poglavarstvo pripravljeno nositi vse stroške strokovnega odbora ter izvršiti vse pogoje, ki so še potrebni in predpisani po zakonu o vinu. V osnutku letošnjega proračuna je v to svrhu že določenih 15.000 din.

Pri ljubljanskem tržnem uradu deluje v laboratoriju za preizkušanje živil inženir-kemik, ki je že nekdanji preizkušal vino pri vinarskem in sadjarskem zavodu v Mariboru. Ljubljanska občina je pripravljena tega strokovnjaka poslati še zaradi posebnih studij v Split v enološki zavod, ki zanesljivo odloča o dalmatinskih vinih.

Tako ima Ljubljana že vse pripravljeno za ustanovitev lastnega zavoda za preizkušanje vina.

polago pa je bilo 949 bolniških postelj. V vseh treh ljubljanskih privatnih sanatorijih, ki imajo skupaj na razpolago 70 postelj, pa je bilo lani 1.818 bolnikov. Sanatorij „Leonšče“, ki je last usmiljenk sv. Vincencija in ima na razpolago 27 postelj, je imel 910 pacientov, sanatorij „Slavmarjev dom“ Trg. bolniškega in podpornega društva 36 postelj in 872 pacientov, sanatorij „Emona“ dr. Derganca pa 7 postelj in 36 pacientov.

(Akademska založba).

Poslušalci so zaživel s Prešernom, njegovim delom in dobo bolj, kakor bi to sicer ob spominskem predavanju o velikem pesniku. S tem je bila v Celju obletnica smrti Franceta Prešerna zelo posrečeno in edinstveno počastjena. G. prof. dr. Pavlu Strmšku je bilo navzoče občinstvo za res lep večer iskreno hvaležno.

LASTNO SESTRO JE SPRAVILA V ZAPOR

20 letna Ana Višner iz Pavke pri Vitaju je v letih 1937 in 1938 umorila iz naslade 4 nedolotne otroke, in sicer dvojce nezakonskih sinov svoje sestre ter še dva otroke svojih gospodarjev, pri katerih je služila kot dekla. To se je zgodilo v konjiškem okraju o čemer je takrat časopisje obširno poročalo. 3. januarja 1939 je bila Ana Višner obsojena na 12 let težke ječe, njeno 24letno sestro Marijo pa je sodišče zaradi nagovarjanja k zločinu, pri čemer se je sodišče pred vsem naslanjalo na pričevanje njene lastne sestre Ane obsojila na 15 let težke ječe. Ano Višnerjevo so izročili v zapore v Begunjah. Tu je detomorka izpovedala spovedniku, da je pred sodiščem krivo pričala proti svoji sestri. Ker jo je pekla vest, je to povedala sestri prednici, nakar je bila zaslišana. Na včerajšnji razpravi pred celjskim okrožnim sodiščem je to izjavo potrdila pred sodniki, ki so zaradi tega preklicali sodbo zoper Marijo ter jo oprostili vsake krivde.

c Zdravniško dežurstvo OUZD ima jutri dr. Mušič Drago, Cankarjeva 7.

c Nočno lekarniško službo ima od 10. do 16. l. m. dvorna lekarna „Pri Mariji Pomagaj“ na Glavnem trgu.

c Nesreča v rudniku. 20 letnega rudarja Stanka Vorbiča je v rudniku Zabukovci pri delu zadela voziček in mu zlomil levo roko. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

c Pododbor UROIR v Celju vabi vse rezervne oficirje, da se udeležijo predavanja generala Skečiča iz Ljubljane, v ponedeljek ob 20.30 v mali dvorani Narodnega doma.

c Avtobusi celjskega mestnega avtobusnega podjetja so prevozili lani 56.428 potnikov.

Ptuj

p Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri „Taborišče ljubezni“. Veseli muzikalni film.

p „Beneške trojčke“ nam bo v kratkem prikazala Žižkova igralska skupina. To je originalni zapis slavne italijanske komedije del'Arte.

p Neprevidezost. Gojčič Zlatko, 17 letni pos. sin iz Zlatolčja se je obstrlel s samokresom.

p 56.211 litrov vina se je popilo v vinotocih. V ptujskem območju je 170 gostilničarjev. V preteklem letu je bilo odjavljenih 18 obratov in prijavljenih 15. Precejšnje menjavanje v lastništvu obratov priča, da gostilničarstvo nazaduje. V lanskem letu so gostilničarji priredili 6 dnevnih servisirni tečaj, ki ga je napravilo 36 tečajnikov. Vinotocov je bilo dovoljenih 139, na katerih je bilo iztočenih 56.211 litrov vina. Združenje zasleduje šušmarstvo do skrajnosti.

Mi smo plesali

Franc Šebjanič.

S plesom je pač velik križ. Ugaja in privlači namreč zelo. Zbero se paglavci in hočejo — plesati. Kolo, valček ali nekaj temu podobnega. V našem mestecu ne navsezadnje čardaš, dva koraka sem, dva tja, kajti pravijo, da je to sploh prekmurska specialiteta, da nam je vsem Prekmurcem to tako rekoč v krvi. S posebno vneto plešejo fantje in dekleta, v mestnih dvoranah tango, angleški valček, morda tudi swing, po vaseh pa volcer ali bolcer, kakor je, polko, šimi in čardaš. Tudi možje in žene se radi zavrtijo. Enim seveda bolj ugaja valcer, drugim spet hiter čardaš. Končno včasih zasrbijo pete tudi starci in starice, v večini slučajev pa plešejo le v mislih.

S temi raznovrstnimi plesi in plesnimi prireditvami torej le ni kar tako. Škodijo nam zelo: na zdravju, na moralnem držanju, na ugledu. Da, posebno na ugledu, zakaj če človek opazuje plesno vihar, recimo kje v Soboti, Puconcih itd., res ugotovi, da je to v Prekmurju. Pa jo že imamo! Ali ni to v gotovi meri neka tipična prekmurska lastnost, ki te ljudi v vseh ožirih naravnost ubija? Pa naj potem še kdo govori o vseh mogočih okoliščinah, ki vplivajo na porast sezonskega izseljevanja, na rastočo bedo —, ta morda edini posredni vzrok pa naz. zamolči... Najsi se to utegne zgoditi ali ne, dejstvo je namreč, da je nalezljiva plesna bolezen okužila in obenem navdušila tudi nas študente. Slej ko prej pa naše mišljenje pri tem ni bilo osredotočeno na obrabljene, sčajske pete, bog ne daj. Nekaj matematičnih tipov od nas je mislilo na denar, nekaj filozofskih pa je že posredno uživalo nad skladnico knjig kje na nasi.

Na velikih lepakih, ki smo jih s kar največjim spoštovanjem do okusa in barvne harmonije izobesili na nekaterih oglih, teh naših skritih misli nismo izrazili. Vsebinsko teh lepakov je bila bolj skromna. Čas, kraj in godba. Za podoben plesni večer kaj drugega tudi ni treba. Morda niti tega ne bi bilo. Zakaj vsa stvar se je — po stari navadi — razvedela že mnogo prej; ustno, od človeka do človeka. Po trgovinah, pri frizerjih in šiviljah se je mnogo šušljalo o tem našem drznem podvigu. Nekateri ljudje so bili ob tem prijetno presenečeni, veselilo jih je in želeli so nam čim več uspeha. Drugi pa so si nas pošteno privoščili. Na ulici so nas strogo opazovali izpod nagubanih čel, za hrbti so nam pa kot zajcem postavljali vsakršne zanke in ovire.

Najbolj je bil prizadet odbor tako zvanega Miklavževega društva. Gospod predsednik je zato sklical izredno, tajno sejo. V uvodu je ugotovil, da hočemo študentje s svojo plesno prireditvijo razbrzdati že lepo urejeno mestno življenje, še bolj razpihati plesno nemoralno ter javno manifestirati zoper žalostno razpoloženje, ki bi ob smrti nešteti naših tovarišev v tujini moralo prevzeti slehernika. Sploh da smo z nameravano prireditvijo pokazali svoj pravi obraz, ki nima niti trohice človeškega na sebi. Mi se hočemo zabavati, dočim drugi umirajo in žrtvujejo svoja mlada življenja za svetle človeške ideale. Ne, gospodu predsedniku se gabi še naprej razpravljati o tej podli zadevščini, zato daje na glasovanje predlog, da se namera Studentovskega plesa soglasno zavrne in se vsakdo od navzočih s svojim blagohotnim podpisom obveže, da se plesa ne udeleži. S tem reši moralno dolžnost in na viden način izrazi plemenita človeška stremiljenja.

Sprejeto! Obrazi sijejo od zadovoljstva, besede so polne ogorčenja do umazane študentske drhali. Skrbno negovane roke slačijo rokavice. Peresa škrtajo po papirju. Gospod predsednik komaj da ima še toliko časa, da s primerno besedo zaključi sejo. Vsevpreg ga sprašuje še za neoficieln navodila.

Kljub temu da je bila seja tajna in strogo zaupna nam je prišlo vse to na uho. Pravijo namreč, da študentje vedno kaj

zvochajo.

Ze smo mislili kloniti. Pokazali bi se s poklapanimi nosovi pred javnostjo, zajecjalji bi nekaj v opravičilo in stvar bi bila rešena. Pa nas je neki vrag pičil, da nismo.

Ker nismo hoteli kaliti nočnega miru ali kaj podobnega, je šlo vse gladko naprej, celo ko smo zvedeli, da je cenjeni odbor Miklavževega društva napravil — z našim plesom v zvezi — poučen izlet na neki priyatni staroletni direndaj. Mislili smo, da bo nameravana blokada, kot bi to sodobno označili, le ukinjena. Z vseh vetrov smo vlačili skupaj stole, mize, kupice, prte, krasili smo dvorano, da so nam zmrzovali palci na nogah. Vse samo, da bi se ugledni meščani — med temi smo računali tudi že z odborniki Miklavževega društva — čim udobneje počutili. Naročili smo celo godbo z ameriškimi imenom, odlično obmorsko kapijo in šampanjec posebne sorte.

Napovedanega plesnega večera smo se lepo obuli, umili in storili vse kar je ob takih prilikah slehernik z ozirom nase in na skupnost dolžan. Eno uro prej smo bili že vsi na svojih mestih. Pregledali smo vse kote, da je kje ne bi bilo kaj nespodobnega, prižgali smo vse luči. Oni, ki se bili v črnih oblekah so se postavili ob vhode, da bi sprejemali goste kot je to že

Sport

Državno prvenstvo 4 x 10 km v Mariboru

Prireditelj državnega prvenstva v smučski stafeti 4x10 km je letos poverjena ISSK Mariboru, ki jo bo izvedel 18. februarja 1940 v Mariboru, v slučaju slabih snežnih razmer v nižjih legah pa pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel mariborski mestni župan dr. Alojzij Juvan, v častnem odboru pa so komandant mesta gen. Golubović, okrajni načelnik Eilec, predsednik JZSZ dr. Ivo Pirc, predsednik TPZ inž. Slajmer, predsednik ISSK Maribora dr. Stamo, ravnatelj »Putnika« Loos. Vodstvo tekmovanja je poverjeno načelniku zimsko sportnega odseka ISSK Maribora Vekoslav Goluboviću, tehnično vodstvo Viktorju Parkelcu, katerima bodo pomagali številni funkcionarji.

Tekmujejo lahko samo stačete istega kluba (4 smučarji), tekmovalci morajo biti verifikirani pri JZSZ ter imeti za 1. 1939-40 veljavno izkaznico, izdano od podzveze ali zveze. Prijave je treba poslati pisмено s tekmovalnimi prijavnicami preko kluba na naslov ISSK Maribor, Maribor, Aleksandrova

cesta 3 do vključno 17. februarja opoldne. Prijavnine ni, pri naknadnih prijavah do 18. februarja ob 9. je treba plačati prijavnino din 20.— za vsako stačeto. Za sodelujoče stačete so razpisana krasa darila. Prvo darilo za zmagovalca je pokal pokrovitelja dr. Alojzija Juvana, druga stačeta prejme pokal »Putnika«, tretje darilo bo darovala JZSZ, za četrto mesto je predviden pokal ISSK Maribora, najboljša stačeta MZSP bo prejela darilo MZSP, posebno darilo pa bo še predano onemu tekmovalcu, ki bo v stafeti dosegel najboljši čas.

Objava doseženih rezultatov in razdelitev nagrad bo pri Sv. Lovrencu na Pohorju v hotelu Geratich ob 16. ter v Mariboru v hotelu »Orel« ob 18.

Radi prenočitelj naj se interesi obrnejo na naslov prireditelja za navedbo števila oseb. ISSK Maribor je zaprosil tudi za polovično vozno na državnih železnicah ter bo pravočasno objavil za to potrebna navodila, čim bo popust dovoljen.

Letošnji »Orožnov smuk« preko Pohorja

25. FEBRUARJA SE BO TA ZANIMIVA KONKURENCA OSMIČ PONAVALJALA

Orožnov smuk preko Pohorja je postal tradicionalna vsakoletna preizkušnja za one planince, ki tudi pozimi radi pohite v naš, v tem času še očarljivejši planinski raj. SPD v Mariboru je ustanovilo v ta namen poseben častni znak, ki si ga pribori vsakdo, ki v enem dnevu prekrmi pot od Mariborske koče preko čelga pohorskega grebena do Vuzenice, konkurenca pa ima ime po enem najvidnejših pionirjev smučarstva na našem Pohorju dr. Janku Orožnu.

Letos se bodo zbrali smučarji 24. februarja zvečer v Mariborski koči, kjer bo vodstvo prireditve (Borut Hribar, Evald Koren) sprejemalo prijave s prijavnino din 10.—.

Skupen odhod na progo bo v nedeljo, ob 6. Proga vodi mimo Ruske koče, Zlođeja, koče na Klopem vrhu, kjer je prvi počitek, nato mimo koče na Pesku, čez Sintlarico in Jezerski vrh do Senjorjevega doma, kjer bo glavni počitek. Pri Senjorjevem domu bo tudi glavna kontrola (Senica Drago). Zadnji čas za odhod s Senjorjevega doma je ob 15. Tretja etapa gre čez Črni vrh, Malo in Veliko Kopo ter ob grebenu do Sv. Primoža v Vuzenico. Dolžina proge je okoli 52 km, po-

samezni vzponi merijo 1800 m, smuka pa je 2600 m. Vsak udeleženec vozi na lastno odgovornost.

Progo je pravilno prevozil vsak udeleženec, ki se bo pred odhodom večernega vlaka javil v kolodvorski čakalnici v Vuzenici vodji Orožnovega smuka. Vsa podrobnejša pojasnila bodo dobili sodelujoči na predvečer smuka v Mariborski koči. Kdor bo prevozil celo progo v predpisanem času, bo prejel častni znak prireditelja, ki ga ni mogoče kupiti in ki naj služi propagandi zimске turistične vobče, kakor še praj posebej razkazovanju zimskih krasot našega Pohorja. Kdor prevozi Orožnov smuk petkrat, lahko tudi v predhodkih, dobi srebrni venček, po 10 kratni uspešni vožnji pa zlat venček okoli znaka, dočim je na zadnji strani vrezano ime lastnika ter letnice uspešne udeležbe v tej propagandni vožnji naših planincev-smučarjev.

ORIGINALNO DARILLO SMUČARJEM

Ljubljanski župan dr. Juro Adlešič je podaril zmagovalcu smučarskih tekem ZFO originalno darilo, da bo zbudilo pozornost gotovo tudi v inozemskih smučarskih krogih. Po načrtu priznanega mojstra podobnih daril, mestnega arhitekta inž. Borisa Kobela je posrebrarska in pasarska delavnica Bratov Zmuc na Tyrševi cesti izdelala smučarsko palico iz »ljublanske ebenovine«, kakor po pravici imenujemo zaradi tisočletnega ležanja v vlažni globini ljubljanskega Barja popolnoma porčnelo hrastovino. Na ročaju je graviran napis: »Dr. Juro Adlešič, župan mesta Ljubljane, zmagovalcu na 3. zveznih smučarskih tekmah ZFO.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 8.—. Družbe, predtisk, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskano besede se računajo dvojno. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vpisati v listu skupaj s naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din.

Razno

PONIKLANJE

pokromanje predmetov vseh vrst dobro in poceni pri »Rudaa«, Maribor, Trstenjakova ulica 5. 6177-1

SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJE

vseli vrst v najmodernejših lastnoročnih izdelavih dobite v zalogi pohištva. Aleksandrova va c. 48. 4311-1

Oglašujte!

navada; blagajniki so pripravili škatle, pomožni prodajalci in natakariji pa smo stopili za šanke in mize. Trdno smo upali, da nas z obiskom počasti tudi cenjena gospoda iz Miklavževega društva, to se pravi, najuglednejši.

Čakali smo uro, dve. Ko le ni hotelo biti nobenega od tako zaželenih, ko so ostali gostje posedli in smo mislili, da se nam bo zaradi rastočega brazda skvarila vsa jedaja, vsa pijača ter brado morda še muzikantom popokale strune, smo začeli. Ne kaj miz je ostalo sicer praznih, a si s tem vprašanjem nismo preveč belili glav. Nekaterim se je pač zdelo, da bi jih bilo dobro pogrniti namesto z belimi s črnimi prti in jih okrasiti z napis: Zrtev blokade, drugi so si mislili, da bi bilo dobro zapeti himno: Mrtvo morje, spet drugi drugače... Ob koncu smo se le zedinili. Zaplesali smo. Držno, z velikim veseljem, z veliko voljo. Kdor je pač imel cele podplate bolj sigurno, ostali sveda manj. Nekateri v začrtnem plesnem krogu, drugi pri blokiranju pijače, v mislih.

Kakorkoli že, plesali smo pa vendarte. Plesali smo kot še nikoli, zakaj mladost, mnogim vražje, jezično dekle, ki jo je Miklavžev odbor hotel s po svoje dostojnim namenom — v imenu mrtvih tovarišev — sezuti, taista Mladost (tudi ljubljenska mrtvih tovarišev!) je plesala z nami.

s. SK Mura ima svoj redni letni občni zbor 21. t.m. z običajnim dnevnim redom v klubovi sobi gostilne Banfi.

s. Zagrebški Gradjanski je zaključil za 18. marca mednarodno tekmo s Ferencvarosom.

s. Naša profesionalna boksarja Drvarič in Stelzer sta nastopila v berlinski »Deutschlandhalle«. Oba sta izgubila sicer že v tretjem, kolu, vendar pa sta zapustila jako ugoden vtis ter dobila dobro kritiko. Drvarič je premagal H. Seidler, Stelzer pa Eder.

s. Italijanska boksarska reprezentanca je na turneji po severnih državah Evrope remizirala s Švedi 8:8.

s. Hokej na ledu. Belgija je v Antwerpnu premagala Nizozemsko s 3:1, v Oslu pa so Švedi odpravili Norvežane s 5:0.

s. V Stockholmu je Danec Jacobsen ponovno premagal Šveda Schröderja z 8:6, 6:3, 6:2.

s. Medcelinski boksarski dvoboj Evropa—Amerika bo 12. aprila v Chicagu. Reprezentanco sestavljajo italijanski, madžarski in švedski rokoborci.

s. Japonki Say Hirai in Jayeko Fjina sta izboljšali svetovni rekord Norvežanke Schou-Nilsen v hitrostnem drsanju na 3000 metrov od 5:29.4 na 5:28.3.

Smučarska poročila

(»Putnik«, Maribor, 10. febr.)
Sv. Lovrenc na Pohorju: —1, zelo oblačno, mirno, sneži, 2 cm pršiča na podlagi 38 cm

Ribnica na Pohorju: —1, visoka megla, mirno, sneži, 32 cm snega s trdo skorjo
Kotlje—Rimski vrelci: —1, zelo oblačno, mirno, sneži, 38 cm zrnatoga snega

KAJENJE ŠKODUJE

VAŠEMU ZDRAVJU
»NIKOTINOL« neškodljivo zanesljivo sredstvo odvadi v 2—3 tednih kajenja tudi najstrastnejše kadilce. Cena velika steklenica din 70.—, mala din 60.— Po povzetju razposilja Jugopotent, Ljubljana, Dvořakova 8. Sprejemamo preprodajalce. 13542-1

IDEJE — IZUME

vnovčuje in plašira v tu- in inozemstvu Jugopotent, Ljubljana, Dvořakova 8. 13543-1

GOSPODINJE!

Pozimi je umivanje oken neprijetno. Nabavite si najnovjši, praktični patentirani brisalec za umivanje in sušenje oken. Cena z navodilom din 36.—. Dobite ga v vseh boljših trgovinah ali direktno pri Jugopotent, Ljubljana, Dvořakova 8. Telefon 42-40. Pri predplačilu na čekovni račun št. 14.627 Vam pošljemo poštne proste. — Sprejemamo preprodajalce. 13544-1

B.M.W. MOTORNO KOLO

500 kubično, 8700 km vožnje, dobro olfranieno, zamešnjak za dobro ohranjen mali poltovorni ali mali luksuzni avto. Fišer, mehanik. Maribor, Kopaljska ulica. 192-1

DOBRO VINO

od 5 litrov navzgor pri Halbärthu. Kalvarjska 2. 204-1

POZOR!

Ne prodajte Vašega starega železa in strojev, dokler niste vprašali za ceno pri Krizničju. Maribor, Žolgerjeva 20, ob Magdalenskem naraku. 207-1

NA STANOVANJE

sprejem dva gospoda. Istotam na prodaj gnoj in kupim seno. Frankopanova ul. 41. 225-1

STANOVANJSKE OPREME!

Ni vseeno, kje kupujete pohištvo. Kljub podražitvi materiala sprejemam naročila po zelo solidnih cenah. Priporočam se »Eika«, mizarstvo, Maribor, Franciškanska 12, lastnik Korošec. 230-1

PRILETNA SAMICA

z nekaj kapitala išče kompanjona(ke) z nekaj gotovine in koncesijo za prevzem gostilne. Dopiši pod »Izredna priloznost« na ogl. odd. »Večernika«. 189-1

OTROŠKI VOZIČKI

najnovjši modeli v trgovini Franz Lepša d. z o. z., Maribor, Aleksandrova cesta 39. 237-1

TUDI PRI NAS

dobite najmočnejše delavske obleke — čevlje — zelo lepo perilo — zares najcenejše. Prijdite pogledat v manufakturno Grajske starinarne. Vetrinjska ul. 10. 242-1

SNEŽKE

popravilam dobro in poceni. Hitra popravilnica čevljev Anton Stumpf, Dvořakova 14 244-1

ABONENTI

se sprejmejo v gostilni. Radvanjska 48. 261-1

ASTROGRAFOLOGINJA

Mme. FELICITAS sprejema od torkih in petkih. Sódna 26. III/8. 272-1

Posesi

VARNA NALOŽBA

DENARIJA
Lepa parcela, ca. 1600 m², v Studencih, pri gozdu, ob ulici, elektrika (polovica nji-va, pol gozd med hišami) ugodno napredaj. Ponudbe pod »25.000« na ogl. odd. »Večernika«. 196-2

DVOSTANOVANJSKA HIŠA

velik vrt, sadovnjak, na lepi sončni legi, napredaj. Vprašati: Obrežna cesta 25. Studenci. 197-2

HIŠA

dve sobi s prikljinami, napredaj. Vprašati Sp. Dobrova št. 121, pri Mariboru. 209-2

MAJHNO POSESTVO

kupim. Pisemne ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Gotovina«. 216-2

HIŠE — POSESTVA

od 30.000 din naprej, gostilne, trgovine, prodaja Zagorski, Maribor, Meljska c. 12-1. 220-2

VEČJE POSESTVO

ali dobro idočo gostilno v bližini Maribora kupim. Ponudbe je poslati na ogl. odd. »Večernika« pod značko »Ta koj plačam«. 231-2

STAVBENE PARCELE

in njiva za hmelj, na lepem prostoru blizu kolodvora v Rušah napredaj. Vprašati: M. Jelenko, St. III. 162-2

NOVA HIŠA

dvostanovniška z vrtom napredaj. Cena 46.000 din. Vprašati Kralja Matjaža 38, Studenci pri Mariboru. 236-2

PARCELA

900 kv m v Lovski ulici, Pobrežje napredaj. Vprašati Gregorčičeva ul. 7. Pobrežje. 243-2

ENONADSTROPNA HIŠICA

z vrtom in enosobno opremo za din 45.000 napredaj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 251-2

LEPE STAVBNE PARCELE

ugodno napredaj. Informacije v gradbeni pisarni Peklar, Tomšičeva 34. 267-2

LEPO POSESTVO

ob glavni cesti v Mestnem vrhu pri Ptuj napredaj. Meri osem oralov, lep sadovnjak, vinograd, niive, travnik in gozd. Leži vse skupaj. Hišo in gospodarsko poslopje na novo židano, krito z opeko. Osoinik Ivana, Mestni vrh 109, Ptui. 269-2

NOVOZGRADBA

blizu mesta, soba, kuhinja, vrt, gospodarsko poslopje din 17.000. — Dobičkonosna hiša v sredini mesta, 6 stano- vanj po 2—3 sobe. 4 mala stanovanja 280.000. — Trgovska hiša, dobra lega 200.000. — Vila, novozgradba, moder- na, sončna lega in majhna cndružinska vila izredno po ceni. — Posestvo. 12 oralov blizu mesta 75.000. — Posre- dovalnica »Rapid«. Gosposka ul. 28. 274-2

STAMPILJKE

signirne
SOFRA
MARIBOR
Gregorčičeva ul. 24

ZAGREBSKO KRČMO

z velikimi gostilničarskimi prostori pri tramvajskem postajališču, najprometnejša ulica, prodajamo s kompletno opremo za 18.000 din. Mesečna najemina skupno s štano- vanjem samo din 800.—. Iz- vanredna prilika za agilno gostilničarsko družino. Pos- lovalnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144. 275-2

TRGOVIN, TRAFIKE, INDU-

STRIJE
hotèle, restavracije, gostilne, bifete, mlekarne, vinarne, bonboniere, parumerije, dro- gerije, apoteke, posestva, vile, hiše, letovišča, prodajamo in posredujemo nakup solid- no, točno in uspešno: Poslo- valnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144. 276-2

HIŠO

do 250.000 din kupim. Pla- čam v gotovini takoj. Pis- mene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Doim«. 222-2

VELETRGOVINA

z mešanim blagom, z naku- pom in prodajo deželnih pri- delkov in žitaric ter trgovino gradbenega lesa in materiala na najprometnejšem sreskem trgovskem zagrebškem okrož- ju, izvrstno idočo prodajamo radi smrti lastnika. Potreb- no okoli 300.000 din: Poslo- valnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144. 277-2

Kupim

BUKOVE HLODE

od 35 cm debelosti ter drva kupimo vsako količino. Po- nudbe na poštni predal i Ma- ribor. 142-3

TEHTNICO

decimalko, veliko, močno, in dober samokres kupim. Kriz- nič, Žolgerjeva 20. 206-3

PANJE

Žnidaršičeve za čebele, lahko že rabljene, kupim. Ignac Borovnik, Ruše 131. 227-3

Luna modečki

brez ribje kosti in gumija Vas napravijo vitko in te- gantno, po naročilu že te- kom šest ur, najceneje

„Luna“

Maribor, samo Glavni trg 24

Prodaj

POHIŠTVO

2 omari ali 1 tridelna omara, 1 nočna omara, 1 postelja z vložkom in madracami, čisto novo, napredaj. Slomškova ul. 21, Pobrežje pri Mariboru 193-4

RAZNE STVARI

pernica, moški in ženski čev- lji ter moški plašč poceni na- prodaj. Poizvedba v mlekar- ni. Trg svobode 1. 202-4

ŠTEDILNIK

pločevinast, velik, poceni napredaj. Veziak, Splavarska ulica 6. 212-4

KLAVIR

poceni napredaj. »Lovski dom«. 214-4

PLETILNI STROJ »ANOS«

ugodno napredaj. Melje, Klav niška 2, I. nadstr. 217-4

NOVOZGRAJENA STAVBA

s trgovskim lokalom, na pro- metni točki, napredaj. Meseč- ni dohodki 2500 din. Ponud- be poslati na ogl. odd. »Ve- černika« pod »Ugodno« 137-4

KANARČKE

(4 pevce in 2 samici) prod- am. Spindler, Maribor, Can- karjeva 22-11. 168-4

TRGOVIN Z MEŠANIM

BLAGOM V STUDENCIH ob glavni cesti, na najboli prometni točki, je zaradi pre- selitve ugodno napredaj. Na- slov v ogl. odd. »Večernika«. 172-4

KUHNJSKA OPREMA

nova, moderna (krem-barve) 9 kosov, za 1000 din napro- daj. Aleksandrova 1, Studen- ci. 191-4

VEDNO NAJNOVEJŠE

pletenine

M. F. ROZMAN
L J U B L J A N A
Tyrševa c. (Palata Slavija)
Židovska ulica 7

DVOSOBNO STANOVANJE
z vsemi pritlikinami in vrhom
oddam s 1. marcem. Studen-
ci. Kralja Petra cesta 10.
199-5

STANOVANJE
soba, kuhinja, kabinet, za 2
do 3 osebe oddam. Kratka
ul. 5. Studenci, za »Rapidom«
200-5

STANOVANJE
sončno, štirisobno, s kopalni-
co in vrhom oddam. Gregor-
čičeva 12. 203-5

STANOVANJE
lepo, sončno, trisobno, oddam
tako v novi hiši Slovenska
ul. 37. Povprašati Gospojna
ul. 13. Schmidt. 132-5

STANOVANJE
soba in kuhinja, oddam. Gre-
gorčičeva 6. pri postaji Tez-
no. 223-5

SOBO IN KUHINJO
oddam s 1. marcem. Sp. Rad-
vanjska cesta 3. 226-5

STANOVANJE
soba in kuhinja, in eno sobo
oddam. Pobrežje, Aškerčeva
ul. 17. nasproti šole. 228-5

ENOSOBNO STANOVANJE
oddam takoj. Vprašati Stu-
denci, Pušnikova 7. 178-5

STANOVANJE
sončno, 6-sobno, z vsem
komfortom, zaključeno, takoj
oddam Istotam oddam za-
ključeno 2-sobno stanovanje.
Vprašati Bänderle, Tyrševa ul.
24-I, Maribor. 182-5

STANOVANJE
soba, kuhinja, pritlikina, od-
dam na Pobrežju. Sokolska
ulica 4. 190-5

SOBO N KUHINJO
oddam. Studenci. Kralj Matja
ža 38. 233-5

SOBO IN KUHINJO
oddam. Maribor. Pobreška
cesta 38. 236-5

STANOVANJE
tri sobe, soba za služkinjo,
kopalnica z vsemi pritlikina-
mi, oddam. Istotam oddam
veliko prazno sobo. Vpraša-
ti: Aleksandrova c. 26 v tr-
govini. 239-5

DVOSOBNO STANOVANJE
s kopalnico oddam. Klav-
niška ul. 5. 254-5

TRISOBNO STANOVANJE
lepo, v centru oddam. Vpra-
šati: Puh. Gregorčičeva 8-I.
263-5

STANOVANJE
oddam. Vojašniška ul. 5.
273-5

DVOSOBNO STANOVANJE
oddam. Studenci. Kralja Pe-
tra c. 45. trgovina. 281-5

DVOSOBNO STANOVANJE
parketirano, plin, sončno, od-
dam s 1. marcem. Meljska ce-
sta 38-II. 284-5

DVE SONČNI STANOVANJE
na koncu Teznega ob glavni
cesti, 4 sobe, 2 kuhinje, 2 ve-
randi, 2 kleti, drvarnice in
velik vrt takoj oddam. Vpra-
šati: Hacc, Maribor. Ašker-
čeva 16. 160-5

DVOSOBNO STANOVANJE
oddam mirni stranki. Jerov-
škova 16-I. 161-5

STANOVANJE
lepo, enosobno, oddam s 1.
marcem solidni gospodični
oziroma največ dvema ose-
bama. Istotam se sprejme
zanestljiv

SLUGA
za razvažanje kuriva. Vpra-
šati od 2.-4. ure v trgovini
Vrhunc, Maistrova 17. 194-5

STANOVANJE
soba in kuhinja, oddam tak-
oj. Masarykova 6. Spesovo
selo, Pobrežje. 198-5

STANOVANJE
2 sobi, kuhinja, oddam takoj.
Meljska cesta 44. 211-5

DELAVCA
sprejem na vso oskrbo tak-
oj. Vošnjakova 19, vrata 6.
260-7

STANOVANJE
(2 sobi, kabinet, kopalnica)
iščem za 1. april ali 1. maj.
Ponudbe pod »Dve osebi« na
ogl. odd. »Večernika«, 169-6

Soba odda

SOBO
strogo separirano, s kopalni-
co in hrano oddam boljše
gospodu. Naslov v ogl. odd.
»Večernika«. 144-7

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddam 1 ali 2 osebam. —
Pujska cesta 37, Tezno. 201-7

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddam. Mesarski prehod 5.
264-7

SOSTANOVALKO
solidno in ves dan zaposleno
sprejem na stanovanje z do-
bro hrano, v bližini parka.
Naslov v ogl. odd. »Večerni-
ka«. 265-7

OPREMLJENO SOBO
za 2 osebi, tudi z uporabo ku-
hinje oddam s 15. februarjem
v najem. Naslov v ogl. odd.
»Večernika«. 271-7

ČEDNO SOBO
oddam solidnemu gospodu z
vso oskrbo v centru mesta.
Istotam 1 sobo dvema dospo-
dičnima. Vprašati v ogl. odd.
»Večernika«. 283-7

NA STANOVANJE
in vso oskrbo v sobi s po-
sebnim vdom sprejem ta-
koj gospoda. Naslov v ogl.
odd. »Večernika«. 287-7

Tega ne more nikdo
Poljubne najnovejše plošče
samo po din 55.—.
Zahtevajte seznam.

OPREMLJENO SOBO
oddam eni ali dvema oseba-
ma. Delavska 21, Magdalen-
sko predmestje. 208-7

PRAZNO SOBO
posebno, oddam. Jenkova 5-I
218-7

NA DOBRO DOMAČO
HRANO
in lepo stanovanje na deželi,
blizu kolodvora, vzamem več
železničarjev. 350 din meseč-
no. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«. 219-7

PAR DELAVCEV
sprejem na hrano in sta-
novanje. Židovska 14-I, vr-
ta 8 in 9. 221-7

PRILožnostni nakup
damskih čevljev
od din 120.- do din 160.-
Oglejte si stransko izložbo tvrdke
King Shoe, Gosposka 30

PRIJAZEN DOM
za upokojence. Sončna soba
z oskrbo. Sadojniak, v bliži-
ni gozd in kolodvor. Pisati:
Poštnoležec Ruše 1940.
109-7

NA STANOVANJE IN
HRANO
sprejem enega ali dva go-
spoda. Jerovškova 19. desno
186-7

NA STANOVANJE
sprejem gospoda. Koroška
cesta 41. 187-7

NA STANOVANJE
sprejem dva gospoda. Za
enega gospoda posebna so-
ba. Meljska c. 59-I, vrata 7.
235-7

OPREMLJENO SOBO
separirano, oddam. Frančiš-
kanska 21, pritličje, desno.
245-7

SOBO
lepo opremljeno, sončno, od-
dam 1. III. z vso oskrbo ali
brez. Oglede se lahko od 11.
do 12. ure dopoldne. Wilden-
rainerjeva 13, pritličje. 246-7

NA STANOVANJE
ali tudi hrano sprejem dva
poštena gospoda. Vojašniška
ul. 12-I. 248-7

SOBE S ŠTEDILNIKOM
oddam. Tržaška c. 54. 253-7

SOBO
lepo opremljeno, sončno, od-
dam 1. III. z vso oskrbo ali
brez. Oglede se lahko od 11.
do 12. ure dopoldne. Wilden-
rainerjeva 13, pritličje. 246-7

NA STANOVANJE
ali tudi hrano sprejem dva
poštena gospoda. Vojašniška
ul. 12-I. 248-7

SOBE S ŠTEDILNIKOM
oddam. Tržaška c. 54. 253-7

SOBO
lepo opremljeno, sončno, od-
dam 1. III. z vso oskrbo ali
brez. Oglede se lahko od 11.
do 12. ure dopoldne. Wilden-
rainerjeva 13, pritličje. 246-7

NA STANOVANJE
ali tudi hrano sprejem dva
poštena gospoda. Vojašniška
ul. 12-I. 248-7

SOBE S ŠTEDILNIKOM
oddam. Tržaška c. 54. 253-7

SOBO
lepo opremljeno, sončno, od-
dam 1. III. z vso oskrbo ali
brez. Oglede se lahko od 11.
do 12. ure dopoldne. Wilden-
rainerjeva 13, pritličje. 246-7

NA STANOVANJE
ali tudi hrano sprejem dva
poštena gospoda. Vojašniška
ul. 12-I. 248-7

SOBE S ŠTEDILNIKOM
oddam. Tržaška c. 54. 253-7

SOBO
lepo opremljeno, sončno, od-
dam 1. III. z vso oskrbo ali
brez. Oglede se lahko od 11.
do 12. ure dopoldne. Wilden-
rainerjeva 13, pritličje. 246-7

NA STANOVANJE
ali tudi hrano sprejem dva
poštena gospoda. Vojašniška
ul. 12-I. 248-7

SOBE S ŠTEDILNIKOM
oddam. Tržaška c. 54. 253-7

SOBO
lepo opremljeno, sončno, od-
dam 1. III. z vso oskrbo ali
brez. Oglede se lahko od 11.
do 12. ure dopoldne. Wilden-
rainerjeva 13, pritličje. 246-7

NA STANOVANJE
ali tudi hrano sprejem dva
poštena gospoda. Vojašniška
ul. 12-I. 248-7

SOBE S ŠTEDILNIKOM
oddam. Tržaška c. 54. 253-7

SOBO
lepo opremljeno, sončno, od-
dam 1. III. z vso oskrbo ali
brez. Oglede se lahko od 11.
do 12. ure dopoldne. Wilden-
rainerjeva 13, pritličje. 246-7

NA STANOVANJE
ali tudi hrano sprejem dva
poštena gospoda. Vojašniška
ul. 12-I. 248-7

SOBE S ŠTEDILNIKOM
oddam. Tržaška c. 54. 253-7

SOBO
lepo opremljeno, sončno, od-
dam 1. III. z vso oskrbo ali
brez. Oglede se lahko od 11.
do 12. ure dopoldne. Wilden-
rainerjeva 13, pritličje. 246-7

NA STANOVANJE
ali tudi hrano sprejem dva
poštena gospoda. Vojašniška
ul. 12-I. 248-7

SOBE S ŠTEDILNIKOM
oddam. Tržaška c. 54. 253-7

SOBO
lepo opremljeno, sončno, od-
dam 1. III. z vso oskrbo ali
brez. Oglede se lahko od 11.
do 12. ure dopoldne. Wilden-
rainerjeva 13, pritličje. 246-7

Sobo išče
SOBO IŠČE
gospodična, najraši v centru
mesta, po možnosti z upora-
bo kopalnice. Ponudbe pod
šifro »33« na ogl. odd. »Ve-
černika«. 151-8

OPREMLJENO SOBO
lepo, z vso oskrbo, išče so-
lidna gospodična. Ponudbe
na ogl. odd. »Večernika« pod
»Čisto«. 170-8

SOBO
tudi manjšo, opremljeno, snaž-
no in sončno iščem s 15. fe-
bruarjem v bližini sredine
mesta. Ponudbe prosim pod
»Stalno« na ogl. odd. »Večerni-
ka«. 240-8

Službo dobi
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

KUHARICO
zdravo, sposobno, tudi nem-
ško govorečo, z letnimi spr-
ičevali, iščem za 1. marca na
podeželsko posestvo. Naslov
v ogl. odd. »Večernika«. 240-8

SLUŽBO DOBI
180-9

REUMATIS

posebno sredstvo za mazanje proti revma-
tizmu, trganju, zbadanju v križu, kosteh,
ishlasi, gihtu in sličnim boleznim. Reuma-
tis je vsakemu pomagal, kdor ga je upo-
rabljal. Poizkusite tudi Vi, da se prepri-
čate in dalje priporočate! — Steklenica
din 22.—. Pišite še danes!

Lekarna Mr. V. ROJC
ZAGREB, Gornji grad 5.

Ogl. S. br. 1990/1935.

GOSPA
ločena po moževi krivdi, in-
teligentna, simpatična, ljubi-
teljica prirode, stara 34 let,
s 70.000 dote, bi poročila isto
takega drž. uradnika ali po-
uradnika mirnega, skromne-
ga značaja. Diskrecija častna
zadeva. Dopise na ogl. odd.
»Večernika« pod »Srčna kul-
tura«. 205-12

RAZNOČARANA
želim poznanstva z inteligent-
nim in dobronamernim gospo-
dom starejših let. Ponudbe
na ogl. odd. »Večernika« pod
»Nova bodočnost«. 255-12

MLAJŠI GOSPOD
želi poznanstva mlade samo-
stojne dame (prednost vdove
ali ločenke) zaradi skupnih
izlekov. Dopise na ogl. odd.
»Večernika« pod »Samostoi-
na«. 259-12

INTELIGENTEN OBRNIK
Slovenec, neženjen, 37 let
star, na Dolenjskem, zdrav,
simpatičen, krasnega karak-
terja, lastnik hiše in posesti-
nik, z lastnim dobrodojemom
obrtom, brez dolga, želi poro-
čiti solidno in marljivo Slo-
venko iz dobro stoječe obit-
elji. Informacije daie diskret-
no »Rezor«, Zagreb, Pošta 3.
278-12

ŽENITVE IN MOZITVE
boljših krogov posredujem
uspešno, vestno in diskretno.
Najboljše obiteljske zveze v
meščanskih, trgovskih, in-
dustrijskih, uradniških, oficir-
skih in obrtniških krogih. In-
formativne prospekte pošilja-
mo diskretno proti prednaka-
zilu din 10.— v znakmah:
»Rezor«, Zagreb, Pošta 3.
279-12

V nalem

KOVAČIJO
prostorno, na državni cesti v
Framu, dam v nalem. Pri-
pravna tudi za mehanično
delavnico. Lorenčič. Fram.
175-15

HIŠO
z dvema sobama, kuhinjo in
vrhom v okolici Maribora
vzajem v najem. Ponudbe
na ogl. odd. »Večernika« pod
»Prilučna hišica«. 232-15

ČEVLIARSKO DELAVNICO
dam v najem z orodjem. —
Glavni trg 4, dvorišče. 234-15

Službo išče

MLADO DEKLE
se želi izučiti za natakario.
Naslov v ogl. odd. »Večerni-
ka«. 210-10

Službo išče

MLADO DEKLE
se želi izučiti za natakario.
Naslov v ogl. odd. »Večerni-
ka«. 210-10

Službo išče

MLADO DEKLE
se želi izučiti za natakario.
Naslov v ogl. odd. »Večerni-
ka«. 210-10

Službo išče

MLADO DEKLE
se želi izučiti za natakario.
Naslov v ogl. odd. »Večerni-
ka«. 210-10

Službo išče

MLADO DEKLE
se želi izučiti za natakario.
Naslov v ogl. odd. »Večerni-
ka«. 210-10

Službo išče

MLADO DEKLE
se želi izučiti za natakario.
Naslov v ogl. odd. »Večerni-
ka«. 210-10

Službo išče

MLADO DEKLE
se želi izuč

Najbolj varna nalozba denarja,

ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo - Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Hranilnica dravske banovine Maribor

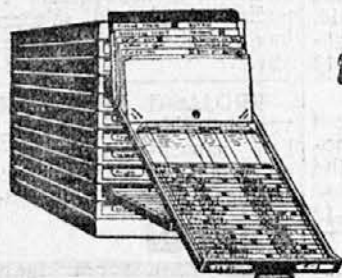
Centrala Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke in Slovenske ulice

Podružnica Celje

nasproti pošti, prej Južnoštajerska hranilnica

SPREJEMA VLOGE NA KNJIZICE IN TEKOCI RAČUN PO NAJUGODNEJŠEM OBRESTOVANJU!

Kartoteka:

preglednosti
točnosti
enostavnosti
zanesljivosti
in cenenosti

>Safra<

MARIBOR

Gregorčičeva 24

Tel. 25-10

Aka

želite oglaševati,
pokličite telefon:

25-67

Tkalke

za revolver stroje išče
tekstilna tovarna

BRAČA BUREŠ

ZAGREB, Branimirova 43
(Palača Penkale)

Čitajte „Večernik“

Strankam

vljudno sporočam, da na moje ime nihče ni upravičen kupovati prazne močnate vreče. — Svarim pa vsakogar, se za mojega kupovalca izdajati, ker bi moral v nasprotnem slučaju proti istemu sodnijsko postopati.

Ivan Šimonc

POSOJILA

dajemo na dolgoročno odpločevanje državnim in mestnim nameščencem, upokojencem, železničarjem, orožnikom, financarjem, privatnikom itd. Ponudbe na Zagreb I, poštini predal 270

Najboljše sredstvo

proti kašlju, gripi, hripavosti in oslabelosti je medicinal

„SLADIN“
TOVARNA SLADA, CELJE

Doza 1 kg franko din 30.—

Naročniki

pri naših inseren-
kupujte jih ter oglašujte!

Zlato in srebro,

briljante, zastavljane listke
išče nujno za nakup

M. Ilgerjev sin,

Maribor, Gosposka ulica 15

Pohištvo,

spalne sode, kuhinjske opre-
me, stolce vseh vrst kupite
poceni pri

„OBNOVA“ F. Novak

Jurčičeva 6

Ruf-knjigavodstva

odgovarja povsem novim davčnim predpisom. Je
sodobno praktično — najcenejše. Organizacija in
informacije v knjigarni

A. Koren

Maribor, Gosposka ulica 9

Sporočamo bratskim sokolskim društvom,
da nas je po kratki bolezni zapustil brat

Julij Robič ml.

v 39. letu starosti. Pogreb blagega pokojnika
bo v nedeljo, 11. februarja, ob 16. uri izpred
Sokolskega doma na pokopališče v Limbušu.

Limbuš, 10. februarja 1940.

SOKOLSKO DRUŠTVO LIMBUS.

Pozor avtomobilisti!

Našim cenj. odjemalcem sporočamo s tem, da
nam je po dolgem boju končno uspelo, da
smo si zopet naše pravice pridobili in da smo
naše črpalke za bencin in Dieslovo olje na
Kralja Petra trgu in Košakih zopet odprli.

S tem se je prenehala doba, v kateri so bili
naši cenj. odjemalci izpostavljeni šikanam na-
še konkurence, ki ni hotela izdati bencina,
četudi ga je imela. Mi pa ne bomo postopali
po načelih naše konkurence in si bomo steli
v čast, postreči tudi one avtomobiliste, ki do
sedaj še niso bili naši odjemalci.

Zato prosimo cenj. avtomobiliste, da se vsaj
enkrat poslužijo naših črpalk, da se bodo
mogli o izborni kvaliteti našega bencina in
Dieslovega olja prepričati ter smo uverjeni,
da bodo nato ostali naši stalni odjemalci.

Motoroil družba z o. z., Maribor
črpalke na Kralja Petra trgu

Gustav Goll
črpalke v Košakih

Na orožnih vajah
Vam bodo odlično
služili

KARO

škornji

